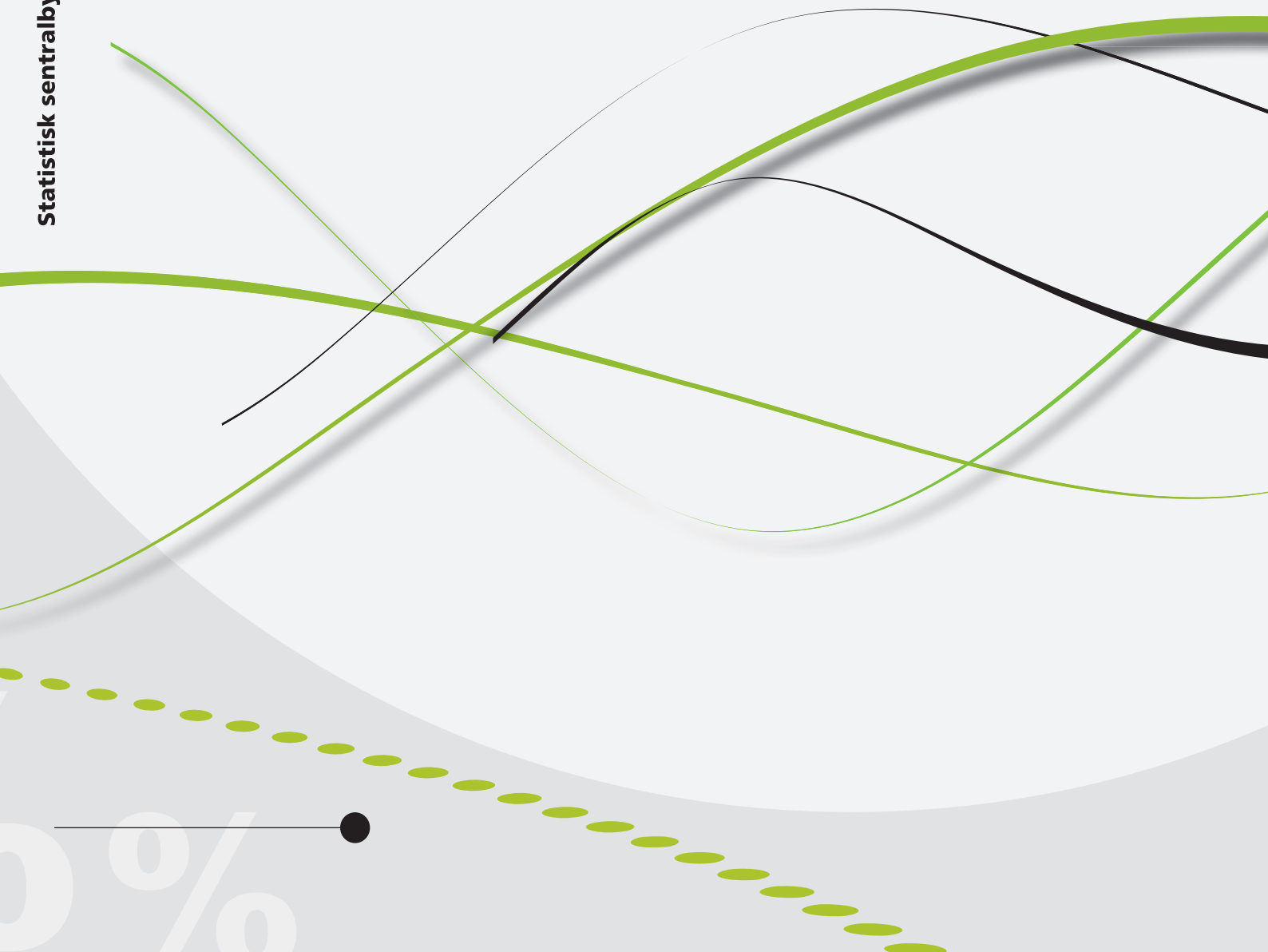

Bjørn Thorsdalen

En demografisk beskrivelse av arbeidsinnvandrere fra EU/EØS og deres familier

Bjørn Thorsdalen

**En demografisk beskrivelse av
arbeidsinnvandrere fra EU/EØS og deres
familier**

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 25. januar 2016

ISBN 978-82-537-9290-3 (trykt)
ISBN 978-82-537-9291-0 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Statistisk sentralbyrå (SSB) har på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) gjennomført en analyse av demografien blant arbeids- og familieinnvandrere fra de nye EU-landene i tidligere Øst-Europa.

Arbeidsinnvandrerne fra de nye EU-landene har blitt en betydelig gruppe i Norge siden de fikk tilgang til det norske arbeidsmarkedet i 2004 og rapporten gir et innblikk i hvem disse er og hva de gjør mens de er i landet. Rapporten tar utgangspunkt i SSBs statistikk over innvandringsgrunn, men ser også på utdanning, sysselsetting og flyttemønstre.

Bjørn Thorsdalen har skrevet rapporten og utarbeidet tabeller og figurer. Minja Tea Dzamarija og Lars Østby har gitt faglige innspill og rapporten har hatt en referansegruppe med deltakere fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Statistisk sentralbyrå, 5. januar 2016.

Christine Meyer

Sammendrag

Mellom 2004 og 2014 innvandret 138 600 personer fra EU-medlemsland i tidligere Øst-Europa for å arbeide i Norge. I samme periode innvandret 40 200 personer fra de samme landene grunnet familietilknytning til arbeidsinnvandrerne.

Arbeidsinnvandringen var relativt begrenset i begynnelsen av perioden da overgangsordninger begrenset tilgangen til arbeidsmarkedet. Den var på sitt hittil høyeste i 2011, da mer enn 19 000 innvandret til Norge fra disse landene for å jobbe. I 2014 kom 14 000 innvandrere til Norge for å finne arbeid.

Over halvparten kom fra Polen, 22 prosent fra Litauen og resten fordelte seg på de øvrige landene: Romania, Latvia, Estland, Slovakia, Bulgaria, Ungarn, Tsjekkia, Kroatia og Slovenia.

Tre av fire arbeidsinnvandrere er menn, men kvinner har utgjort en større andel de siste årene. Andelen kvinner varierer mellom landene, fra 17 prosent fra Polen til 35 prosent fra Ungarn. Kvinner er i gjennomsnitt yngre enn mennene og har lengre utdanning.

Aldersgruppen 25-39 år omfatter 3 av 5 arbeidsinnvandrere og har ligget stabilt på dette nivået i hele perioden. De yngste arbeidsinnvandrerne har blitt flere de seneste årene og 1 av 5 arbeidsinnvandrere var under 25 år ved innvandring. De baltiske landene er overrepresentert i denne aldersgruppen.

Nær halvparten av arbeidsinnvandrerne var gift på innvandringstidspunktet, men andelen har sunket de siste årene. I 2014 var kun 39 prosent gift da de ankom landet. Det er først og fremst menn som er gift ved ankomst og Polen utmerker seg med høy andel gifte arbeidsinnvandrere. De som gifter seg etter innvandring finner i 80 prosent av tilfellene en ektefelle fra samme land som de selv kommer fra. 5 prosent gifter seg med en uten innvandrerbakgrunn.

43 prosent av arbeidsinnvandrerne avsluttet sin utdanning etter videregående skole. Det er forskjeller mellom landene og særlig innvandrere fra Polen og Slovakia har valgt å ikke ta utdanning utover videregående. Nær halvparten av arbeidsinnvandrerne fra Ungarn har fullført en utdanning fra universitet eller høyskole, mens hver femte litauer ikke har utdanning utover grunnskole.

Kvinner som innvandrer for å jobbe i Norge har høyere utdanning enn menn.

90 prosent av de sysselsatte arbeidsinnvandrerne jobber innenfor sekundærnæringer, som utvinning, industri, bygge- og anleggsvirksomhet, eller varehandel, hotell og restaurant, m.m. Dette er også store næringer blant sysselsatte familieinnvandrere, men mange av disse jobber også med helse- og sosialtjenester. Rundt 6 prosent av arbeidsinnvandrerne og 10 prosent av familieinnvandrerne var registrert som arbeidsledige i 2014.

Arbeidsinnvandrerne fra de øst-europeiske EU-landene bosetter seg i større grad i de mest og de minst sentrale kommunene i landet vårt sammenlignet med den øvrige befolkningen. De yngste velger sentrale områder, kvinner er overrepresentert i de minst sentrale områdene, mens bosettingen virker å være uavhengig av ekteskapelig status og utdanningsnivå. De som bosetter seg i de mest sentrale områdene flytter mest innenlands og utvandrer oftest.

Arbeidsinnvandrere som har vært i noen år kan oppfylle kravene til å bli norske statsborgere, men svært få har valgt å bli dette.

Abstract

Between 2004 and 2014 a total of 138 000 people immigrated from the new EU-members in Eastern Europe to find work in Norway. During the same period, 40 200 immigrated to Norway due to family relations with one of the immigrant workers.

The immigration due to work was not extensive in the beginning of the period, when the rules limited the workers access to Norway. The immigration peaked in 2011, when more than 19 000 immigrant workers came to Norway from these countries.

More than every second immigrant worker was Polish, 22 per cent emigrated from Lithuania and the rest came from the remaining countries: Romania, Latvia, Estonia, Slovakia, Bulgaria, Hungary, The Czech republic, Croatia and Slovenia.

Three out of four immigrant workers are men, but women have been a relatively larger group the later years. The share of women varies between 17 per cent for Poland and 35 per cent from Hungary. Women are, on average, younger and more educated than men.

About 60 per cent of the immigrant workers were between 25 and 39 years old when they immigrated and the share has been on this level in the whole period. The later years, the share of the youngest immigrant workers are growing and, as a total, 1 out of 5 immigrant workers were younger than 25 years of age when they immigrated. The Baltic countries are overrepresented in this age group.

About every second immigrant worker were married before they immigrated. The share was higher in the beginning of the period, but has been reduced. Only 39 per cent of the immigrant workers who immigrated in 2014 were married. Men and immigrants from Poland are overrepresented among the married. 80 per cent of those who get married after immigration find a partner from their own country, while only 5 per cent gets married to a person without an immigrant background.

43 per cent of the immigrant workers end their education after high school. This particularly applies to immigrant from Poland and Slovakia. Almost every second immigrant worker from Hungary has completed a degree from a University or a College, while every fifth Lithuanian has no education beyond primary school. Female immigrant workers are better educated than male immigrant workers.

90 per cent of the employed immigrant workers are working in a secondary industry, such as extraction, manufacturing and construction, or in trade, hotels and restaurant etc. These are also major industries among employed family migrants, many of whom are also working with health and social services. Around 6 per cent of the immigrant workers and 10 per cent of the family immigrants were unemployed in 2014.

When the immigrant workers' first settle in Norway, they decide to live in the most central and the most remote municipalities more often than the rest of the Norwegian population does. The youngest choose the central municipalities, while women prefer the remote areas. The settlement seems not to be influenced by marital status or level of education. Those who settle in the most central areas are most likely to migrate to other municipalities and are also most like to emigrate.

Very few immigrant workers have changed their citizenship to Norwegian.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Rapportens innhold	7
1.2. EU-utvidelse mot øst.....	7
1.3. Overgangsordninger	8
1.4. Om datagrunnlaget	8
1.5. Usikkerhet rundt utvandring	9
2. Første innvandring til Norge	10
2.1. Det store bildet	10
2.2. Innvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia	10
2.3. Arbeidsinnvandrere og deres familiegjenforente	12
2.4. Arbeidsinnvandrere	13
2.5. Personer uten fødselsnummer	25
3. Livet i Norge	27
3.1. Familieinnvandring	27
3.2. Overgang til norsk statsborgerskap.....	30
3.3. Sivilstandsendringer	30
3.4. Norskfødte barn	31
3.5. Førstegangsbosetting, flytting og utvandring	31
3.6. Sysselsetting og arbeidsledighet.....	43
4. Hvem er fremdeles i landet?	48
5. De største landene	52
5.1. Polen.....	52
5.2. Litauen	53
5.3. Romania.....	54
Referanser	56
Vedlegg A: Demografi på innvandringstidspunktet for EU-8, EU-2 og Kroatia	57
Vedlegg B: Livet i Norge	65
Figurregister	69
Tabellregister	71

1. Innledning

1.1. Rapportens innhold

I denne rapporten ser vi nærmere på den kraftige økningen i arbeids- og familieinnvandringen etter at nye land fra østlige deler av Europa ble med i EU fra og med 2004. Vi vil konsentrere oss om utvalgte land og se hvem som valgte å forlate disse for å finne arbeid i Norge. Vi vil også se på tiden etter de kom til Norge, om de valgte å bli og i hvilken grad familien valgte å komme etter. Utgangspunktet for rapporten er altså arbeidsinnvandring til Norge fra utvalgte EU-land og arbeidsinnvandrernes familietilknyttede.

1.2. EU-utvidelse mot øst

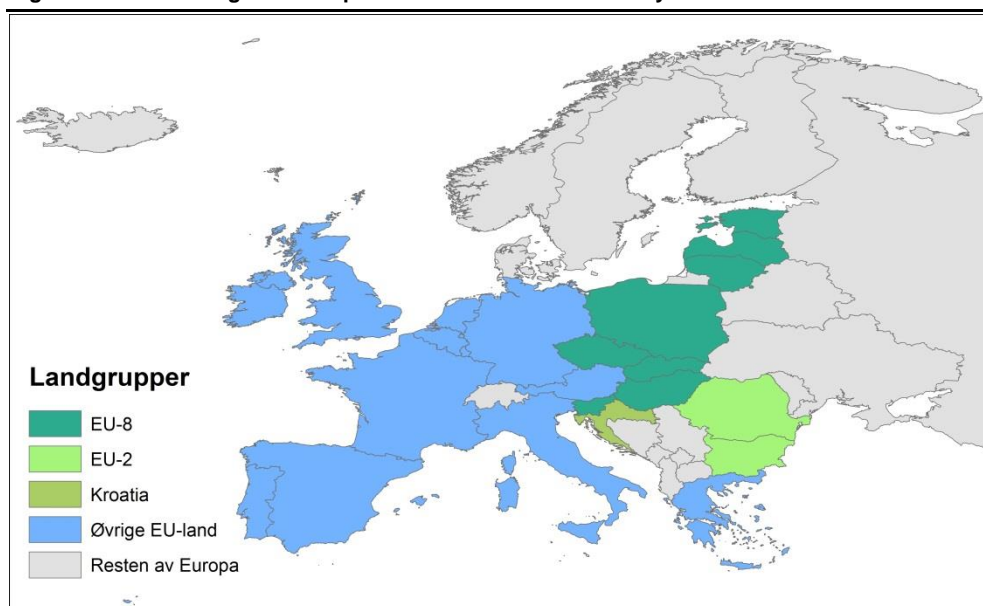
EØS-avtalen ble undertegnet i 1992 og trådte i kraft i 1994. Sentralt i avtalen står «de fire friheter», som blant annet innebærer at arbeidstakere fra EU- og EØS-land får tilgang til det norske arbeidsmarkedet. Hele området som omfattes av EØS-avtalen skal utgjøre et marked og nasjonale grenser skal ikke være til hinder.

EU og EØS-området får stadig nye medlemsland og siden 2004 har de nye medlemmene stort sett kommet fra de østlige deler av Europa.

- Den 1. mai 2004 ble Estland, Latvia, Litauen, Tsjekkia, Slovakia, Slovenia, Ungarn, Polen, Malta og Kypros medlemmer av EU. Vi vil i denne rapporten konsentrere oss om de 8 førstnevnte landene og bruke betegnelsen EU-8 når vi omtaler disse samlet.
- Den 1. januar 2007 ble Bulgaria og Romania medlemmer av EU. Vi vil bruke betegnelsen EU-2 når vi omtaler disse landene samlet.
- Den 1. juli 2013 ble Kroatia medlem av EU. Kroatia har en kort historie i EU og få har valgt å innvandre til Norge etter medlemskapet. Vi vil likevel ta med Kroatia i de sammenhenger det er naturlig.

Innholdet av denne rapporten er begrenset til arbeidsinnvandrere og deres familietilknyttede fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Når vi omtaler personer fra andre EU-land enn våre utvalgte og Norden, så bruker vi samlebetegnelsen «de øvrige EU-landene». Innvandrere fra Sverige, Danmark, Finland og Island er ikke inkludert i noen av gruppene.

Figur 1.1 Inndelinger av europeiske land som er brukt i analysene

Kilde: Innvandererstatistikk, Statistisk sentralbyrå

1.3. Overgangsordninger

Selv om landene ble medlem av EU, så fikk de ikke umiddelbart fri tilgang til det norske arbeidsmarkedet. I likhet med mange andre land, så innførte Norge restriksjoner i 2004. Formålet med restriksjonene var å forebygge mulighetene for sosial dumping, undergraving av tilkjempede rettigheter i arbeidslivet og store belastninger på velferdsordningene [referanse: FAFO Østforum].

Norge valgte samme overgangsordning som Danmark, hvor det ble stilt krav om:

- at det forelå et konkret tilbud om arbeid undertegnet av arbeidsgiver og arbeidstaker
- det måtte som hovedregel dreie seg om heltidsarbeid
- lønns- og arbeidsvilkår måtte ikke være dårligere enn etter gjeldende tariffavtale, regulativ eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke

For landene i EU-8 ble overgangsordningen erstattet av en registreringsordning i 2009.

For EU-2 ble samme overgangsordning innført da de ble innlemmet i EU og denne overgangsordningen var gjeldende frem til 31.mai 2012. For Kroatia var det ingen overgangsordning.

Vi kommer ikke til å skille på perioder med og uten overgangsordninger i analysene i denne rapporten. Endringer i det europeiske arbeidsmarkedet i perioden vil påvirke forholdene vi ser på, og en eventuell effekt av overgangsordningen vil være vanskelig å skille fra andre forhold. Vi vil likevel påpeke overgangsordningen i de tilfeller hvor denne kan ha en effekt på utviklingen.

1.4. Om datagrunnlaget

Statistikkgrunnlaget for denne rapporten er satt sammen fra flere kilder, men hovedkilden er SSBs statistikk over innvandrere etter innvandringsgrunn. Dette er en årlig statistikk over årsakene til at innvandrere kom til Norge for første gang. Statistikken har noen avgrensinger som vi også vil forholde oss til i denne rapporten.

SSBs statistikk over innvandringsgrunn er basert på informasjon fra utlendingsdatabasen (UDB) i UDI og Det sentrale folkeregister (DSF) og tildeler innvandrere fra ikke-nordiske land en av fem innvandringsgrunner: Arbeid, familie, flukt, utdanning og annet. Vi definerer ikke-nordiske land her i forhold til innvandrers statsborgerskap på innvandringstidspunktet. Vi betegner dette ofte som «første statsborgerskap», men det er bare det første i forhold til innvandringen til Norge.

Statistikken omfatter kun innvandrere som har fått et fødselsnummer. Det er flere kriterier som må være oppfylt for å få et fødselsnummer i Norge, men i vår sammenheng er det viktigste at personen har tenkt å oppholde seg i Norge i minst 6 måneder. Det betyr at arbeidstakere som kun skal jobbe i kort tid i Norge, eller baserer seg på pendling, ikke omfattes av statistikken. Personer i disse gruppene vil få et d-nummer som identifikasjon og de vil få begrenset omtale i denne rapporten i avsnitt 2.5.

SSB tildeler en person innvandringsgrunn ved første innvandring. Hvis en person utvandrer og senere gjeninnvandrer, så blir fremdeles innvandringsgrunnen fra den første innvandringen gjeldende. Vi forholder oss til det valget i denne rapporten og konsekvensene er sannsynligvis svært små for analysen av de gruppene vi er interessert i.

Statistikken over innvandringsgrunn omfatter ikke nordiske statsborgere. Personer fra disse landene kan flytte fritt mellom landene og vi finner derfor ikke informasjon om deres oppholdsgrunnlag i UDB. Nordiske statsborgere er derfor ikke omtalt i denne rapporten, og Sverige, Danmark og Finland inkluderes heller ikke i gruppen «Øvrige EU-land» (se figur 1.1).

Familieinnvandrere er personer som innvandrer grunnet familiær tilknytning til en referanseperson. Familieinnvandrere kan enten innvandre sammen med referansepersonen eller bli gjenforent med en referanseperson som allerede er i landet. Referansepersonen kan selv ha innvandrerbakgrunn, men kan også være en person uten innvandrerbakgrunn. For familieinnvandrere fra de nye EU-landene er det noe mangelfull registrering av referansepersoner. Da vi i denne rapporten forholder oss til arbeidsinnvandrere og personer som innvandrer for å gjenforenes med disse, så er manglende referanseperson en utfordring. Vi vil komme tilbake til omfanget av dette i avsnitt 2.3.

SSBs statistikk over innvandringsgrunn går tilbake til 1990 og dekker derfor hele perioden vi er interessert i. For et fåtall personer er innvandringsgrunnen ukjent og vi regner ikke med at vi mister mange innvandrere fra vår populasjon. Unntaket er i 2009/2010, hvor mer enn 600 personer har ukjent innvandringsgrunn. 270 av disse er fra landene vi er interessert i og det er rimelig å anta at noen av dem er arbeidsinnvandrere. Antallet er likevel så lavt at vi velger å holde dem utenfor våre analyser.

De første innvandrere fra EU-8 har nå bodd i Norge i mer enn 10 år og har begynt å få norskfødte barn. Vi vil i denne rapporten konsentrere oss om dem som selv har innvandret, men vi vil også se på deres norskfødte barn som en del av analysen rundt etablering i Norge.

1.5. Usikkerhet rundt utvandring

Tallene som presenteres rundt utvandring i denne rapporten er basert på informasjon fra Det sentrale folkeregister (DSF). En person registreres som utvandret hvis vedkommende selv melder fra om dette.

Av ulike årsaker er det noen som ikke melder fra når de utvandrer. For å håndtere dette, så gjør DSF jevnlig opprydninger hvor de registrerer personer som utvandret basert på ulike kriterier. Dette kan bety at noen av innvandrerne i denne rapporten er registrert utvandret på et senere tidspunkt enn det reelle og noen som vi denne rapporten behandler som bosatt har antakelig utvandret.

Vi skal ikke gå nærmere inn på dette i denne rapporten, men problemstillingen er blant annet omtalt i Kåre Vassendens rapport «Om kvaliteten på den norske inn- og utvandringsstatistikken» [Vassenden 2015]

2. Første innvandring til Norge

2.1. Det store bildet

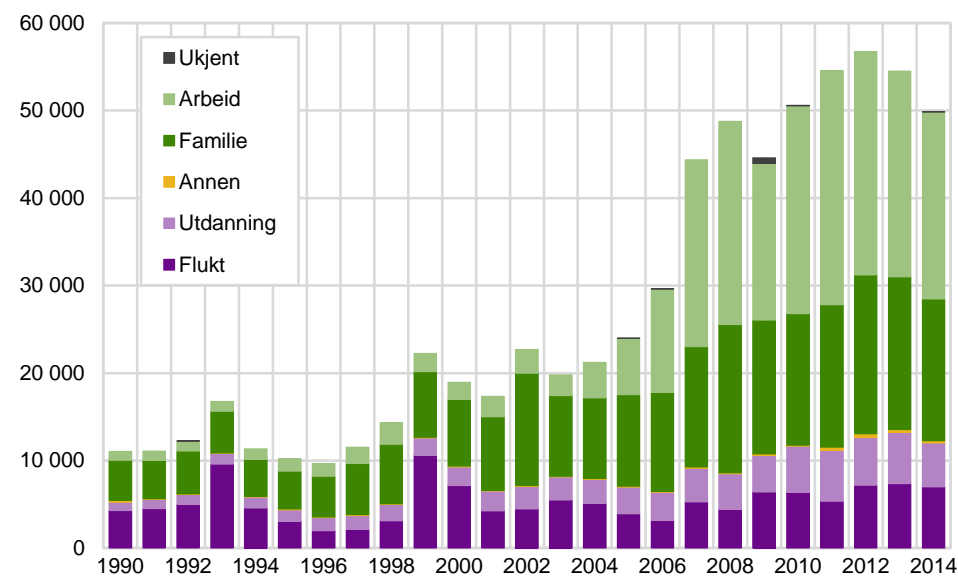
Den nyere innvandringshistorien i Norge, fram til 2005, har i stor grad vært preget av relativt stabile innvandringstall. De årene som utmerker seg med høyere innvandringstall skyldes primært økt antall flyktninger knyttet til krig i ulike deler av verden.

Hvis vi ser på perioden 1990-1998, så lå den samlede årlige innvandringen fra land utenom Norden på rundt 10 000 personer. 10-15 prosent var arbeidsinnvandrere, like mange kom for å ta utdanning, mens resten fordelte seg på flukt og familie-gjenforeninger.

Fra 1999 til 2003 lå den samlede innvandringen på rundt 20 000 personer i året. Andelene som kom for å jobbe eller studere er uendret, andel flyktninger ligger på 25-30 prosent og resten er familieinnvandrere.

I 2004 ble EU utvidet med EU-8, samt Kypros og Malta, og i løpet av få år vokste den samlede årlige innvandringen til mer enn 50 000 personer. 2 av 5 kom for å jobbe, rundt en tredjedel var familieinnvandrere, mens de resterende fordelte seg relativt jevnt på flukt og utdanning.

Figur 2.1 Førstegangsinnvandring etter innvandringsgrunn

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

I gjennomsnitt har innlemmelsen av EU-8 og EU-2 bidratt til å øke den årlige innvandringen til Norge med 15 000 personer i året. De siste årene har det kommet mer enn 20 000 personer årlig enten for å jobbe eller for å bli gjenforent med en arbeidsinnvandrer fra EU-8 eller EU-2.

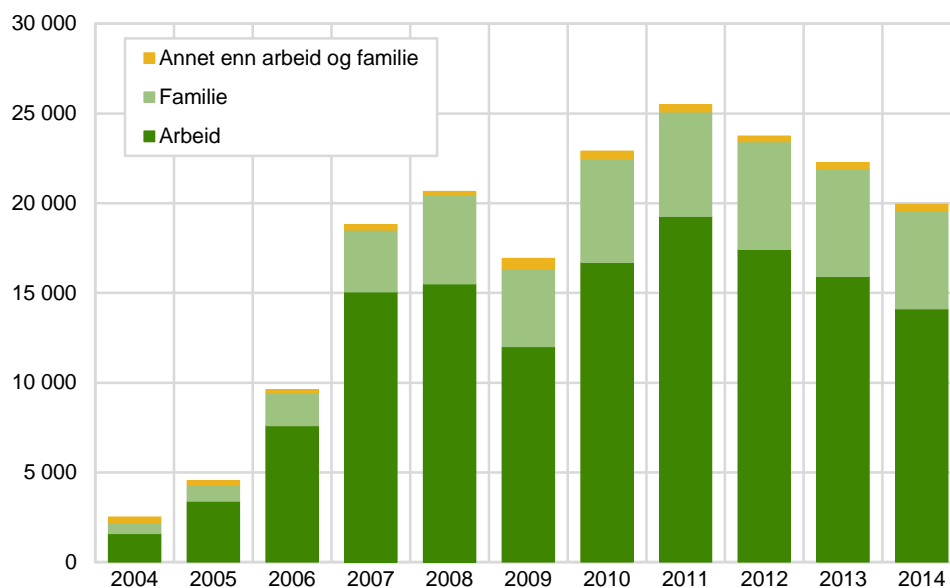
Det er disse vi skal se nærmere på i denne rapporten.

2.2. Innvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia

Den store økningen i arbeidsinnvandring knytter seg i stor grad til utvidelsen av EU i 2004 og 2007. Det samme gjelder økningen i familieinnvandring, men her er det også en økning i familieinnvandring knyttet til flyktninger som bidrar til å øke den totale innvandringen.

I perioden 2004-2014 innvandret totalt 187 000 personer fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Tre av fire kom for å jobbe, mens en av fire kom for å bli gjenforent med familiemedlemmer. Kun 2 prosent kom grunnet utdanning eller av andre grunner.

Figur 2.2 Innvandring fra "nye" EU-land etter innvandringsgrunn, 2004-2014

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

EU-8 ble medlemmer i EU den 1. mai 2004 og fikk tilgang til det norske arbeidsmarkedet under gjeldende overgangsordning. Det første året kom 1 600 personer for å jobbe i Norge, mens nær 600 kom for familiejenforening. Arbeidsinnvandringen steg kraftig de følgende årene og i 2007 passerte vi 15 000 arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene. I 2007 ble også Romania og Bulgaria medlemmer av EU, men arbeidsinnvandringen til Norge var dominert av innvandrere fra Polen.

Med unntak av 2009, hvor det ble registrert klart færre innvandringer fra våre utvalgte land enn i årene før og etter, så har den årlige arbeidsinnvandringen ligget mellom 15 000 og 20 000 personer. Det har vært en avtagende trend siden 2011 og i 2014 var arbeidsinnvandringen nede i 14 000. Disse variasjonene har etter 2008 skjedd i takt med variasjonene i det norske arbeidsmarkedet.

Familieinnvandringen har ligget mellom 4 000 og 6 000 personer årlig og det var først i 2014 at vi så en nedgang for denne gruppen. I tallene over er alle familieinnvandringer fra de utvalgte landene tatt med, uavhengig av om de innvandret for å gjenforenes med en arbeidsinnvandrer eller ikke.

Tabell 2.1 Innvandring for utvalgte land etter første innvandringsår

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	2 528	4 551	9 613	18 797	20 653	16 925	22 907	25 471	23 748	22 271	19 946
Bulgaria	0	0	0	179	402	409	615	741	959	1 136	918
Estland	121	179	216	380	507	480	950	989	868	628	549
Kroatia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	111	451
Latvia	123	159	268	433	588	1 074	2 227	2 054	1 589	1 291	1 071
Litauen	500	735	1 279	2 290	2 796	3 055	6 307	7 429	6 440	5 405	4 248
Polen	1 523	3 192	7 310	13 974	14 173	9 854	10 359	11 722	10 713	9 958	9 307
Romania	0	0	0	551	1 049	1 107	1 249	1 329	1 880	2 401	2 049
Slovakia	110	125	305	584	656	491	551	546	529	472	469
Slovenia	8	10	12	29	58	22	46	36	51	48	70
Tsjekkia	88	83	124	178	177	190	225	236	234	255	246
Ungarn	55	68	99	199	247	243	378	389	485	566	568

Kilde: Innvandrertatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.1 viser hvordan innvandrerne fordeler seg på land og innvandringsår for de landene vi ser på i denne rapporten. Hvert år er det Polen som har bidratt med flest innvandrere, mens Litauen har etablert seg som en klar nummer to de siste årene. Romania har hatt en jevn vekst siden 2007 og er nå det landet som bidrar med tredje flest innvandrere.

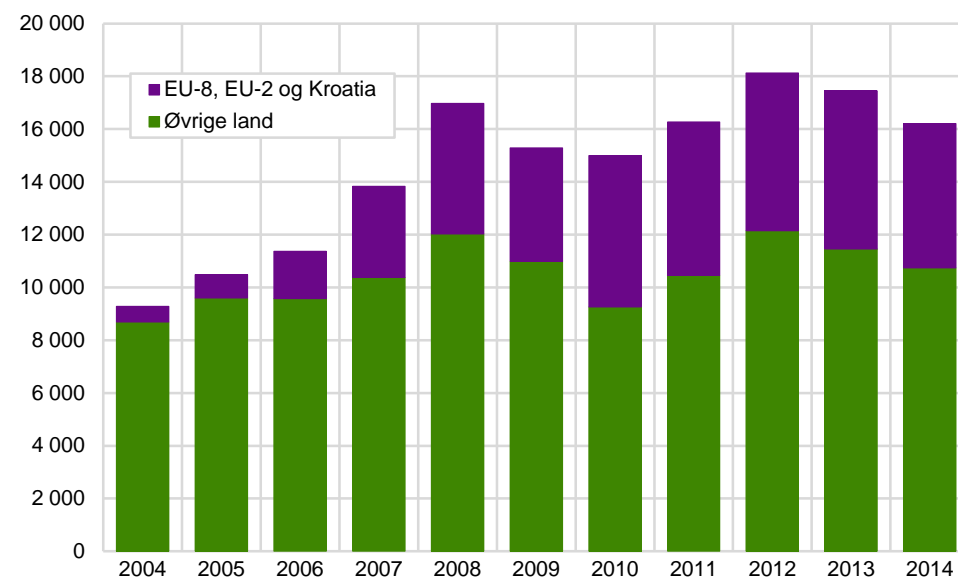
Mange land har hatt en nedgang de siste årene og i antall er det særlig tydelig for Polen og Litauen. Innvandringen fra Latvia er mer enn halvert siden toppåret 2010 og Estland viser en tilsvarende utvikling. Innvandrere fra Ungarn er ingen stor gruppe i denne sammenhengen, men de har vist en vekst i hele perioden frem til de 568 personene som innvandret i 2014. 451 kroater innvandret i 2014.

2.3. Arbeidsinnvandrere og deres familiegjenforente

Vi har så langt sett på alle innvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Vi skal heretter konsentrere oss om dem som kom til Norge for å jobbe eller grunnet familiære forbindelser til en av arbeidsinnvandrerne.

En av fire innvandrere fra våre utvalgte land kom for å gjenforenes med familie. Totalt utgjør de 45 000 personer i perioden 2004-2014 og de siste årene har hver tredje familieinnvandrer til Norge kommet fra EU-8, EU-2 eller Kroatia. For å kunne avgjøre om personen innvandret for å gjenforenes med en arbeidsinnvandrer, så trenger vi informasjon om referansepersonen. Vi mangler denne informasjonen for rundt 10 prosent av familieinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia og i tillegg er det noen referansepersoner som ikke er arbeidsinnvandrere. Når vi tar bort disse, så står vi igjen med 40 200 familieinnvandrere som har flyttet til Norge grunnet familiær tilknytning til en arbeidsinnvandrer.

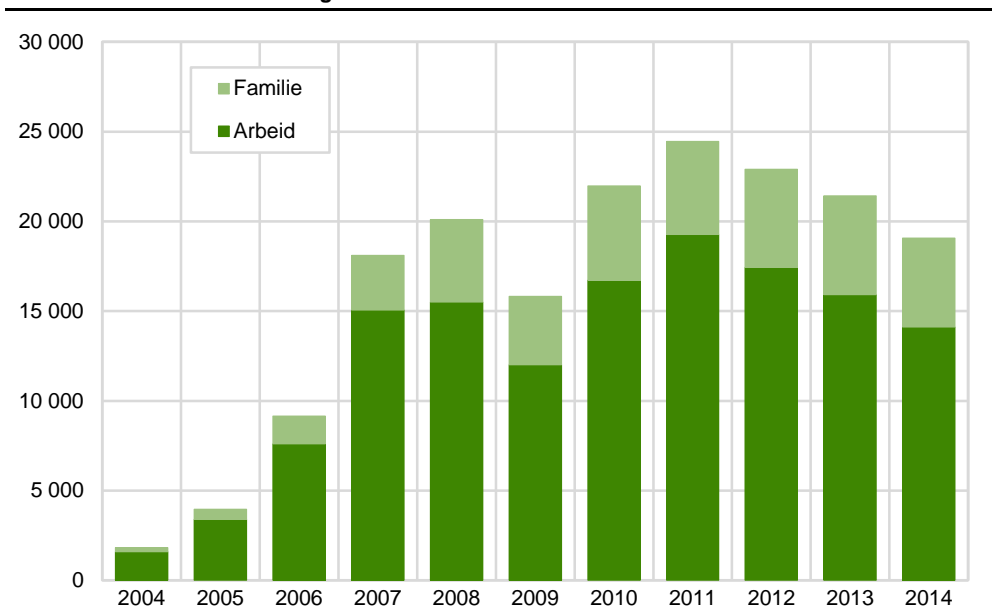
Figur 2.3 Familieinnvandrere i perioden 2004-2014, etter statsborgerskap ved innvandring. Antall

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

I tillegg kommer 138 600 arbeidsinnvandrere, slik at vi totalt skal se nærmere på 178 800 innvandrere som kom til Norge i perioden 2004-2014. Disse utgjør 95 prosent av innvandrerne som kom til Norge fra de nye EU-landene i perioden.

Figur 2.4 Arbeidsinnvandrere og deres familiegjenforente fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår

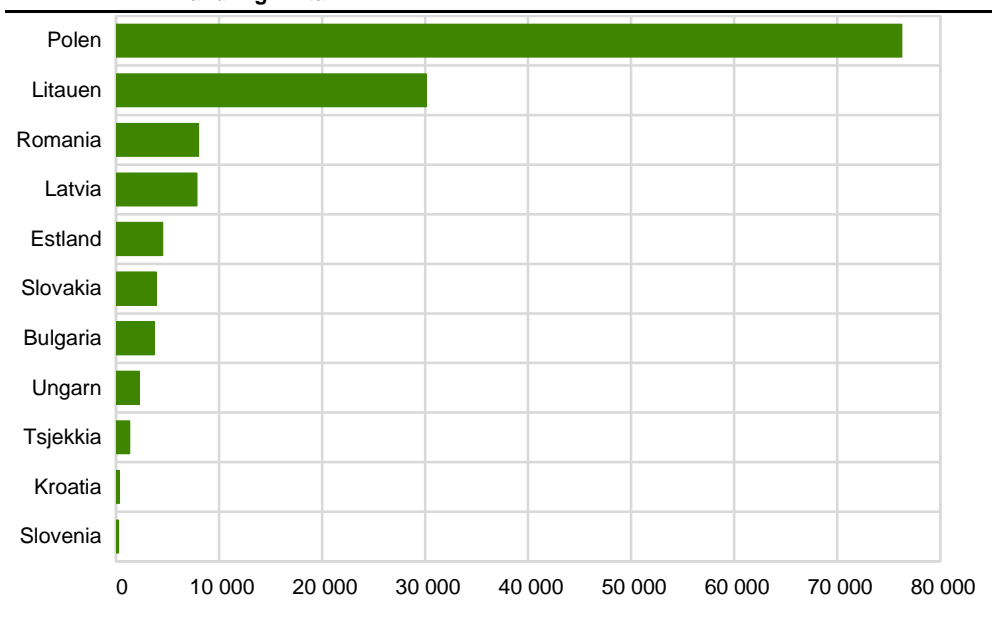
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi vil i resten av dette kapittelet konsentrere oss om arbeidsinnvandrerne, så kommer vi tilbake til familieinnvandrerne i neste kapittel om arbeidsinnvandrernes liv i Norge.

2.4. Arbeidsinnvandrere

Vi skal nå se på arbeidsinnvandring til Norge fra EU-8, EU-2 og Kroatia i perioden 2004-2014, og hvordan dette har endret seg over tid. Dette skal vi gjøre ved å se nærmere på arbeidsinnvandrernes demografiske fordeling. I teksten kommer vi til å forholde oss mest til figurer og små tabeller, mens de mer omfattende tabellene er tilgjengelige i vedleggene.

Figur 2.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014 etter statsborgerskap ved innvandring. Antall

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 2.5 viser fordelingen av arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret til Norge mellom 2004 og 2014. Over halvparten kommer fra Polen, 22 prosent fra Litauen, mens de øvrige landene samlet utgjør 23 prosent.

Vi kommer til å sammenligne arbeidsinnvandrerne fra våre utvalgte land med arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene (eksklusiv de nordiske landene). Disse har en lengre historie som arbeidsinnvandrere og vi kommer til å variere mellom å se på alle som har kommet siden 1990 og de som har kommet siden 2004, avhengig av om dette er relevant for sammenligningen. Totalt har det kommet 57 000 arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land siden 1990 og 41 000 av disse har kommet siden 2004.

Før vi begynner på den detaljerte analysen av de demografiske kjennmerkene, undersøker vi kort likheter og forskjeller mellom arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land som innvandret til Norge mellom 2004 og 2014.

Demografi – oversikt

Mellom 2004 og 2014 kom det mer enn tre ganger så mange arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia til Norge som fra øvrige EU-land (tabell 2.2).

Arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia er noe yngre enn arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land. 18 prosent var yngre enn 25 år (16 prosent fra øvrige EU-land) og 22 prosent eldre enn 39 år (26 prosent) fra de nye EU-landene. Forskjellen i den yngste aldersgruppen gir også utslag på utdanningsnivå.

16 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia har ukjent utdanningsnivå og vi vil senere komme tilbake til årsaken til dette. 55 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia har avsluttet sin utdanning senest etter videregående skole, mens 29 prosent har fullført en utdanning fra universitet eller høyskole. 30 prosent av arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land har ingen utdanning utover videregående skole. I begge grupper er det klart flest menn som drar til Norge for å jobbe. Særlig gjelder det de nye EU-landene, hvor 3 av 4 er menn, men vi skal senere se at kvinner har kommet sterkt de siste årene.

Tabell 2.2 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, alder, kjønn, sivilstand og utdanning. Antall og prosent

	EU-8, EU-2, Kroatia		Øvrige EU-land	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Totalt	138 603	100,0	41 209	100,0
Alder				
Under 25 år	25 549	18,4	6 417	15,6
25-39 år	82 150	59,3	24 085	58,4
40-54 år	28 586	20,6	9 612	23,3
55+ år	2 318	1,7	1 095	2,7
Kjønn				
Kvinner	31 057	22,4	11 806	28,6
Menn	107 546	77,6	29 403	71,4
Sivilstand				
Ugift	67 613	48,8	26 578	64,5
Gift	63 951	46,1	12 362	30,0
Annen	7 039	5,1	2 269	5,5
Utdanning				
Ingen utdanning	524	0,4	195	0,5
Grunnskole	16 562	11,9	5 087	12,3
Videregående skolenivå	59 116	42,7	7 142	17,3
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	16,9	8 869	21,5
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	12,1	10 957	26,6
Uoppgitt	22 192	16,0	8 959	21,7

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

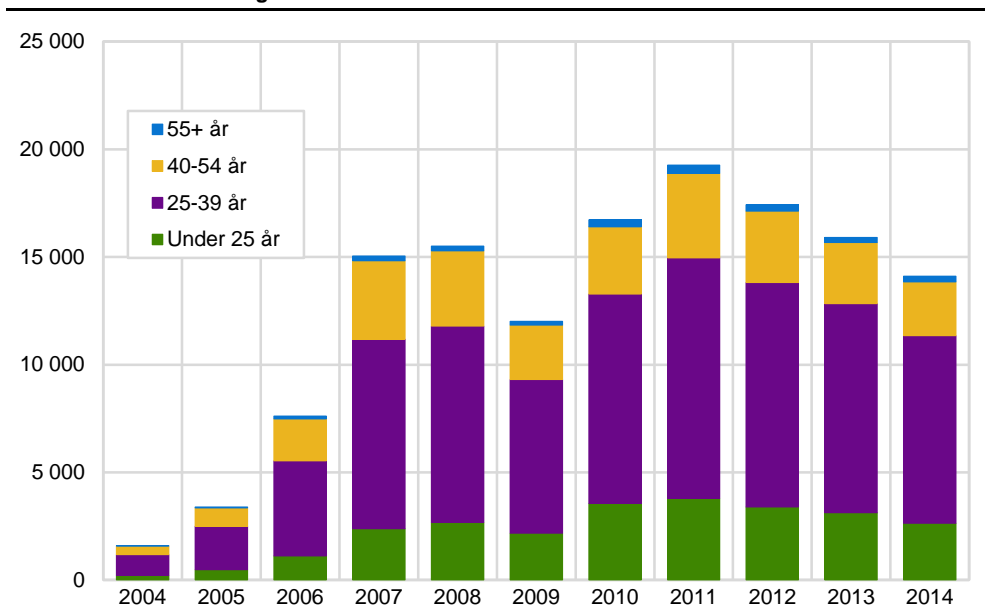
Fra de øvrige EU-landene er det først og fremst ugifte (2 av 3) som kommer til Norge for å jobbe. Fra de nye EU-landene utgjør de ugifte mindre enn halvparten. Vi skal senere se at det har skjedd en utvikling over tid og at de ugifte utgjør en stadig større andel av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Alder

Av de 138 600 arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia som ankom Norge i perioden 2004-2014, så var 3 av 5 i alderen 25-39 år, mens de øvrige fordeler seg relativt likt mellom dem som er yngre enn 25 år og dem som er eldre enn 39 år. Dette ser vi i tabell 2.4. Kun et fåtall av arbeidsinnvandrerne var eldre enn 55 år da de ankom Norge. Blant arbeidsinnvandrerne fra øvrige land i EU, så er også 3 av 5 i alderen 25-39 år, men fra disse landene er de eldre arbeidsinnvandrerne noen flere enn de yngste. Også her er det få som var eldre enn 55 år ved innvandring.

Antallet som har kommet som arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia til Norge, har variert i perioden, men andelen i alderen 25-39 år har vært stabil på rundt 60 prosent (se tabell 2.3). Dette er arbeidstakere som er relativt tidlig i karrieren sin, men for mange vil nok ikke jobben i Norge være deres første.

Figur 2.6 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter aldersgrupper og første innvandringsår

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land, etter innvandringsår og alder ved innvandring. Antall og prosent

Innvandringsår	EU-8, EU-2 og Kroatia					Øvrige EU-land				
	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år
I alt	138 603	18,4	59,3	20,6	1,7	41 209	15,6	58,4	23,3	2,7
2004	1 600	13,6	60,1	25,5	0,8	1 730	16,1	63,6	18,5	1,8
2005	3 388	14,0	59,8	25,1	1,1	2 008	17,0	57,9	23,4	1,7
2006	7 608	14,7	58,0	25,7	1,6	2 706	15,3	60,6	22,5	1,6
2007	15 052	15,8	58,5	24,2	1,5	3 898	14,4	58,5	24,9	2,2
2008	15 504	17,3	58,8	22,5	1,4	5 026	14,2	58,1	25,1	2,6
2009	12 013	18,1	59,3	21,1	1,5	3 598	14,1	58,6	24,2	3,1
2010	16 724	21,3	58,1	18,7	1,9	4 365	18,0	55,4	23,1	3,5
2011	19 267	19,7	57,9	20,4	2,0	4 288	16,3	56,5	24,1	3,1
2012	17 428	19,5	59,8	19,0	1,8	4 453	15,7	59,5	21,9	2,9
2013	15 913	19,7	61,0	17,8	1,6	4 721	15,3	58,9	23,3	2,6
2014	14 106	18,7	61,7	17,8	1,8	4 416	15,7	58,9	22,5	2,9

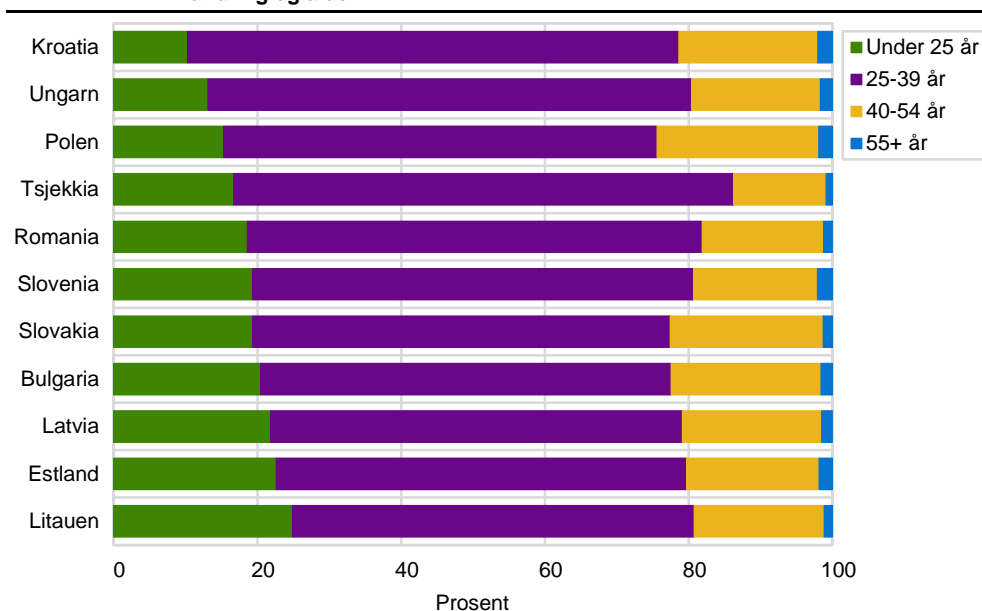
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

De yngste arbeidsinnvandrerne har utgjort en stadig større andel og de siste årene er en av fem arbeidsinnvandrere under 25 år. De «godt voksne» arbeidsinnvandrerne i alderen 40-54 år har hatt en motsatt utvikling. I begynnelsen av perioden var hver fjerde arbeidsinnvandrer i denne aldersgruppen, men nå utgjør de mindre enn 18 prosent. Mindre enn to prosent av arbeidsinnvandrerne er over 55 år når de kommer til Norge.

Blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene ser vi ikke en tilsvarende utvikling blant de yngste. Her har andelen ligget stabilt på rundt 15 prosent de siste årene og den har avtatt noe siden midten av 90-tallet, mens arbeidsinnvandrere i aldersgruppen 40-54 år har hatt en motsatt utvikling. De siste årene er rundt 23 prosent av arbeidsinnvandrerne fra de øvrige EU-landene mellom 40 og 54 år.

Det er ingen klar sammenheng mellom alder og gjeldende overgangsordning de første årene etter at landene ble EU-medlemmer. Andelen under 25 år var på sitt høyeste i 2010, året etter at overgangsordningen var avsluttet for EU-8, men det er ikke tydelig nok til å si at det er en sammenheng.

Figur 2.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og alder

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi kan se noen små forskjeller i alderssammensetning mellom de ulike landene. Kroater, tsjekkere og ungarere er ingen store grupper i vår sammenheng, men har likevel en merkbart større andel i alderen 25-39 år. Opp mot 70 prosent av arbeidsinnvandrerne fra disse landene var i denne aldersgruppen og dette skyldes i hovedsak en lav andel av de yngste arbeidsinnvandrerne (se figur 2.1).

Kvinnene fra EU-8, EU-2 og Kroatia som kommer til Norge for å jobbe, er yngre enn mennene. Mens 15 prosent av mennene er yngre enn 25 år ved innvandring, så er andelen kvinner i denne aldersgruppen dobbelt så stor. Mens hver fjerde mannlige arbeidsinnvandrer er eldre enn 39 år, så gjelder det færre enn hver sjettede kvinne. Det er en tilsvarende fordeling blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene, men forskjellen mellom kvinner og menn er ikke like stor her.

Ugifte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia er yngre enn de gifte arbeidsinnvandrerne og de gifte er yngre enn dem som har en annen sivilstand enn gift og ugift. Annen sivilstand inkluderer blant annet skilte, enker/enkemenn og separerte. Det er naturlig at det er slik sammenheng mellom alder og sivilstand. Vi ser samme situasjon blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land (se tabell 2.4).

Tabell 2.4 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, etter alder sett i forhold til kjønn, sivilstand ved innvandring og høyeste fullførte utdanning. Prosent

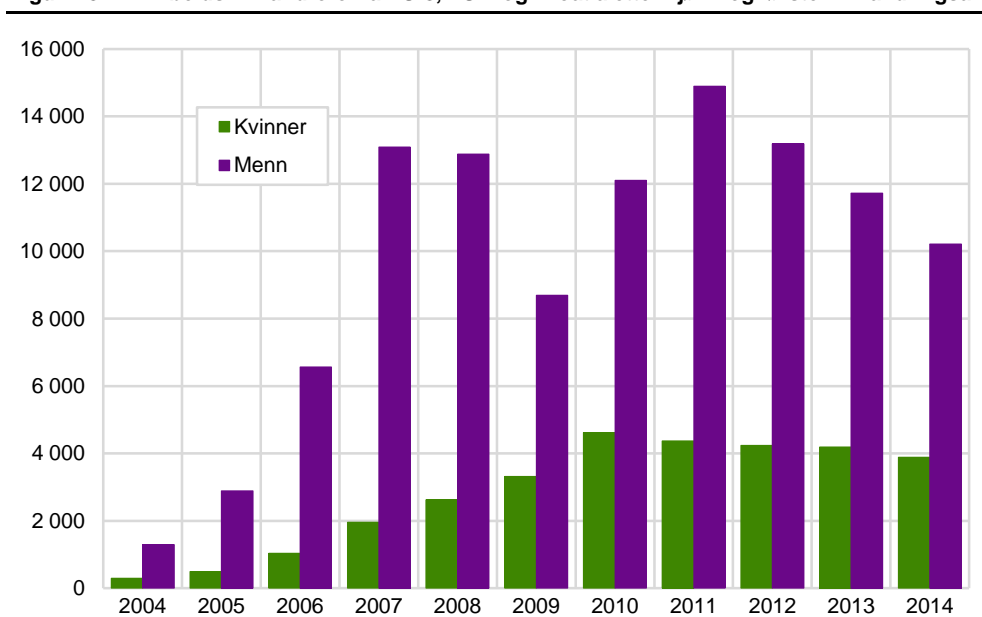
Innvandringsår	EU-8, EU-2 og Kroatia					Øvrige EU-land				
	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år
I alt	138 603	18,4	59,3	20,6	1,7	41 209	15,6	58,4	23,3	2,7
Kjønn										
Kvinner	31 057	30,2	54,0	14,5	1,3	11 806	23,9	58,9	15,7	1,6
Menn	107 546	15,0	60,8	22,4	1,8	29 403	12,2	58,3	26,4	3,1
Sivilstand ved innvandring										
Ugift	67 613	33,2	58,9	7,5	0,5	26 578	23,1	64,4	11,6	0,9
Gift	63 951	4,7	60,8	31,9	2,6	12 362	2,2	50,4	42,1	5,3
Annen	7 039	1,7	49,0	44,7	4,7	2 269	0,4	32,6	58,6	8,5
Utdanningsnivå										
Ingen utdanning	524	20,0	59,0	20,2	0,8	195	12,3	54,9	26,2	6,7
Grunnskole	16 562	25,9	55,0	17,3	1,7	5 087	16,6	47,6	32,6	3,2
Videregående skolenivå	59 116	16,5	57,8	24,1	1,6	7 142	15,7	52,2	29,3	2,9
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	23,1	60,3	15,2	1,4	8 869	13,8	60,2	23,6	2,5
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	11,0	72,5	15,1	1,4	10 957	8,6	72,0	17,6	1,9
Uoppgitt	22 192	18,7	55,3	23,7	2,3	8 959	25,3	51,5	20,0	3,2

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Aldersgruppen 25 til 39 år er den klart største for alle utdanningsnivåer. Blant dem med lang utdanning var over 70 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia i denne aldersgruppen. Under 60 prosent av dem med lav utdanning var mellom 25 og 39 år. Det er en tilsvarende fordeling blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene.

Kjønn

Mer enn tre av fire arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, som har ankommet Norge i perioden 2004-2014, er menn. Andelen kvinner var relativt høy i 2009 og 2010, med 28 prosent, og har, etter en midlertidig nedgang, vokst de siste årene (se tabell 2.5). I 2014 var igjen 28 prosent av arbeidsinnvandrerne kvinner. Kvinner utgjør en større andel av arbeidsinnvandrerne fra de øvrige EU-landene, med 28 prosent. Vi ser en tilsvarende trend her og i 2014 var 31 prosent av arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land kvinner.

Figur 2.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og første innvandringsår

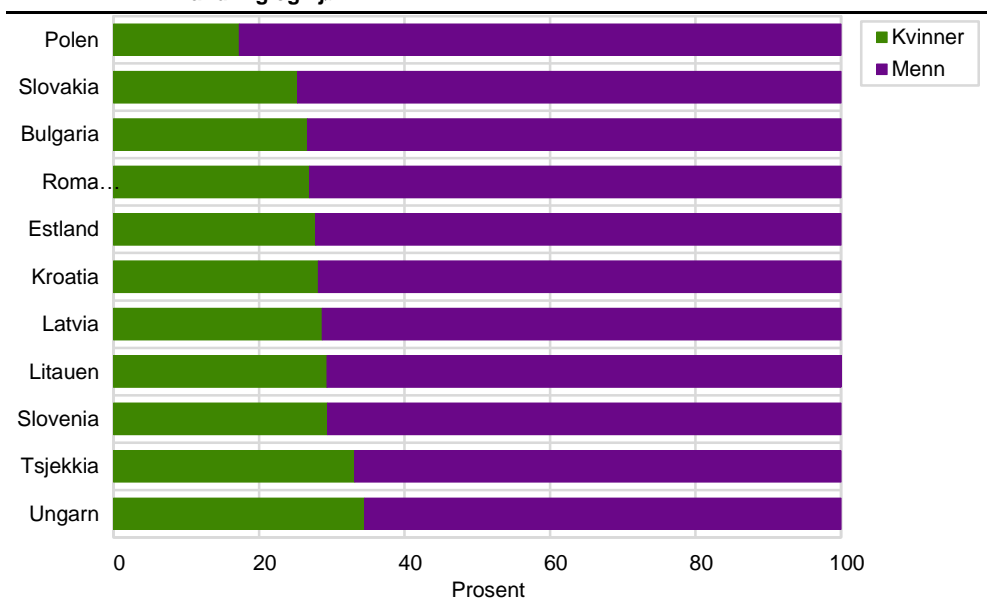
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land, etter innvandringsår og kjønn. Antall og prosent

	EU-8, EU-2 og Kroatia			Øvrige EU-land		
	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn
I alt	138 603	22,4	77,6	41 209	28,6	71,4
2004	1 600	18,9	81,1	1 730	28,4	71,6
2005	3 388	14,7	85,3	2 008	27,4	72,6
2006	7 608	13,7	86,3	2 706	26,5	73,5
2007	15 052	13,0	87,0	3 898	24,9	75,1
2008	15 504	16,9	83,1	5 026	25,5	74,5
2009	12 013	27,7	72,3	3 598	32,3	67,7
2010	16 724	27,6	72,4	4 365	32,1	67,9
2011	19 267	22,7	77,3	4 288	28,0	72,0
2012	17 428	24,3	75,7	4 453	28,0	72,0
2013	15 913	26,4	73,6	4 721	30,2	69,8
2014	14 106	27,6	72,4	4 416	30,9	69,1

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Kvinner er dårligst representert blant arbeidsinnvandrere fra Polen, med 17 prosent (se Figur 2.9), og sterkest representert fra Tsjekkia og Ungarn. Mer enn hver tredje arbeidsinnvandrer fra disse landene er kvinne.

Figur 2.9 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og kjønn

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Kvinner er generelt yngre enn menn og utgjør 37 prosent av de yngste arbeidsinnvandrerne (tabell 2.6). Hver femte arbeidsinnvandrer mellom 25 og 39 år er kvinne, mens de er underrepresentert blant de eldre arbeidsinnvandrerne. Det er det samme mønsteret blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land.

Når vi ser på arbeidsinnvandrernes sivilstand ved innvandring, viser tabell 2.6 at gifte menn og ugifte kvinner er overrepresentert. Kvinner står for totalt rundt 22 prosent av arbeidsinnvandrerne, men de utgjør mer enn 28 prosent av dem som var ugift da de ankom landet. Samtidig utgjør de mindre enn 15 prosent av dem som var gift ved innvandring. Blant dem med annen sivilstand, som blant annet inkluderer separerte, skilte og enker/enkemenn, var 37 prosent kvinner. Dette er den minste gruppen totalt sett, men samtidig gruppen hvor kvinneandelen er størst. Andelen kvinnelige arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene er større, men vi ser det samme mønsteret knyttet til sivilstand selv om utslagene er noe mindre.

Tabell 2.6 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, etter kjønn sett i forhold til alder, sivilstand ved innvandring og høyeste fullførte utdanning. Prosent

	EU-8, EU-2, Kroatia			Øvrige EU-land		
	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
I alt	138 603	22,4	77,6	41 209	28,6	71,4
Alder ved innvandring						
Under 25 år	25 549	36,7	63,3	6 417	43,9	56,1
25-39 år	82 150	20,4	79,6	24 085	28,8	71,2
40-54 år	28 586	15,7	84,3	9 612	19,3	80,7
55+ år	2 318	17,6	82,4	1 095	16,7	83,3
Sivilstand ved innvandring						
Ugift	67 613	28,2	71,8	26 578	32,6	67,4
Gift	63 951	14,7	85,3	12 362	19,6	80,4
Annen	7 039	37,1	62,9	2 269	32,4	67,6
Utdanningsnivå						
Ingen utdanning	524	23,9	76,1	195	18,5	81,5
Grunnskole	16 562	18,7	81,3	5 087	20,8	79,2
Videregående skolenivå	59 116	15,7	84,3	7 142	23,1	76,9
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	37,1	62,9	8 869	32,3	67,7
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	39,0	61,0	10 957	32,4	67,6
Uoppgitt	22 192	14,9	85,1	8 959	29,6	70,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Kvinner er overrepresentert blant personer med utdanning fra høyskole- og universitet. Mens 22 prosent av arbeidsinnvandrerne er kvinner, så utgjør de nesten 40 prosent av dem med høyere utdanning. Samtidig er det sterk mannsdominans blant dem som har avsluttet utdanningen etter grunnskolen, hvor de utgjør mer enn 80 prosent. Vi ser den samme tendensen blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, hvor en tredjedel av arbeidsinnvandrerne med utdanning fra høyskole eller universitet er kvinner.

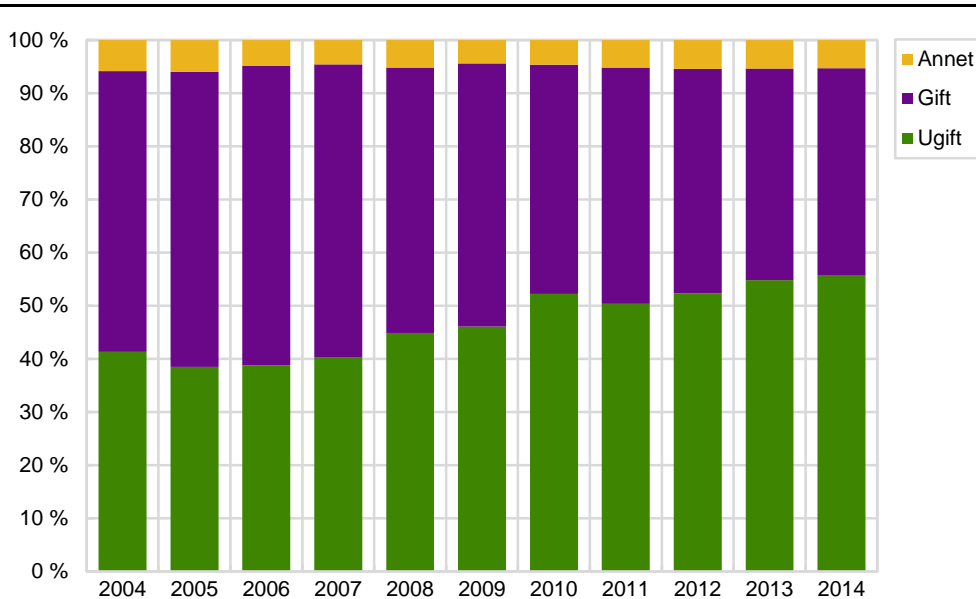
Ekteskaplig status

Knapt halvparten av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia, som kom til Norge mellom 2004 og 2014, var ugift da de innvandret. 46 prosent var gift. De resterende 5 prosentene hadde en annen sivilstand, som inkluderer separerte, skilte og enker/enkemenn. De gifte innvandrerne utgjør en større andel fra disse landene enn vi ser blant arbeidsinnvandrere fra andre EU-land. Fra de øvrige EU-landene er kun 3 av 10 arbeidsinnvandrere gift, mens 2 av 3 er ugift på innvandringstidspunktet.

I perioden 2004-2006 var over halvparten av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia gift da de ankom Norge. Denne andelen har gradvis avtatt og fra og med 2010 har ugifte vært i flertall blant arbeidsinnvandrerne. I 2014 var mindre enn 40 prosent gift idet de ankom Norge, se figur 2.10.

Også blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land var de gifte overrepresentert de første årene etter de fikk tilgang til det norske arbeidsmarkedet, men siden 2001 har mindre enn hver tredje vært gift på innvandringstidspunktet. I perioden 2004-2014 har fordelingen mellom gifte og ugifte vært relativt stabil (se tabell 2.7).

Figur 2.10 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og sivilstand ved innvandring

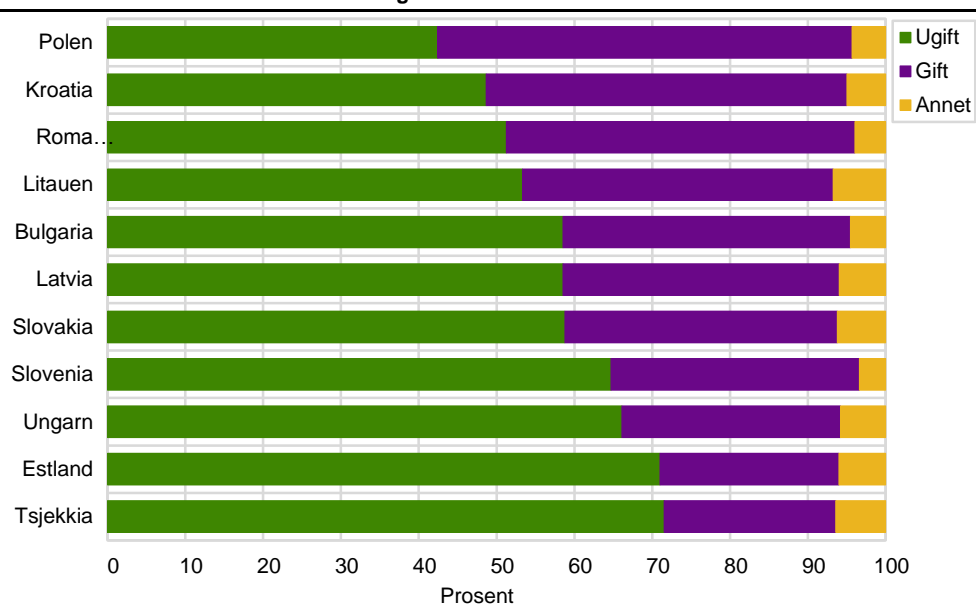
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land etter innvandringsår og ekteskapelig status. Antall og prosent

Innvandringsår	EU-8, EU-2 og Kroatia				Øvrige EU-land			
	I alt	Ugift	Gift	Annen	I alt	Ugift	Gift	Annen
I alt	138 603	48,8	46,1	5,1	41 209	64,5	30,0	5,5
2004	1 600	41,3	52,8	5,9	1 730	64,9	28,8	6,4
2005	3 388	38,5	55,5	6,0	2 008	63,0	30,2	6,8
2006	7 608	38,8	56,4	4,8	2 706	65,4	28,7	5,9
2007	15 052	40,3	55,1	4,6	3 898	61,9	32,5	5,5
2008	15 504	44,9	49,9	5,2	5 026	62,9	30,8	6,3
2009	12 013	46,1	49,5	4,4	3 598	63,5	30,5	5,9
2010	16 724	52,2	43,1	4,7	4 365	68,5	26,6	4,9
2011	19 267	50,4	44,4	5,2	4 288	65,0	29,5	5,6
2012	17 428	52,3	42,2	5,5	4 453	65,2	29,6	5,1
2013	15 913	54,8	39,8	5,4	4 721	64,2	31,0	4,8
2014	14 106	55,8	38,9	5,3	4 416	64,6	30,8	4,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 2.11 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap og sivilstand ved innvandring

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsinnvandrere fra Polen drar opp andelen gifte arbeidsinnvandrere. 53 prosent av polakkene var gift på innvandringstidspunktet. I motsatt ende av skalaen finner vi tsjekkere, estlendere og ungare, hvor mindre enn 30 prosent var gift da de dro til Norge for å jobbe, se figur 2.11.

Det er en naturlig sammenheng mellom alder og sivilstand. Blant de under 25 år var 88 prosent ugift ved innvandring. Nesten halvparten av dem mellom 25 og 39 år og mer enn 70 prosent av dem over 39 år var gift da de ankom Norge. Andelen gifte fra øvrige EU-land er lavere enn for våre utvalgte land i alle aldersgrupper. Særlig gjelder dette aldersgruppen 25-39 år, hvor kun 1 av fire var gift ved innvandring, mot halvparten i samme aldersgruppe fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Tabell 2.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandet 2004-2014, etter sivilstand ved innvandring sett i forhold til alder, kjønn og utdanningsnivå. Prosent

	EU-8, EU-2, Kroatia				Øvrige EU-land			
	I alt	Ugift	Gift	Annen	I alt	Ugift	Gift	Annen
I alt	138 603	48,8	46,1	5,1	41 209	64,5	30,0	5,5
Alder ved innvandring								
Under 25 år	25 549	87,8	11,8	0,5	6 417	95,7	4,1	0,1
25-39 år	82 150	48,5	47,3	4,2	24 085	71,0	25,9	3,1
40-54 år	28 586	17,6	71,4	11,0	9 612	32,0	54,2	13,8
55+ år	2 318	14,5	71,3	14,2	1 095	22,6	59,8	17,5
Kjønn								
Kvinner	31 057	61,4	30,2	8,4	11 806	73,3	20,5	6,2
Menn	107 546	45,1	50,7	4,1	29 403	61,0	33,8	5,2
Utdanningsnivå								
Ingen utdanning	524	54,6	37,2	8,2	195	56,4	35,4	8,2
Grunnskole	16 562	51,4	43,9	4,7	5 087	57,0	34,7	8,3
Videregående skolenivå	59 116	43,4	51,5	5,1	7 142	59,8	33,0	7,3
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	55,7	38,8	5,5	8 869	64,3	29,4	6,3
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	53,7	40,9	5,4	10 957	67,7	29,1	3,2
Uoppgjitt	22 192	50,1	45,3	4,6	8 959	69,0	26,5	4,5

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Det er mennene som drar opp andelen gifte. Mer enn halvparten av mennene var gift ved innvandring, mens kun 3 av 10 kvinner var det. Her er det en klar forskjell mellom kjønnene. Blant kvinner var det en relativt stor andel (8 prosent) med annen sivilstand. Også blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land ser vi det samme mønsteret, selv om andelen gifte generelt er lavere.

Andelen gifte er overrepresentert blant dem som har videregående skole som sin høyeste fullførte utdanning, og underrepresentert blant dem med utdanning fra høyskole eller universitet eller som ikke har utdanning utover grunnskole. Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land er det ingen sammenheng mellom utdanning og sivilstand. Andel gifte ligger på rundt en tredjedel i alle utdanningsgrupper.

Utdanning

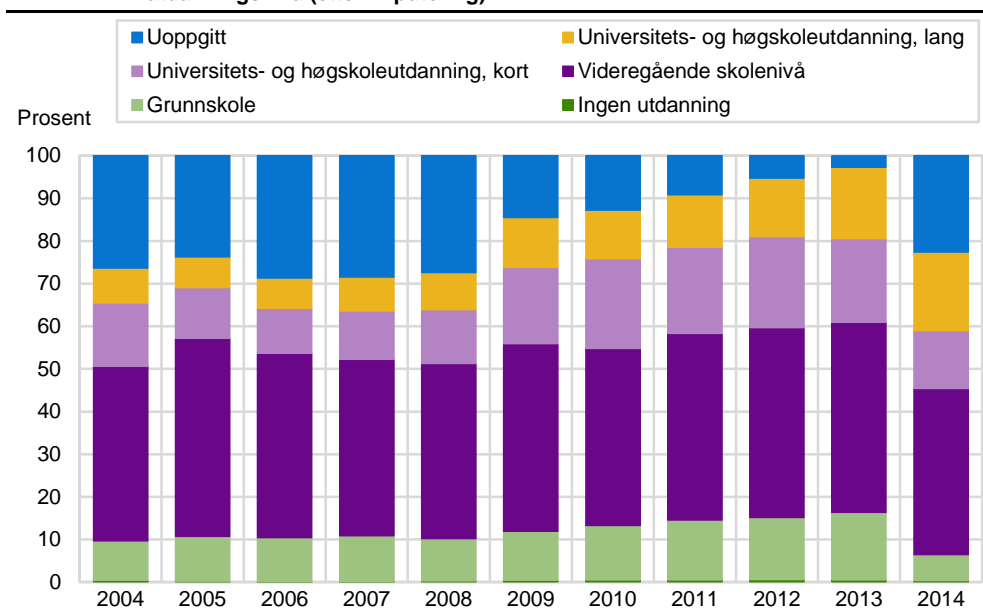
Det er knyttet noe usikkerhet til utdanningsnivået for arbeidsinnvandrerne. Opplysningen er mangelfullt utfylt i registrene og ulike statistiske metoder er benyttet for å imputere verdier [Jentoft 2014]. Det ble gjort en stor jobb i 2014 for å imputere opplysninger for de innvandrere som fremdeles var bosatt det året. Imputeringene ble gjort ved å bruke kjønn, alder, inntekt, botid, statsborgerskap og opprinnelsesland for å finne en sammenlignbar innvandrer med kjent utdanningsnivå. Vi vet ikke med sikkerhet at det utdanningsnivået som ble imputert også var gjeldende på innvandringstidspunktet, men vi velger å anta det. Det er få arbeidsinnvandrere som har kommet siden 2004, som har videreutdannet seg tilstrekkelig til at det påvirker den grove inndelingen vi forholder oss til. For dem som har tatt utdanning etter at de innvandet, er denne registrert og ingen imputering er foretatt.

Av de 138 600 arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som ankom Norge i perioden 2004-2014, har vi, etter imputering, opplysning om høyeste fullførte utdanning for 116 400 (84 prosent).

Hvis vi kun forholder oss til dem som har et kjent utdanningsnivå, så har over halvparten av arbeidsinnvandrerne sin høyeste fullførte utdanning fra videregående skole. I denne gruppen kommer blant annet mange av de fagutdannede håndverkerne som har kommet til Norge for å jobbe. 20 prosent har lavere grads utdanning fra universitet eller høyskole, mens resten fordeler seg likt mellom grunnskole og lang universitets- eller høyskoleutdanning.

Blant arbeidsinnvandrere som kom til Norge fra øvrige EU-land i perioden 2004-2014, mangler vi informasjon om høyeste fullførte utdanning for 22 prosent. Mangelen er størst for de første årgangene. Blant dem vi kjenner utdanningen til, er det en annen fordeling enn vi så for våre utvalgte land. Hver tredje har lang universitets- eller høyskoleutdanning, mens nær 28 prosent har kort utdanning fra universitet eller høyskole. Det betyr nær 2 av 3 fra øvrige EU-land har fullført en utdanning på høyskole- eller universitetsnivå, mens kun 1 av 3 fra våre utvalgte land har gjort det. Andelen uten utdanning utover grunnskole ligger omtrent på samme nivå, med 14 prosent. Kun hver fjerde arbeidsinnvandrer fra øvrige EU-land har avsluttet sin utdanning etter videregående, mot hver andre fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Figur 2.12 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter innvandringsår og utdanningsnivå (etter imputering)

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Figur 2.12 viser utdanningsnivå etter innvandringsår. Andelen med ukjent utdanningsnivå er størst for de første årgangene, noe som er naturlig da flere av dem som ankom landet i denne perioden, har forlatt Norge før 2014. Også i 2014 er andelen høy, da disse innvandret etter imputeringsjobben ble gjort for de bosatte innvandrerne.

Hvis vi forholder oss til dem med kjent utdanning, inkludert imputerte verdier, så ser vi av tabell 2,9 at andelen med videregående utdanning økte de første årene, før den avtok til sitt laveste nivå i 2013. Det kan se ut til å være en sammenheng mellom høy ukjentandel og høy andel med videregående utdanning. Arbeidsinnvandrere med kort universitets- eller høyskoleutdanning har hatt en motsatt utvikling og har økt etter å ha vært på sitt laveste i 2006. Andelen som ikke har tatt utdanning utover grunnskole har vært relativt stabil gjennom hele perioden, mens de som har fullført lang utdanning fra universitet eller høyskole har utgjort en stadig større andel av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Tabell 2.9 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land med kjent utdanningsnivå, etter innvandringsår og utdanningsnivå. Prosent

	EU-8, EU-2 og Kroatia						Øvrige EU-land					
	I alt	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skole-nivå	Univer-sitets- og høyskole-ut-danning, kort	Univer-sitets- og høyskole-ut-danning, lang	I alt	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skole-nivå	Univer-sitets- og høyskole-ut-danning, kort	Univer-sitets- og høyskole-ut-danning, lang
I alt	138 603	0,5	14,2	50,8	20,1	14,4	41 209	0,6	15,8	22,1	27,5	34,0
2004	1 600	0,5	12,6	55,7	20,1	11,1	1 730	0,6	16,2	23,3	33,1	26,8
2005	3 388	0,2	13,8	61,0	15,5	9,5	2 008	0,5	17,7	24,8	26,7	30,3
2006	7 608	0,2	14,4	60,6	14,9	9,8	2 706	0,5	16,8	21,3	29,5	31,9
2007	15 052	0,4	14,8	57,9	15,9	11,1	3 898	0,3	19,5	23,4	28,7	28,3
2008	15 504	0,3	13,7	56,6	17,4	12,0	5 026	0,4	20,4	22,0	27,6	29,6
2009	12 013	0,5	13,4	51,5	20,9	13,7	3 598	0,5	16,7	22,8	31,5	28,5
2010	16 724	0,5	14,6	47,7	24,1	13,1	4 365	0,7	16,3	22,1	31,4	29,6
2011	19 267	0,5	15,5	48,2	22,4	13,4	4 288	0,7	15,6	20,8	30,3	32,6
2012	17 428	0,6	15,4	47,0	22,5	14,5	4 453	0,6	14,3	21,0	29,5	34,5
2013	15 913	0,5	16,3	45,8	20,2	17,3	4 721	0,7	13,2	22,1	21,7	42,2
2014	14 106	0,4	7,8	50,4	17,6	23,8	4 416	0,9	10,4	22,7	18,7	47,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.10 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter utdanningsnivå. Prosent

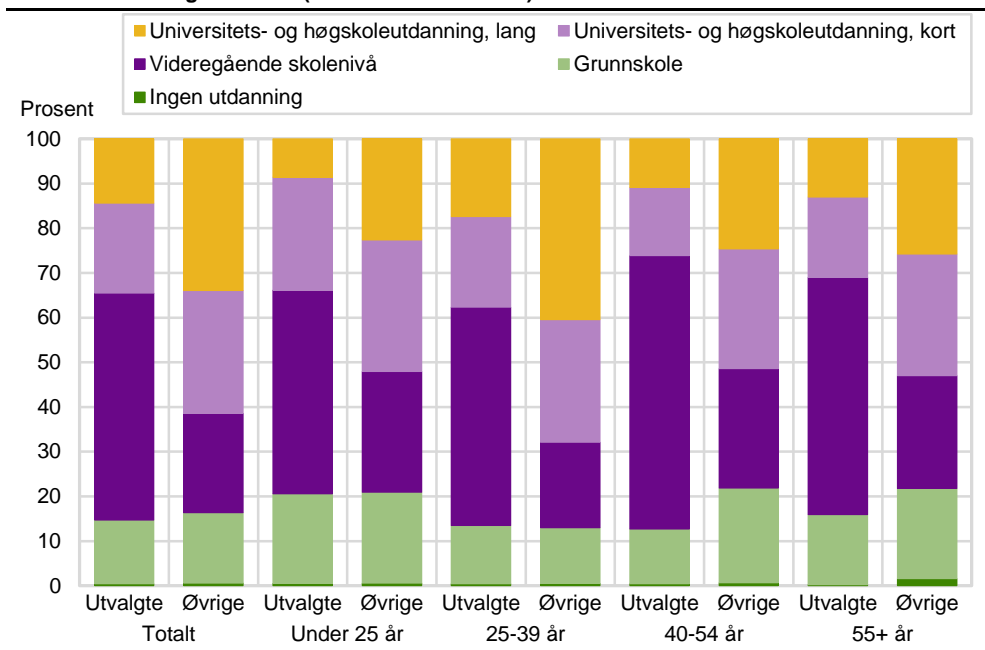
Land	I alt	Uoppgitt	Antall med kjent utdanningsnivå	Utdanningsnivå blant de med kjent utdanning				
				Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skolenivå	Universitets- og høyskole-utdanning, kort	Universitets- og høyskole-utdanning, lang
I alt	138 603	16,0	116 411	0,5	14,2	50,8	20,1	14,4
Bulgaria	3 703	13,2	3 216	0,9	12,2	48,1	19,1	19,7
Estland	4 543	19,4	3 663	1,4	16,0	46,8	24,8	10,9
Kroatia	341	27,3	248	0,0	2,4	49,6	16,9	31,0
Latvia	7 851	13,2	6 814	1,0	13,1	45,8	26,9	13,2
Litauen	30 120	12,0	26 501	0,7	21,8	33,8	32,1	11,6
Polen	76 294	17,5	62 919	0,2	12,0	59,2	14,3	14,3
Romania	8 017	12,6	7 005	0,4	14,6	45,4	21,4	18,3
Slovakia	3 924	25,6	2 921	1,3	4,7	65,3	11,0	17,8
Slovenia	238	16,0	200	1,5	13,0	38,5	16,0	31,0
Tsjekkia	1 342	22,4	1 041	1,2	6,0	47,2	19,6	26,1
Ungarn	2 230	15,6	1 883	0,3	5,6	39,5	24,4	30,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Hvis vi ser på arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land i perioden 2004-2014, så har forholdet mellom de ulike utdanningsnivåene holdt seg relativt stabilt og ligger på samme nivå som vi tidligere har sett for hele perioden 1990-2014.

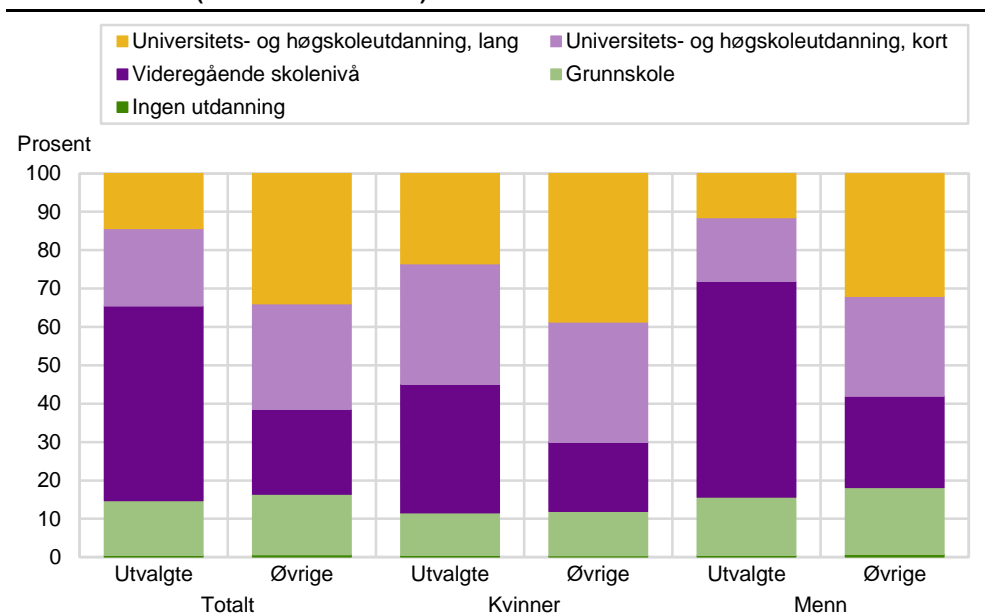
Det er relativt store forskjeller i utdanningsnivå mellom de ulike landene. Nær 2 av 3 arbeidsinnvandrere fra Slovakia hadde ingen utdanning utover videregående skole, mens det samme gjaldt 3 av 5 polakker. Blant arbeidsinnvandrere fra Litauen, Slovenia og Ungarn er andelen med videregående skole som høyeste utdanningsnivå under 40 prosent, det vil si godt under gjennomsnittet på 51 prosent. Slovenia og Ungarn har dobbelt så stor andel som gjennomsnittet med lang høyskole- eller universitetsutdanning, mens litauere er overrepresentert blant dem med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. 1 av 5 arbeidsinnvandrere fra Litauen har ingen utdanning utover grunnskole, mens hver tredje har kort høyskole- eller universitetsutdanning. De er kraftig overrepresentert i begge disse to gruppene.

Videregående skole det vanligste utdanningsnivået i alle aldersgrupper for arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Størst er andelen blant dem over 40 år, med 61 prosent. Det er ti prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet blant alle arbeidsinnvandrere. Blant dem som var yngre enn 25 år da de innvandret, har hver fjerde en kort utdanning fra høyskole eller universitet, mens de mellom 25 og 39 år har den høyeste andelen med lang høyskole- eller universitetsutdanning (17 prosent).

Figur 2.13 Utdanningsnivå etter aldersgrupper for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret 2004-2014

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Også blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene er de yngste arbeidsinnvandrerne overrepresentert blant dem med kort utdanning fra høyskole eller universitet. Samtidig finner vi også den høyeste andelen som ikke har utdanning utover videregående skole i denne aldersgruppen. For våre utvalgte land hadde denne aldersgruppen den laveste andelen som hadde avsluttet sin utdanning etter videregående.

Figur 2.14 Utdanningsnivå etter kjønn for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret i 2004-2014

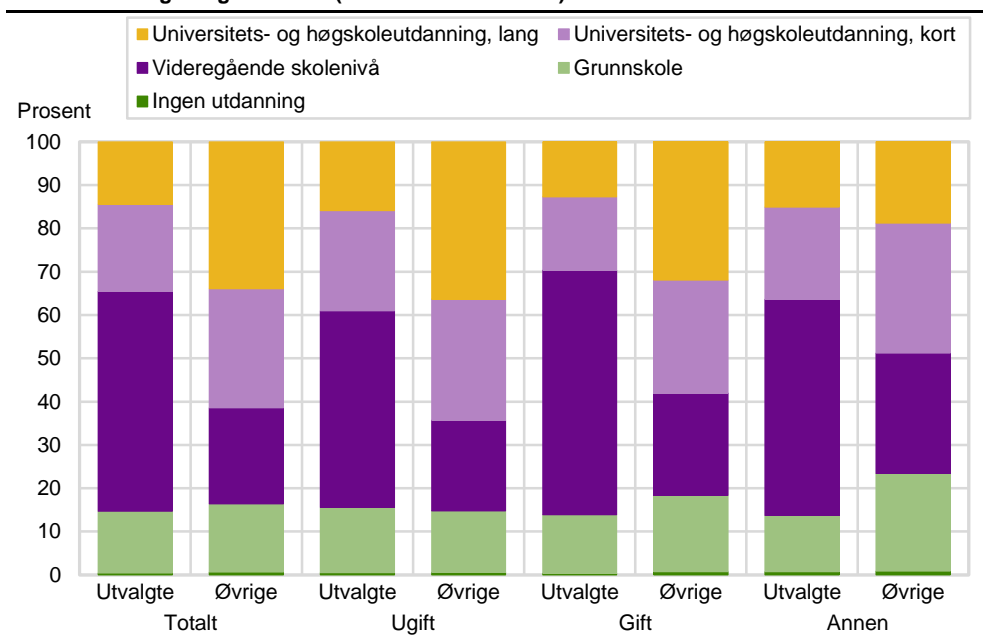
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Kvinner fra EU-8, EU-2 og Kroatia som kom til Norge for å jobbe i perioden 2004-2014 er høyere utdannet enn mennene i samme gruppe (figur 2.14). Mens 55 prosent av kvinnene har utdanning fra universitet eller høyskole, så gjelder dette kun 28 prosent av mennene. Samtidig har 56 prosent av mennene sin høyeste utdanning fra videregående skole, mot 34 prosent av kvinnene. Det er altså klare

forskjeller i utdanningsnivå mellom kjønnene for arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Dette mønsteret finner vi igjen blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene som innvandret i perioden 2004-2014. Her har 70 prosent av kvinnene utdanning fra universitet eller høyskole, mot 58 prosent av mennene. Samtidig har 24 prosent av mennene avsluttet sin utdanning etter videregående skole, mot 18 prosent av kvinnene. Selv om det er stor forskjell på utdanningsnivået mellom arbeidsinnvandrere fra våre utvalgte land og øvrige EU-land, så er forholdet mellom kvinner og menn det samme.

Figur 2.15 Utdanningsnivå etter ekteskapelig status for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret 2004-2014

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, som ikke var gift på innvandrings-tidspunktet, har et høyere utdanningsnivå enn de gifte. Andelen ugifte med universitets- eller høyskoleutdannelse er ti prosentpoeng høyere enn blant de gifte. Samtidig er andelen med videregående skole som høyeste utdanningsnivå 11 prosentpoeng høyere blant de gifte enn de ugifte. De med annen sivilstand, blant annet separerte, skilte og enker/enkemenn, ligger mellom de gifte og ugifte.

Også hos arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land ser vi et høyere utdanningsnivå blant ugifte enn gifte, men forskjellene er mindre. 6 prosentpoeng flere ugifte har utdannelse fra universitet eller høyskole, men forskjellen på videregående-skole-nivå er to prosentpoeng i fordel de gifte. Tendensen er altså den samme som blant arbeidsinnvandrere fra våre utvalgte land, men forskjellene er mindre. De med annen sivilstand fra øvrige EU-land skiller seg ut ved at de har en klart mindre andel med lang universitets- eller høyskoleutdannelse enn de to andre gruppene. Dette finner vi ikke igjen blant våre utvalgte land. Vi har tidligere sett at det er en sammenheng mellom alder og ekteskapelig status og mellom alder og utdanningsnivå. Det er derfor grunn til å tro at den sammenhengen vi ser mellom ekteskapelig status og utdanningsnivå i stor grad skyldes andre forhold enn om de er gift eller ikke.

2.5. Personer uten fødselsnummer

For at en person skal få et fødselsnummer i Norge, så er det noen kriterier som må oppfylles. Et absolutt kriterium for innvandrere er at de planlegger å oppholde seg i

Norge i minst 6 måneder. Alle andre som har behov for en et identifikasjonsnummer i Norge får tildelt et d-nummer. Dette kan for eksempel være personer som oppholder seg mindre enn 6 måneder i Norge, har fast eiendom her eller skal få trygdeytelser fra Norge. Totalt er det 244 000 personer med d-nummer fra EU-8, EU-2 og Kroatia og som er registrert siden 2004.

Vi vet lite om disse personene og hvorfor de har et d-nummer. Vi vet at deres eventuelle opphold i Norge er ment å vare i mindre enn 6 måneder eller at de aldri har vært i landet, men har et «forretningsmessig» forhold til Norge. Alder på registreringstidspunktet og hvem som har rekvirert d-nummeret kan gi mer informasjon.

Tabell 2.11 Personer med d-nummer fra EU-8, EU-2 og Kroatia registrert 2004-2014, etter land og alder. Antall og prosent

Land	Totalt	0-17 år		18 år og eldre	
		Antall	Andel	Antall	Andel
I alt	244 353	59 539	24,4	184 814	75,6
Bulgaria	4 597	532	11,6	4 065	88,4
Estland	9 694	1 120	11,6	8 574	88,4
Kroatia	879	75	8,5	804	91,5
Latvia	13 088	1 594	12,2	11 494	87,8
Litauen	46 810	8 935	19,1	37 875	80,9
Polen	142 250	43 778	30,8	98 472	69,2
Romania	13 348	1 856	13,9	11 492	86,1
Slovakia	6 096	1 311	21,5	4 785	78,5
Slovenia	840	55	6,5	785	93,5
Tsjekkia	3 392	144	4,2	3 248	95,8
Ungarn	3 359	139	4,1	3 220	95,9

Kilde: Befolkningsregisteret, Statistisk sentralbyrå

Hver fjerde person med d-nummer var barn på registreringstidspunktet og i nesten alle disse tilfellene var d-nummeret rekvirert av et trygdekontor. Det er grunn til å tro at opprettelsen skyldes blant annet barnetrygd, som arbeidsinnvandrere kan ha rett til for barn i sine hjemland. 3 av 4 barn var fra Polen og 15 prosent fra Litauen.

Blant de voksne er det et mer sammensatt bilde, men mer enn hvert fjerde d-nummer er rekvirert av Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Ellers fordeler rekvireringene seg på et stort antall folkeregistre og likningskontor.

Vi vet ellers lite om disse personene og går derfor ikke nærmere inn på årsakene til at personer fra EU-8, EU-2 og Kroatia trenger et d-nummer.

3. Livet i Norge

Vi har nå sett på hvem som kom til Norge for å jobbe. Hvordan er deres liv her? Får de opp familiemedlemmer fra hjemlandet eller stifter de familie i Norge? Beholder de sitt gamle statsborgerskap eller skifter de til norsk hvis de har muligheten til det? Hvor bosetter de seg? Flytter de videre fra sitt første bosted, blir de på samme sted eller utvandrer de? I hvilke næringer er de sysselsatt? Dette er noen av spørsmålene vi skal prøve å besvare i dette kapitlet.

3.1. Familieinnvandring

I forrige kapittel så vi at over halvparten av arbeidsinnvandrerne var gift idet de innvandret. Hvis disse planlegger å bli en stund i landet, så er det naturlig at familien kommer etter.

I perioden 2004-2014 har 40 000 personer innvandret fra EU-8, EU-2 og Kroatia for å bli familiegjenforent med en arbeidsinnvandrer fra de samme landene. Familiegjenforent omfatter her både personer som innvandret sammen med en arbeidsinnvandrer eller som har innvandret i ettertid grunnet familiær tilknytning til en arbeidsinnvandrer som allerede var i landet. Vi skal først gå inn på hvem arbeidsinnvandrerene som henter familien er, før vi ser nærmere på dem som familieinnvandrere.

Av de 138 600 arbeidsinnvandrerne, så har 22 300 fått følge av et eller flere familiemedlemmer. Det vil si at hver sjettede arbeidsinnvandrer tar med seg familie fra hjemlandet.

Tabell 3.1 viser andelen arbeidsinnvandrerne som har fått inn henholdsvis 1, 2 eller flere enn to familiemedlemmer fordelt på innvandringsår. Av dem som kom i 2004 og 2005, fikk hver fjerde arbeidsinnvandrer følge av familien og siden har andelen som blir familiegjenforent avtatt gradvis. Familien vil ofte komme en tid etter at arbeidsinnvandrerene innvandrer og det er derfor naturlig at andelen avtar for de siste årgangene.

Antallet som hver arbeidsinnvandrer tar med seg fra hjemlandet, har vært ganske stabilt. Nær halvparten av gjenforeningene omfatter en person, rundt en tredjedel omfatter to personer og de øvrige omfatter 3 personer eller flere. Det er en litt høyere andel av gjenforeningene som omfatter flere personer for de første årgangene.

Tabell 3.1 Arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og familiegjenforening. Prosent

	I alt	Andel som er gjenforent med familie	Antall gjenforente familiemedlemmer		
			1	2	3+
I alt	138 603	16,1	45,6	34,0	20,4
2004	1 600	26,8	34,7	36,8	28,4
2005	3 388	27,1	40,9	34,5	24,6
2006	7 608	22,3	39,3	34,7	25,9
2007	15 052	19,1	41,9	32,7	25,4
2008	15 504	17,5	44,0	35,1	20,9
2009	12 013	18,0	50,4	31,6	18,0
2010	16 724	18,0	48,7	34,3	17,0
2011	19 267	14,2	46,6	34,5	18,9
2012	17 428	14,2	45,8	35,8	18,4
2013	15 913	13,0	48,5	33,3	18,2
2014	14 106	8,8	50,1	32,4	17,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

I hvilken grad familien blir med varierer med hvilket land arbeidsinnvandrerene kommer fra. Dette ser vi i tabell 2.3. Arbeidsinnvandrere fra Romania og Bulgaria tar oftest med familiemedlemmer fra hjemlandet. En av fem arbeidsinnvandrere fra

disse landene henter familien fra hjemlandet. Begge disse landene ble medlem av EU i 2007. Kun en av ti arbeidsinnvandrere fra Slovakia, Tsjekkia og Estland tar med seg familien til Norge. Den største gruppen, arbeidsinnvandrere fra Polen, ligger nær gjennomsnittet med 15,9 prosent.

Tabell 3.2 Arbeidsinnvandrere i perioden 2004-2014 etter første statsborgerskap og familiegjenforeningsstatus. Prosent

	I alt	Ingen familiegjenforening	Familiegjenforening
I alt	138 603	83,9	16,1
Bulgaria	3 703	80,7	19,3
Estland	4 543	89,4	10,6
Kroatia	341	82,1	17,9
Latvia	7 851	83,2	16,8
Litauen	30 120	82,9	17,1
Polen	76 294	84,1	15,9
Romania	8 017	80,0	20,0
Slovakia	3 924	91,8	8,2
Slovenia	238	84,0	16,0
Tsjekkia	1 342	89,7	10,3
Ungarn	2 230	84,2	15,8

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Kvinner henter oftere familien sin enn menn og arbeidsinnvandrere i aldergruppen 25-39 år tar hyppigst med seg familien til Norge. Dette er en stor gruppe hvor omtrent halvparten er gift på innvandringstidspunktet.

Ikke overraskende, så er det de gifte som oftest gjenforenes med familien sin. Det gjelder en av fire i denne gruppen. Også de med annen sivilstand henter relativt ofte familien til Norge. Denne gruppen består hovedsakelig av separerte, skilte og enker/enkemenn.

Tabell 3.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som har innvandret i perioden 2004-2014 etter kjønn, alder ved innvandring, sivilstand ved innvandring og familiegjenforeningsstatus. Prosent

	I alt	Ingen familiegjenforening	Familiegjenforening
I alt	138 603	83,9	16,1
Kjønn			
Kvinner	31 057	81,1	18,9
Menn	107 546	84,7	15,3
Alder ved innvandring			
Under 25 år	25 549	90,9	9,1
25-39 år	82 150	79,9	20,1
40-54 år	28 586	88,2	11,8
55+ år	2 318	95,5	4,5
Sivilstand ved innvandring			
Ugift	67 613	91,7	8,3
Gift	63 951	75,9	24,1
Annet	7 039	81,8	18,2

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi har nå sett at det er de som har vært lengst i Norge, gifte og personer i alderen 25-39 år som oftest har hentet familien sin fra hjemlandet. Vi skal nå se nærmere på hvem som kommer til Norge grunnet familietilknytning til en arbeidsinnvandrer.

De fleste arbeidsinnvandrere som kommer til Norge er menn og over halvparten av disse er gift. Da er det som forventet at flertallet av de familiegjenforente er kvinner. Av de 16 900 familieinnvandrere som var eldre enn 17 år ved innvandring, så er 93 prosent kvinner. Størst er kvinneandelen blant dem mellom 18 og 29 år, hvor mer enn 94 prosent er kvinner. De fleste familieinnvandrere, 58 prosent, er barn i alderen 0-17 år. Kun en håndfull er 50 år eller eldre.

Tabell 3.4 Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som har innvandret i perioden 2004-2014 etter kjønn og alder ved innvandring. Antall

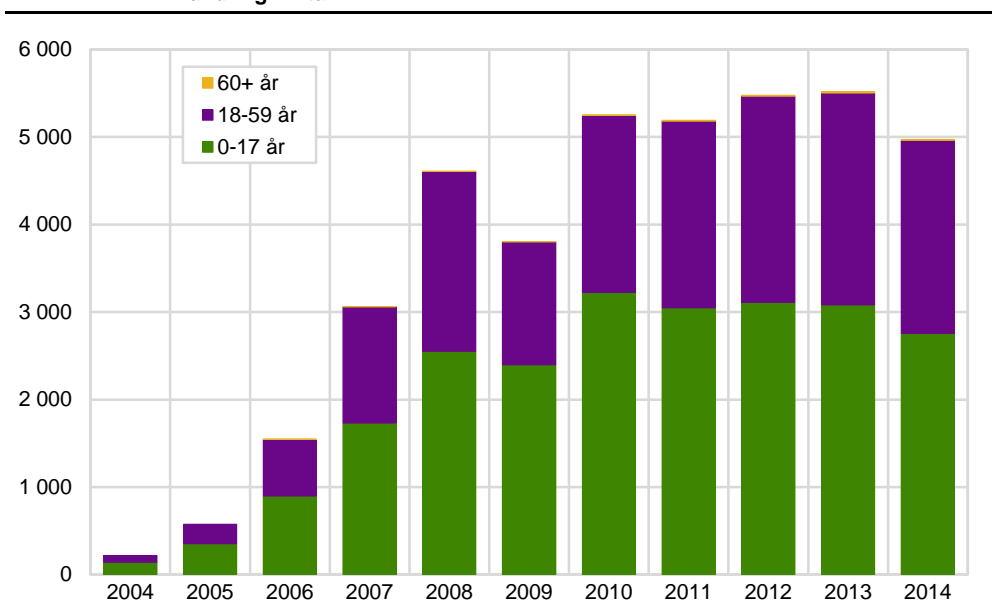
	I alt	Alder ved innvandring			
		0-17 år	18-29 år	30-49 år	50+ år
I alt	40 231	23 289	8 259	8 156	527
Kvinner	27 023	11 236	7 780	7 559	448
Menn	13 208	12 053	479	597	79

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Familieinnvandringen følger det samme mønsteret som arbeidsinnvandrerne når vi ser på de enkelte årgangene mellom 2004-2014. Unntaket er at vi ikke ser en like markant nedgang siden 2011 som vi så for arbeidsinnvandrerne.

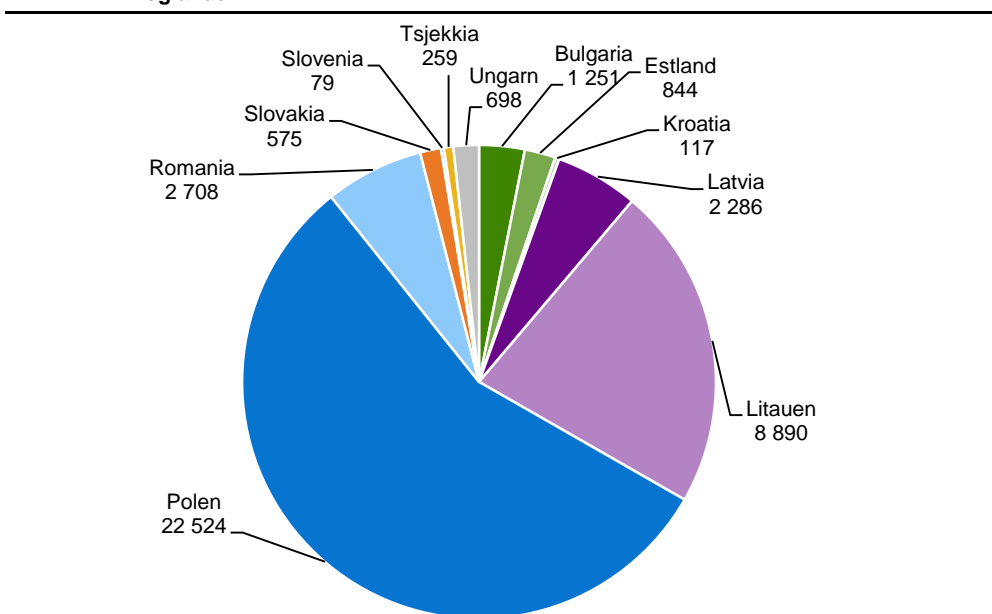
Forholdet mellom barn og voksne familieinnvandrere har ligget relativt stabilt i hele perioden, selv om andelen barn har vært svakt avtagende siden 2009. Rundt 3 av 5 familieinnvandrere er barn.

Figur 3.1 Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter innvandringsår og alder ved innvandring. Antall

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.2 Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap. Antall og andel

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi har tidligere sett at relativt mange arbeidsinnvandrere fra Romania og Bulgaria har tatt familien sin med til Norge. Dette gjenspeiler seg i at relativt mange familieinnvandrere kommer fra disse landene.

Likevel kommer mer enn halvparten av familieinnvandrerne fra Polen og 22 prosent fra Litauen. Det tilsvarer de andelene av arbeidsinnvandrerne som kommer fra disse landene. Estland, Tsjekkia og Slovakia er mest underrepresentert blant familieinnvandrerne sett i forhold til andel arbeidsinnvandrere fra disse landene.

3.2. Overgang til norsk statsborgerskap

Hvis en innvandrere velger å søke om norsk statsborgerskap, så er det tegn på at personen har tenkt å bli i Norge, men mange har tenkt å bli uten at de kommer til å skifte statsborgerskap. Det er mange kriterier som må oppfylles for å kunne bli norsk statsborger, blant annet kjennskap til språk og hvor lenge man har bodd i landet (se UDI i referanselisten).

Av de totalt 138 600 arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia, så har kun 320 valgt å bytte statsborgerskap. Det utgjør 0,2 prosent av arbeidsinnvandrerne. Et av kriteriene for å få innvilget norsk statsborgerskap er at man har bodd i Norge i syv av de siste ti årene. Til sammen kom det 27 600 arbeidsinnvandrere til Norge fra våre utvalgte land i perioden 2004-2007. De 320 utgjør 1,2 prosent av disse. Til sammenligning så har også 1,2 prosent av arbeidsinnvandrerne som kom fra øvrige EU-land i perioden 2004-2007 byttet til norsk statsborgerskap.

Av de 320 som har blitt norske statsborgere, så har 120 også tatt familien med til Norge. De utgjør 0,5 prosent av dem som har fått familiemedlemmer til Norge.

267 av de 40 231 familieinnvandrerne har valgt å bytte til norsk statsborgerskap. Det betyr at 1 av 150 familieinnvandrere har blitt norske statsborgere, noe som er en litt lavere andel enn blant familiemedlemmer som kom fra øvrige EU-land etter 2004 (1 av 127).

Uansett hvordan vi sammenligner dem som har byttet statsborgerskap med dem som har kommet til landet, så utgjør de en svært liten andel. Norsk statsborgerskap virker ikke å være noe mål for arbeidsinnvandrerne og deres familier.

3.3. Sivilstandsendringer

Vi har tidligere sett at mer enn halvparten av arbeidsinnvandrerne som kom til Norge i begynnelsen av perioden 2004-2014, var gift, mens de ugifte utgjorde en stadig større andel utover i perioden. Vi skal nå se på hvordan deres sivile status har endret seg mens de har vært i Norge. Når vi snakker om siste sivilstand under, så er det status per 1. januar 2015 for dem som fremdeles bor i landet og ved utvandring for dem som har dratt.

14 prosent av arbeidsinnvandrerne som var ugift ved innvandring, har giftet seg i ettertid. Mer enn 8 av 10 har giftet seg med en fra samme land som de selv kom fra, mens kun 1 av 20 har giftet seg med en som ikke er innvandrere. Særlig i de to største gruppene, fra Polen og Litauen, er det en høy andel som gifter seg med en fra samme land. Tsjekkia og Estland utmerker seg som land der de oftere finner en ektefelle uten innvandrerbakgrunn.

Til sammenligning, så har 8 prosent av de ugifte arbeidsinnvandrerne som kom fra øvrige EU-land mellom 2004 og 2014 giftet seg etter innvandring. I tillegg til at de er færre, så er de også langt mer tilbøyelige til å gifte seg med en uten innvandrerbakgrunn (40 prosent). Bare 29 prosent velger en ektefelle fra samme land som seg selv.

Mindre enn to prosent av de gifte innvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia har skilt seg, mens 9 prosent av dem med annen sivilstand har giftet seg etter at de kom til landet. Annen sivilstand inkluderer skilte, enker/enkemenn og separerte.

Tabell 3.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret i perioden 2004-2014 etter sivilstand ved innvandring og sivilstand per 1. jan 2015 (ved utvandring for utvandrede). Prosent

	Ugift	Gift	Annen
Ugift	85,3	14,1	0,5
Gift	0,0	98,2	1,8
Annen	0,0	8,8	91,2

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Blant de familieinnvandrede er det litt større andeler både som gifter seg og som går fra ektefellen etter ankomst til Norge. 16 prosent av familieinnvandrerne som er 18 år eller eldre og ugift når de kom til Norge, har giftet seg.

Tabell 3.6 Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret i perioden 2004-2014 etter sivilstand ved innvandring og sivilstand per 1. jan 2015 (ved utvandring for utvandrede). Prosent

	Ugift	Gift	Annen
Ugift	83,1	15,9	1,0
Gift	0,0	96,6	3,4
Annen	0,0	10,4	89,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

3.4. Norskfødte barn

Vi har tidligere sett at 23 300 barn har blitt familiegjensforent med en arbeidsinnvandrer i Norge. Dette er barn som er født utenfor Norge, sannsynligvis i mors eller fars hjemland. Men arbeidsinnvandrerne og deres familiegjensforente får også barn i Norge.

Totalt er det født 16 100 barn i Norge hvor enten mor eller far er arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 eller Kroatia eller familiegjensforent med en av disse. Samlet betyr det at nær 40 000 barn som har bodd i Norge en periode mellom 2004 og 2014 har en familiær tilknytning til en arbeids- eller familieinnvandrer fra våre utvalgte land.

I 3 av 4 tilfeller er begge foreldrene til de norskfødte barna blant dem vi ser på i denne rapporten. Enten er både mor og far arbeidsinnvandrere eller en er arbeidsinnvandrer og den andre familiegjensforent. De 12 200 barna det gjelder er omtrent likt fordelt på de to mulighetene.

De gjenværende norskfødte barna har enten mor eller far som ikke er arbeidsinnvandrer eller familiegjensforent fra EU-8, EU-2 eller Kroatia. Den forelderen som ikke er arbeidsinnvandrer, er i 43 prosent av tilfellene norskfødt, mens de resterende er innvandrere med en annen bakgrunn enn dem vi ser på i denne rapporten.

3.5. Førstegangsbosetting, flytting og utvandring

Førstegangsbosetting

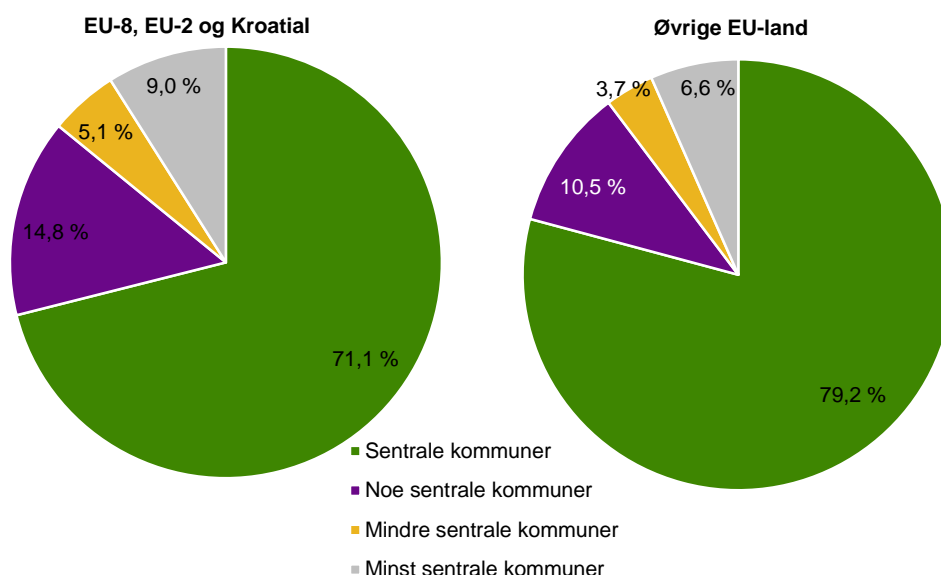
Med sentralitet menes en kommunes beliggenhet i forhold til tettsteder av ulik størrelse. Tettsteder deles i tre nivåer etter folketall og tilbud av funksjoner. Tettsteder på nivå 3 er landsdels-sentre med minst 50 000 innbyggere, nivå 2 har et folketall på mellom 15 000 og 50 000 innbyggere, nivå 1 har et folketall på mellom 5 000 og 15 000. For å beskrive de muligheter befolkningen i en kommune har for arbeidsreiser til et av disse tettstedene, har en delt kommunene i fire sentralitetsnivåer (0-3).

- 3 Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 3 (landsdelssenter) eller som ligger innenfor 75 minutters (for Oslo: 90 minutters) reisetid fra et slikt tettsteds sentrum (sentrale kommuner).
- 2 Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 2 eller som ligger innenfor 60 minutters reiseavstand fra et slikt tettsteds sentrum (noe sentrale kommuner).
- 1 Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 1 eller som ligger innenfor 45 minutters reisetid fra et slikt tettsteds sentrum (mindre sentrale kommuner).
- 0 Kommuner som ikke oppfyller kravene til reisetid fra tettstedene (minst sentrale kommuner)

Rundt 68 prosent av Norges befolkning bor per 1. januar 2015 i de mest sentrale strøkene, mens 8 prosent bor i de minst sentrale områdene i landet vårt. I de to mellomkategoriene «Noe sentrale kommuner» og «Mindre sentrale kommuner» bor henholdsvis 17 og 6 prosent av befolkningen. Utviklingen de siste årene har vært at stadig flere bor i de mest sentrale strøkene på bekostning av alle de tre øvrige kategoriene.

Hvis vi ser på hvor arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia i perioden 2004-2014 valgte å bosette seg da de kom til landet første gang, så slo 71 prosent seg ned i de mest sentrale strøkene. 9 prosent valgte de minst sentrale kommunene, mens henholdsvis 15 og 5 prosent bosatte seg i noe og mindre sentrale kommuner (figur 3.3). Det betyr at de i større grad valgte de mest og minst sentrale kommunene sammenlignet med hele Norges befolkning. Arbeidsinnvandrernes tilbøyelighet til å bosette seg i de minst sentrale områdene har betydning for folketallet i områder som ellers er preget av utflytting (se Østby, Høydahl, Rustad (2013)).

Figur 3.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter sentralitet for første bosettingskommune

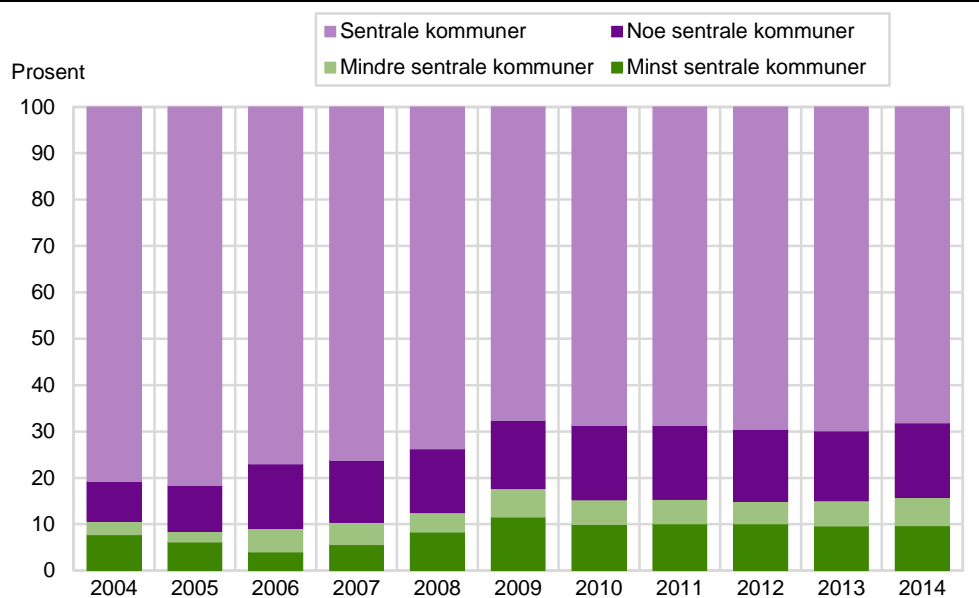

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land i perioden 2004-2014 valgte i enda større grad de mest sentrale kommunene. Hele 79 prosent bosatte seg i de mest sentrale strøkene, mens 7 prosent valgte de minst sentrale kommunene. Generelt kan vi si at arbeidsinnvandrerne fra EU bidrar til økt sentralisering, men de som kommer fra våre utvalgte land bidrar mindre enn de fra øvrige EU-land, og gir sterkere vekst i de minst sentrale kommunene.

De første arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia som kom til Norge, slo seg i større grad ned i de mest sentrale kommunene (figur 3.4). I 2004 og 2005 var andelen som bosatte seg i de mest sentrale kommunene på over 80 prosent, før andelen avtok frem til 2009. Siden 2010 har rundt 68 prosent valgt en sentral kommune som første bosted. 2009 sammenfaller med året overgangsordningen for EU-8 ble avsluttet, men det var også store endringer i etterspørselen etter arbeidskraft i denne perioden som nok er hovedårsaken til utviklingen.

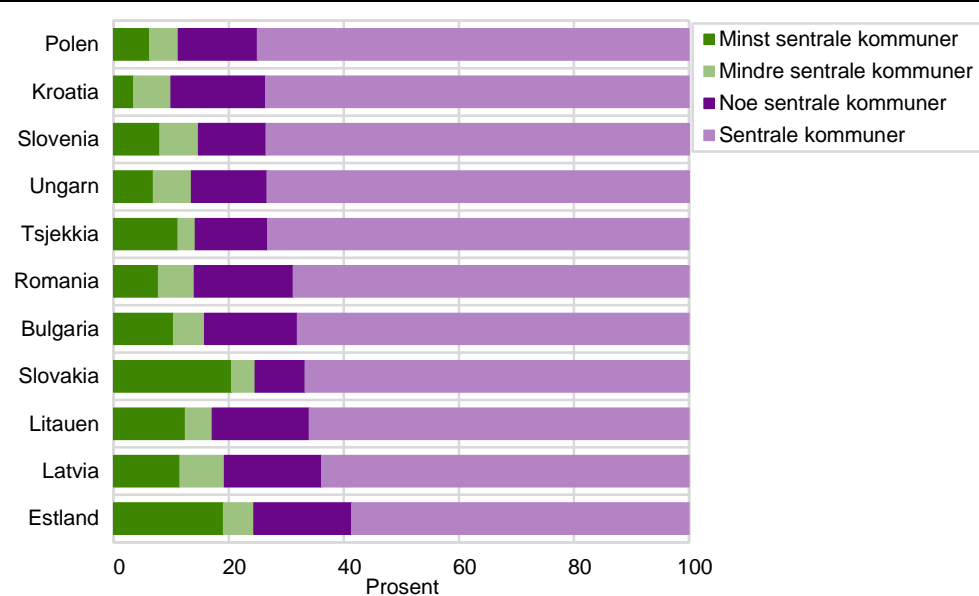
Figur 3.4 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter innvandringsår og sentralitet for første bosettingskommune

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Blant arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene har vi sett en motsatt utvikling i perioden 2004-2014. Mens 74 prosent av dem som innvandret i 2004 bosatte seg i de mest sentrale kommunene, så har andelen økt jevnt og trutt frem til 83 prosent i 2014. Samtidig har andelen i de øvrige gruppene avtatt. Med andre ord viser våre utvalgte land en motsatt utvikling av det vi ser i øvrige EU-land.

Figur 3.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter statsborgerskap ved innvandring og sentralitet for første bosettingskommune

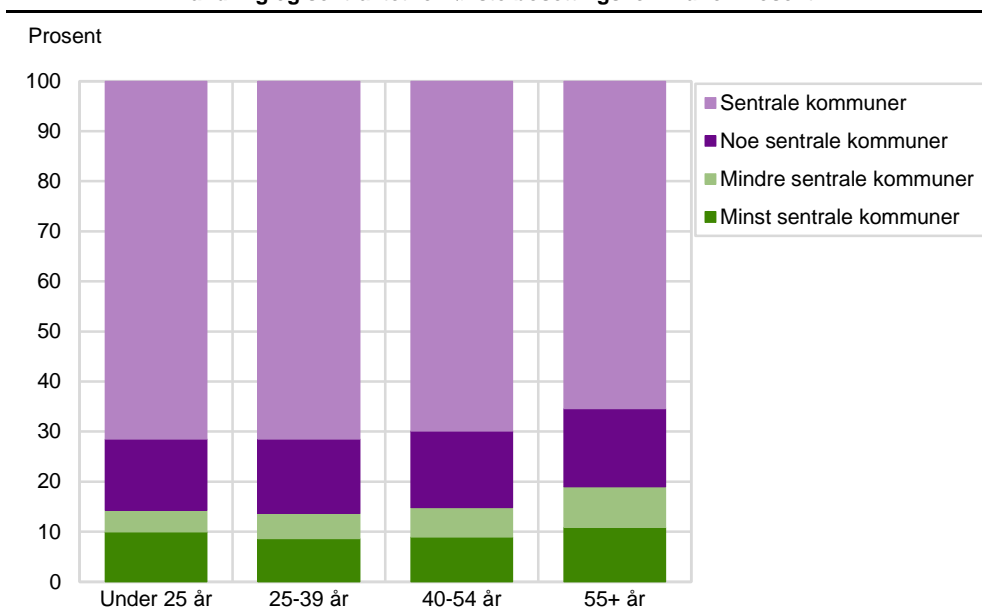

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsinnvandrere fra Polen er mest tiltrukket av de meste sentrale kommunene (figur 3.5). 3 av 4 polakker slo seg ned i en sentral kommune da de kom til landet. Også innvandrere fra Kroatia, Slovenia, Ungarn og Tsjekkia velger gjerne sentrale kommuner, mens særlig estlendere og slovakker velger de minst sentrale kommunene. En av fem fra disse landene valgte en av de minst sentrale kommunene da de kom til landet.

Hvis vi ser på arbeidsinnvandrernes alder idet de ankom Norge, så ser vi en tendens til at jo yngre en arbeidsinnvandrer er, jo mer tiltrekkes den av sentrale områder (figur 3.6). Det er likevel ingen store forskjeller mellom aldersgruppene. Kun de få i gruppen over 55 år skiller seg ut med en lavere andel i sentrale kommuner.

Figur 3.6 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter alder ved innvandring og sentralitet for første bosettingskommune. Prosent

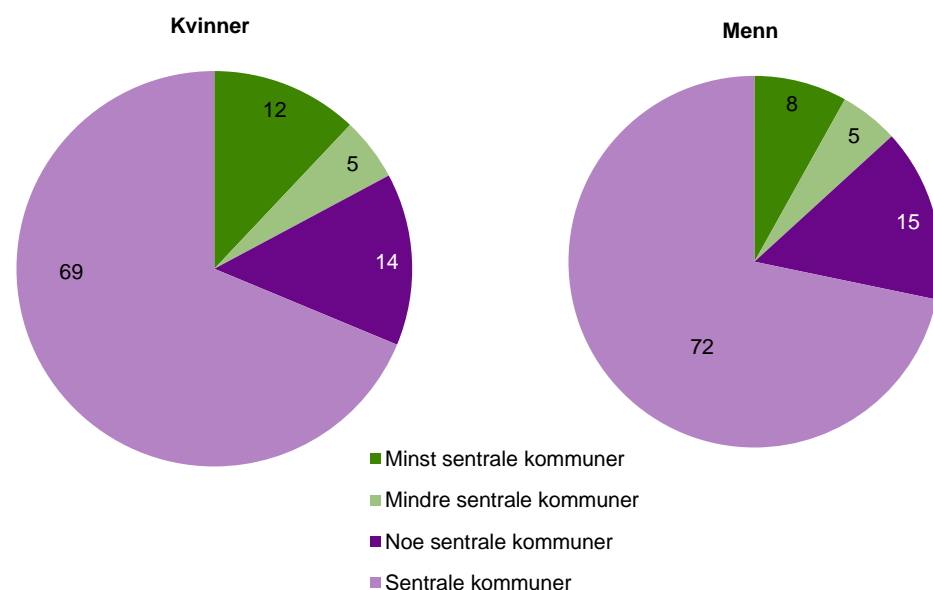
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land er tendensen den samme og noe tydeligere enn for våre utvalgte land. Rundt 80 prosent av dem under 40 år bosatte seg i sentrale områder, mens 73 prosent av dem som var 40 år eller eldre valgte en sentral kommune. For de eldste ser vi også en klart større tendens til å bosette seg i de minst sentrale områdene.

Kvinner fra EU-8, EU-2 og Kroatia viser en sterkere tendens til å bosette seg i de minst sentrale kommunene enn menn fra de samme landene (figur 3.7). 12 prosent av kvinnene valgte de minst sentrale kommunene, mot 8 prosent av mennene. Vi ser den motsatte tendensen i de to mest sentrale kategoriene.

Kvinnelige arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene viser noe av samme tendens, men her er forskjellen mellom kjønnene mindre. 7 prosent av kvinnene bosatte seg i de minst sentrale kommunene, mot 6 prosent av mennene. Forholdet var motsatt i de mest sentrale kommunene.

Figur 3.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter kjønn og sentralitet for første bosetningskommune

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Sivilstand ved innvandring har liten betydning for hvor arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia først bosetter seg i Norge. De ugifte er litt overrepresentert i de mest og de minst sentrale kommunene, men forskjellene er små. De med annen sivilstand, blant annet separerte, skilte og enker/enkemenn, viser en noe større tendens til å ville bo sentralt. 73 prosent av disse bosatte seg i de mest sentrale kommunene, mot 71 prosent av de gifte og ugifte.

Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land ser vi større forskjeller. 81 prosent av de ugifte bosatte seg i de mest sentrale kommunene, mot 77 prosent av de gifte og 75 prosent av dem med annen sivilstand. I de noe sentrale kommunene er fordelingen motsatt. Vi ser altså en større sammenheng mellom sivilstand og bosetting blant de øvrige EU-landene enn blant våre utvalgte land.

Tabell 3.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter ekteskapelig status og sentralitet for første bosetningskommune. Prosent

	EU-8, EU-2 og Kroatia				Øvrige EU-land			
	Minst sentrale kommuner	Mindre sentrale kommuner	Noe sentrale kommuner	Sentrale kommuner	Minst sentrale kommuner	Mindre sentrale kommuner	Noe sentrale kommuner	Sentrale kommuner
Ugift	9,5	4,6	14,6	71,4	6,0	3,3	10,1	80,6
Gift	8,4	5,8	15,3	70,5	7,8	4,3	11,0	76,9
Annen	9,3	4,4	13,1	73,2	7,8	4,5	12,8	74,8

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter utdanningsnivå og sentralitet for første bosetningskommune. Prosent

	EU-8, EU-2 og Kroatia				Øvrige EU-land			
	Minst sentrale kommuner	Mindre sentrale kommuner	Noe sentrale kommuner	Sentrale kommuner	Minst sentrale kommuner	Mindre sentrale kommuner	Noe sentrale kommuner	Sentrale kommuner
Ingen utdanning	11,5	5,2	15,6	67,7	5,1	3,1	10,8	81,0
Grunnskole	9,7	5,0	15,5	69,8	8,5	4,3	14,4	72,8
Videregående skolenivå	8,9	5,1	15,3	70,6	9,9	4,9	12,4	72,8
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	10,5	4,8	15,0	69,8	6,9	3,9	10,4	78,9
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	8,7	5,3	14,1	71,9	4,2	3,0	7,9	84,8
Uoppgitt	7,1	5,4	13,5	73,9	5,6	2,9	10,3	81,2

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Hva så med utdanning? En lang utdanning gir mulighet til andre jobber enn dem med kort eller ingen utdanning. Vi ser likevel ingen sammenheng mellom utdanning og hvor sentralt arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia bosetter seg (tabell 3,8). Uavhengig av utdanning, så bosetter rundt 70 prosent seg i de mest sentrale kommunene og rundt 9 prosent i de minst sentrale områdene.

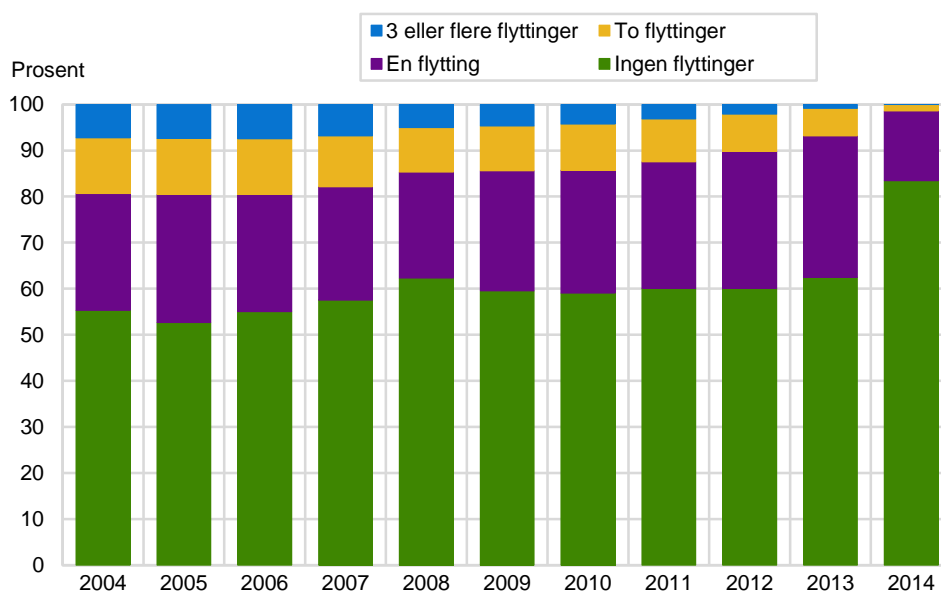
Blant arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land så er det en sammenheng mellom utdanning og sentralitet. Personer med utdanning fra universitet eller høyskole bosetter seg oftere i de mest sentrale kommunene og jo lengre utdannelsen er, jo mer sannsynlig er det at de bosetter seg der. 85 prosent av innvandrerne med lang universitets- eller høyskoleutdanning valgte de mest sentrale strøkene, mot 79 prosent av dem med kort universitets- eller høyskoleutdanning. Andelen for dem med kortere utdanning var 73 prosent. Vi ser den motsatte tendensen i de minst sentrale kommunene. Vi finner altså ingen tilsvarende sammenheng for våre utvalgte land.

Vi kan også knytte noen kommentarer til bosetting og flytting på fylkesnivå, selv om det fort blir små tall for en del av fylkene. Samlet tabell finnes i vedleggene (tabell B3). Oslo, Akershus, Rogaland og Hordaland var de mest populære når arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia skulle bosette seg i Norge for første gang. Alle disse fylkene har fått mer enn 15 000 nye innbyggere som følge av arbeidsinnvandring fra våre utvalgte land. Færre enn 2 500 arbeidsinnvandrere valgte Telemark og Finnmark som sitt første bosted.

Innenlandsk flytting

Nå har vi sett på hvor arbeidsinnvandrerne valgte å bosette seg da de først kom til landet. Bostedet kan ha vært påvirket av om de hadde en jobb før de ankom landet, om de hadde bekjente eller kontakter i området eller om de rett og slett anså muligheten for å få jobb i dette området som ekstra god. Vi skal nå se på flyttinger videre fra første bosted. Samletabell for flyttinger sett i forhold til demografiske variable finnes i vedleggene (tabell B2).

Figur 3.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter innvandringsår og innenlands flyttefrekvens

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

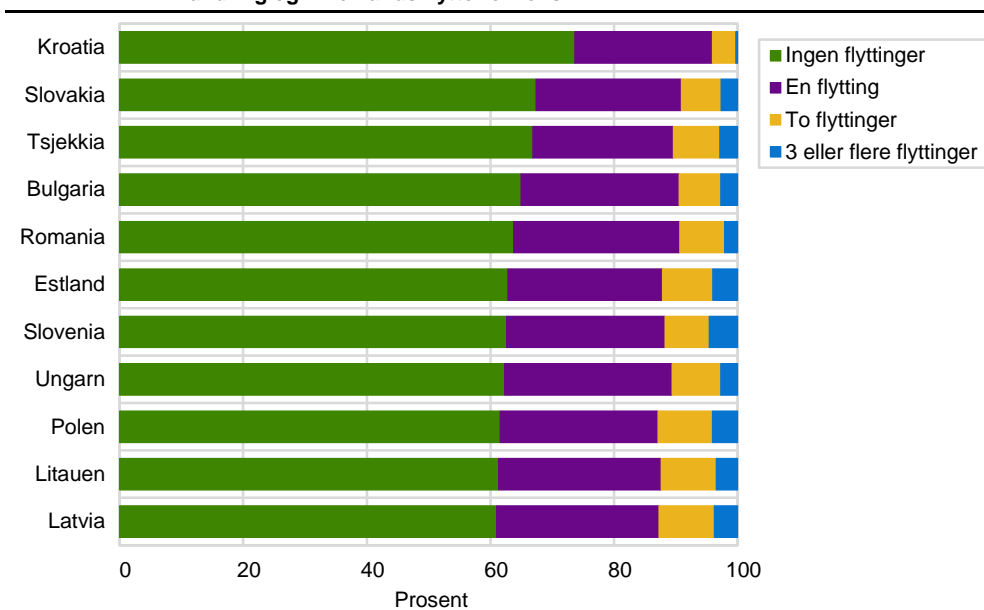
Av de 138 600 arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU2- og Kroatia som innvandret i perioden 2004-2014, så har 52 700, 38 prosent, flyttet innenlands i Norge minst en gang. 17 000, eller 12 prosent, har flyttet mer enn en gang.

Arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land flytter ikke fullt så mye. 35 prosent har flyttet innenlands etter første bosetting og 10 prosent har flyttet mer enn en gang.

Det er naturlig at de som innvandret først også har flyttet mest, siden de har hatt mer tid til å flytte. Det som kanskje er mer overraskende er at selv arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret i 2013 har en flytteandel på nær 38 prosent (figur 3.9). De er kun de som innvandret i 2014 som har en merkbart lavere flytteandel enn gjennomsnittet. Vi ser samme utvikling blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land.

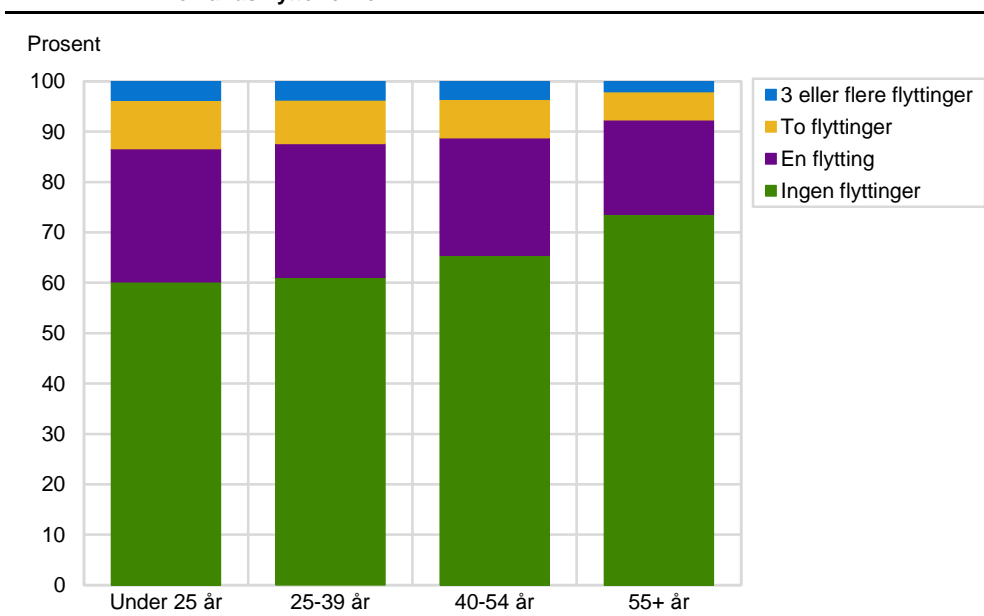
Det er små forskjeller mellom nasjonalitetene. Arbeidsinnvandrere fra Tsjekia og Slovakia flytter litt mindre enn andre, men ellers er det lite variasjon.

Figur 3.9 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og innenlands flyttefrekvens

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.10 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter alder ved innvandring og innenlands flyttefrekvens

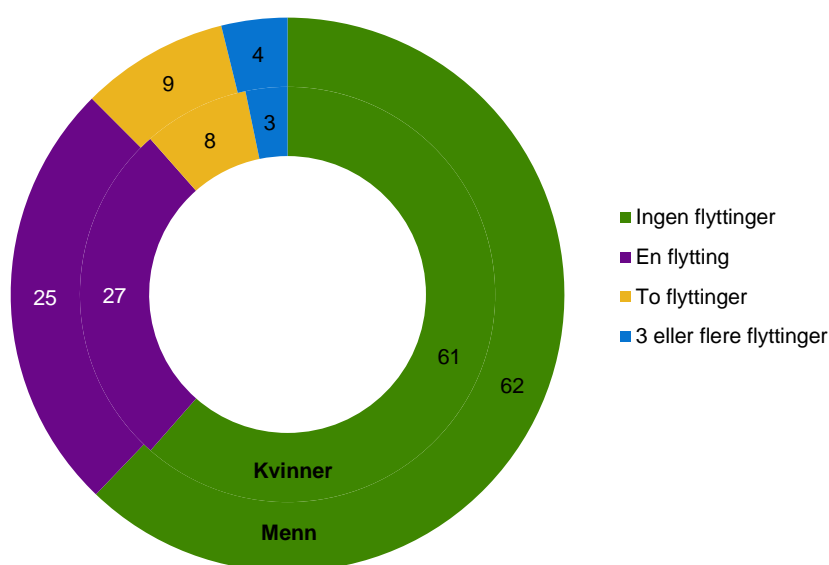

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Jo yngre man er, jo mer sannsynlig er det at man flytter (figur 3.10). Nær 2 av 5 arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som var yngre enn 25 år ved innvandring, har flyttet videre fra første bosted. Det samme gjelder kun 1 av 4 i aldersgruppen 55 år og eldre. Det er en klar sammenheng mellom alder og sannsynligheten for innenlands flytting. Denne sammenhengen er ikke så tydelig blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land. Riktignok er flyttefrekvensen minst blant de eldste, men også de yngste blir i stor grad boende på første bosted. Blant disse er det de som var mellom 25 og 39 år ved innvandring som flytter mest.

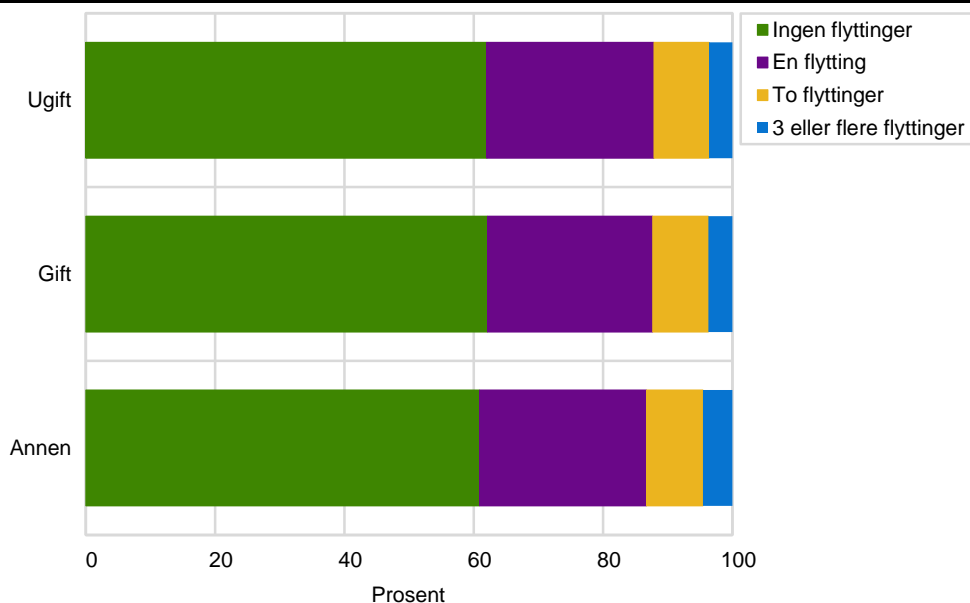
Kvinnelige og mannlige arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia flytter like mye (figur 3.11). For begge grupper har 38 prosent flyttet minst en gang. Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, så er menn mer flyttevillige enn kvinner. 36 prosent av mennene og 33 prosent av kvinnene har valgt å flytte videre fra første bosted.

Figur 3.11 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og innenlands flyttefrekvens

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.12 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter ekteskapelig status ved innvandring og innenlands flyttefrekvens

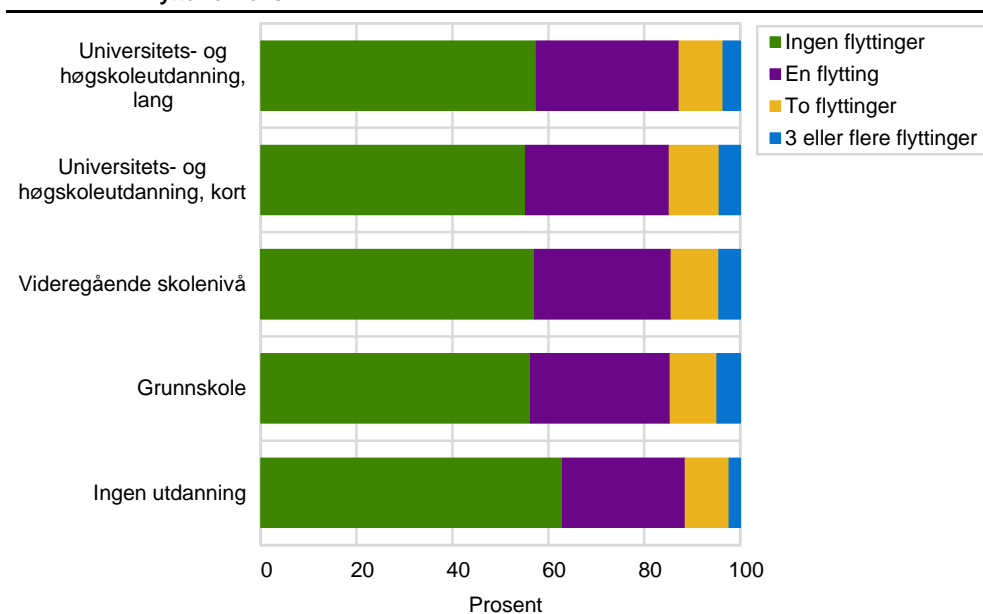
Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Sivilstand ved innvandring er heller ingen viktig faktor når en arbeidsinnvandrer fra EU-8, EU-2 eller Kroatia skal velge å bli boende eller flytte (figur 3.12). De som var kategorisert med annen sivilstand, det vil si separerte, fraskilte og enker/enkemenn, flytter marginalt mer enn de gifte og ugifte. Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land skiller gruppen med annen sivilstand seg mer ut, med 3 prosentpoeng flere som velger å flytte, enn for de øvrige gruppene. Også her er det helt jevnt mellom gifte og ugifte.

Heller ikke utdanning påvirker flytteandelen blant arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia (figur 3.13). De med kort utdanning fra universitet eller høyskole har en litt høyere flytteandel enn de øvrige gruppene, men forskjellene er små og tilfeldige. Det er heller ingen forskjell blant dem som flytter en eller flere ganger. Arbeidsinnvandrerne fra de øvrige EU-landene viser i større grad en sammenheng med at jo mindre utdannelse, jo mer sannsynlig at de flytter. Det er relativt jevnt fordelt mellom utdanningsgruppene blant dem som flytter en gang, men de med kortest utdanning flytter oftere flere ganger. Denne sammenhengen så vi ikke blant våre utvalgte land.

Figur 3.13 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter utdanningsnivå og innenlands flyttefrekvens

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og flyttinger, Statistisk sentralbyrå

I Norge er det en flyttestrøm fra usentrale til sentrale strøk. Blant arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia ser vi at det er de som bosatte seg i de mest sentrale kommunene som flytter mest. Slik er det også i Norge ellers. 40 prosent av dem som bosatte seg i de mest sentrale kommunene har flyttet innenlands minst en gang etter innvandring, mens kun 30 prosent av dem fra de minst sentrale kommunene flyttet på seg. Jo mer sentral kommune de først bosatte seg i, jo mer sannsynlig er det at de flytter fra sitt første bosted. Arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land viser ikke et like tydelig mønster. Flytteandelen er også her minst i de minst sentrale kommunene, men forskjellene mellom gruppene er små og tilfeldige.

Tabell 3.9 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, sentralitet ved første og siste bosettingskommune. Prosent

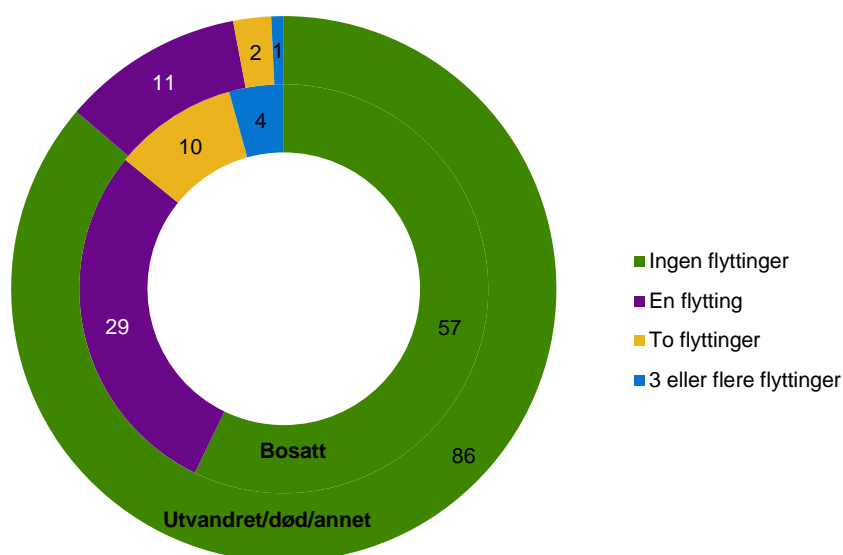
	I alt	Sentrale kommuner	Noe sentrale kommuner	Mindre sentrale kommuner	Minst sentrale kommuner
Sentrale kommuner	100,0	97,1	1,7	0,5	0,7
Noe sentrale kommuner	100,0	9,0	88,7	1,1	1,2
Mindre sentrale kommuner	100,0	10,6	4,9	82,1	2,5
Minst sentrale kommuner	100,0	9,4	3,7	1,9	85,0

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og flyttinger, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.9 viser forholdet mellom den første og siste bosettingskommunen som er registrert på arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Tabellen inkluderer også personer som senere har utvandret. Selv om arbeidsinnvandrere som bosatte seg først i en sentral kommune flytter mest, så bor 97 prosent fremdeles i en sentral kommune. Det tyder på at flyttingene først og fremst er innenfor sentrale områder. De som bodde i de minst sentrale kommunene flytter minst, men 9 prosent har flyttet til de mest sentrale kommunene. Selv om personer i de mest sentrale kommunene flytter mest, så er det et mer sammensatt bilde. Vi skal se mer på dette under.

Hva om vi ser på flyttinger i forhold til dem som forlater landet: Er det slik at arbeidsinnvandrerne flytter mye rundt og utvandrer til slutt hvis de ikke finner jobb? Tallene viser en klart lavere innenlands flytteandel blant dem som utvandrer. Kun 15 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia, som utvandret før 1. januar 2015, flyttet internt mens de bodde i Norge, mot 42 prosent av dem som fortsatt bor her. Vi ser akkurat det samme forholdet mellom gruppene blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land.

Figur 3.14 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, bosetningsstatus per 1. januar 2015 og innenlands flyttefrekvens

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og flyttinger, Statistisk sentralbyrå

Det siste vi skal se på av flyttemønster er sammenhengen mellom hvor arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia bor og i hvilken grad de har utvandret. Dette vil også påvirke bosettingsmønsteret blant dem som fremdeles bor i landet. Når det gjelder registrering av utvandring, så gjør vi oppmerksom på usikkerheten rundt denne som er omtalt i avsnitt 1.5.

Tabell 3.10 viser sammenhengen mellom første og siste registrerte bosettingskommune og i hvilken grad de fremdeles var bosatt i Norge per 1. januar 2015. Første og siste bosettingskommune vil avvike hvis personen har flyttet mellom kommuner i løpet av sitt opphold i Norge.

I begge tilfeller finner vi den høyeste andelen som fortsatt er bosatt blant de minst sentrale kommunene. Det var også blant disse vi fant den laveste andelen som forlot første bosted og når de flyttet så dro 9 prosent til sentrale kommuner. Den høyeste andelen som ikke lenger er bosatt, finner vi blant dem som bodde i de mindre sentrale kommunene, tett fulgt av de mest sentrale kommunene. Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land så finner vi den høyeste andelen bosatte blant dem som bor i de mindre sentrale kommunene, noe som ikke samsvarer med

mønsteret vi så for våre land. Den relativt lave andelen som fortsatt er bosatt i de mest sentrale kommunene finner vi derimot igjen i begge gruppene. Vi skal se mer på hvem som blir og hvem som drar i neste kapittel.

Tabell 3.10 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter første og siste bosettingskommune og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Antall og prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret/død/annet
Første bosettingskommune			
I alt	138 603	83,3	16,7
Sentrale kommuner	98 494	82,7	17,3
Noe sentrale kommuner	20 563	84,1	15,9
Mindre sentrale kommuner	7 109	82,5	17,5
Minst sentrale kommuner	12 437	87,2	12,8
Siste bosettingskommune			
I alt	138 603	83,3	16,7
Sentrale kommuner	99 403	82,8	17,2
Noe sentrale kommuner	20 705	84,3	15,7
Mindre sentrale kommuner	6 804	81,7	18,3
Minst sentrale kommuner	11 691	86,6	13,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og flyttinger, Statistisk sentralbyrå

Kort oppsummert, så ser vi at arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia bosetter seg oftere i de mest og minst sentrale kommunene når de først kommer til Norge enn nordmenn gjør. De som bosetter seg i de mest sentrale strøkene, flytter mest innenlands og forlater også landet oftere enn de som bor mest usentralt. Samlet sett så har de innenlandske flyttingene en sentraliserende effekt ved at andelen som bor i de to mest sentrale kategoriene styrker seg rundt ett prosentpoeng på bekostning av de mindre og minst sentrale områdene.

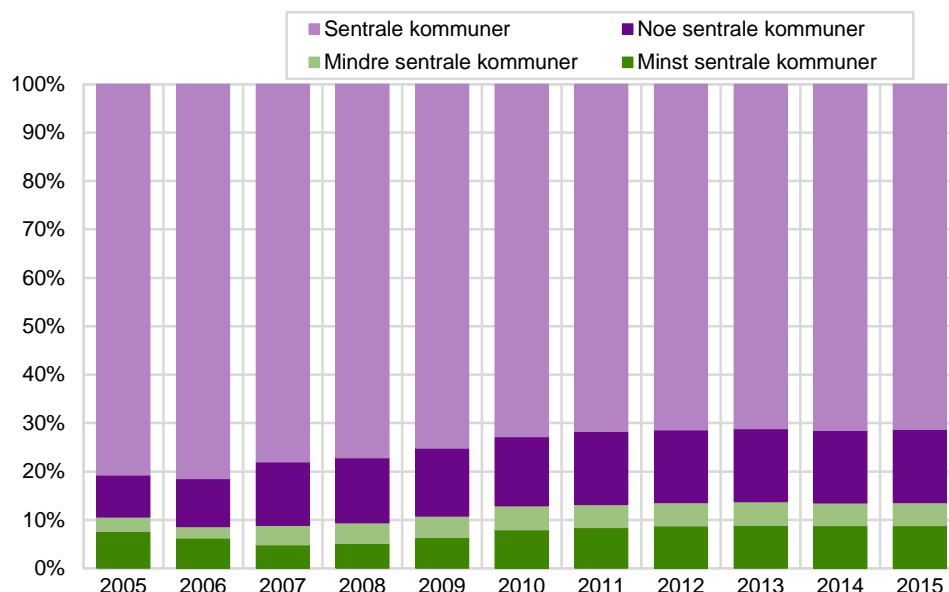
På fylkesnivå (tabell B3) er Akershus og Oslo fylkene hvor de største andelen av arbeidsinnvandrerne velger å forlate til fordel for et annet norsk fylke. Rogaland og Hordaland er i motsatt ende av skalaen. Mens mer enn hver femte forlater Oslo og Akershus, så blir 93 prosent boende i de to vestlandsfylkene.

Når arbeidsinnvandrerne velger å forlate sitt første bostedsfylke til fordel for et annet bosted i Norge, så velger de ofte et nabofylke. Det er særlig tydelig mellom Oslo og Akershus, hvor 13 prosent av de som opprinnelig bosatte seg i Oslo flyttet til Akershus og 12 prosent motsatt vei. Selv om Oslo, Akershus, Rogaland og Hordaland er relativt populære mål for alle som forlater sine første bosteder, så ser vi også mer lokale effekter. Det vanligste reisemålet for dem som forlater Nordland er Troms og motsatt gjelder også. De fra Aust-Agder drar til Vest-Agder, mens arbeidsinnvandrere fra Vest-Agder drar til Rogaland eller Aust-Agder. Selv om få forlater Hordaland og Rogaland, så er det en viss flytting mellom de to fylkene. Vi gjør oppmerksom på at det er få forekomster for en del av fylkene og at noen av variasjonene derfor kan skyldes tilfeldigheter.

Bosettingsmønster blant bosatte

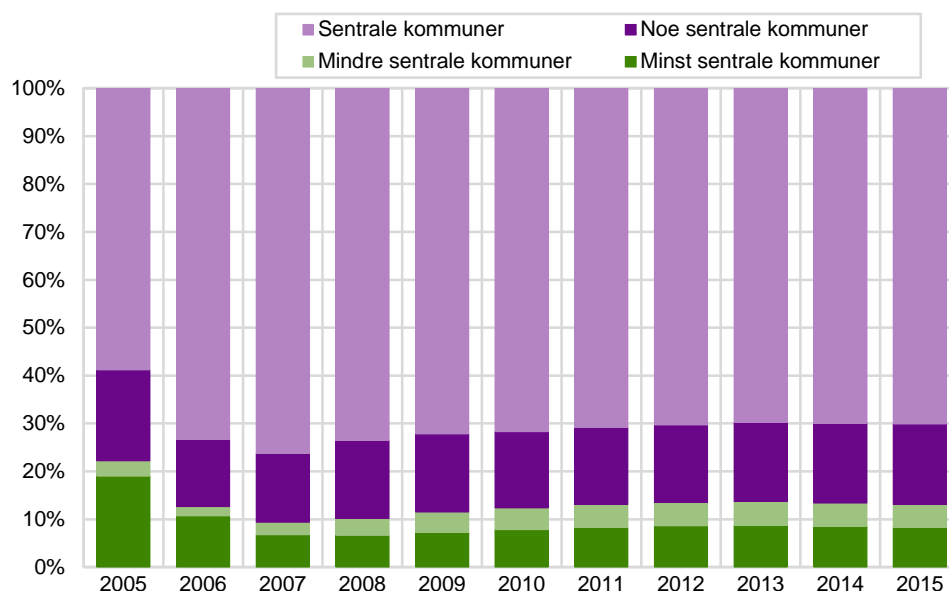
Vi har sett hvor arbeidsinnvandrerne bosetter seg når de først kommer til landet og vi har sett på deres flyttemønstre. Vi skal nå gå inn på hva dette til slutt betyr for bosettingsmønsteret blant de som fortsatt bor i landet.

Figur 3.15 viser hvordan de bosatte arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia fordeler seg på sentralitet. Tallene gjelder per 1. januar det aktuelle året. For de første årgangene vil den første kommunen de slår seg ned i ha mye å si for fordelingen, men etter hvert vil også innenlands flytting og utvandring påvirke fordelingen.

Figur 3.15 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som var bosatt per 1. januar, etter sentralitet

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi har tidligere sett at i 2004 og 2005 så bosatte 4 av 5 arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia seg i de mest sentrale kommunene. Dette gjenfinner vi i figuren. Etter hvert sank andelen som er bosatt mest sentralt og vi ser samme utvikling i figuren. Mens 81 prosent bodde i de mest sentrale kommunene i 2005, så er andelen nede i 71 prosent i 2015. Siden 2011 har andelen ligget på dette nivået. Arbeidsinnvandrerne er litt overrepresentert i de mest og minst sentrale områdene i forhold til Norges samlede befolkning. Arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-landene har en enda mer sentralisert bosetting og per 1. januar 2015 bodde 78 prosent i de mest sentrale områdene.

Figur 3.16 Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som var bosatt per 1. januar, etter sentralitet

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi har hittil ikke sett så mye på familieinnvandrerne flytte- og bosettingsmønstre. I figur 3.16 ser vi hvordan de bosatte familieinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia fordeler seg. Det var først i 2007 det begynte å bli noe omfang på familieinnvandringen fra våre land og på det tidspunktet bodde 76 prosent i de mest

sentrale kommunene. Det er 2 prosentpoeng lavere enn for arbeidsinnvandrere på samme tidspunkt. Deretter avtar andelen i de mest sentrale strøkene og følger dermed samme mønster som arbeidsinnvandrerne. De siste årene ligger andelen i de mest sentrale strøkene på 70 prosent, det vil si på samme nivå som for arbeidsinnvandrerne.

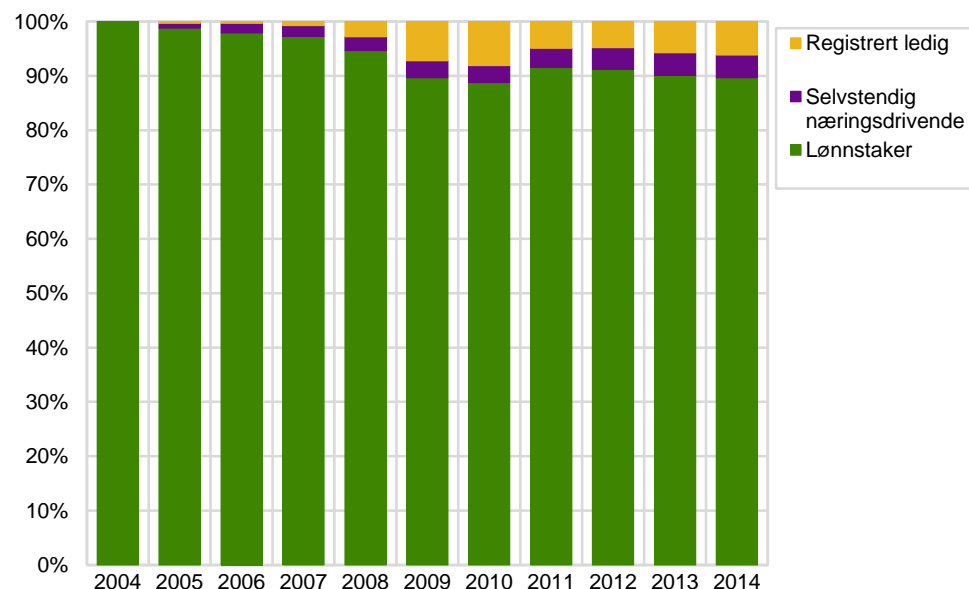
Det er altså få forskjeller i bosettingsmønster mellom arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Forskjellen er langt større blant arbeids- og familieinnvandrere fra øvrige EU-land. Vi så tidligere at 78 prosent av de bosatte arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land bor i de mest sentrale kommunene per 1. januar 2015. Tilsvarende andel blant familieinnvandrerne fra de samme landene er 68 prosent, hele 10 prosentpoeng lavere. Her er det altså en markant forskjell mellom våre utvalgte land og øvrige EU-land. Det må bety at arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land som tar med seg familie i stor grad foretrekker å bo i de minst sentrale strøkene. Hvorfor det er slik, ligger utenfor denne rapportens rammer å prøve å gi en forklaring på.

3.6. Sysselsetting og arbeidsledighet

Siden vi i denne rapporten ser på arbeidsinnvandrere, så er det naturlig å se på deres tilknytning til arbeidslivet. Vi kommer likevel ikke til å vie sysselsettingen mye oppmerksomhet, da temaet er belyst i flere andre rapporter, som for eksempel Tronstad (2009) og Epland/Kirkeberg (2014). I denne rapporten konsentrerer vi oss om demografi.

Sysselsettingsstatistikken baserer seg på bosatte personer mellom 15 og 74 år i fjerde kvartal det aktuelle året. Antallet personer kan derfor avvike noe i forhold til innvandrerstatisikken som knyttes til bosatte per 1. januar samme år. Datagrunnlaget for ledighetstallene som brukes i denne rapporten er ikke det samme som i SSBs offisielle arbeidsledighetsstatistikk for innvandrere og tallene vil derfor avvike.

Figur 3.17 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, arbeidsstyrken etter yrkesstatus

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.17 viser arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia per 4. kvartal hvert år etter deres yrkesstatus. I de første årene av perioden var overgangsordningen gjeldende. Det innebar at arbeidsinnvandrere fra EU-8 måtte ha en jobb for å kunne være i Norge. Frem til og med 2007 ser vi derfor at andelen som var registrert arbeidsledige er nesten ikke-eksisterende. Fra 2008 stiger den relativt raskt fra

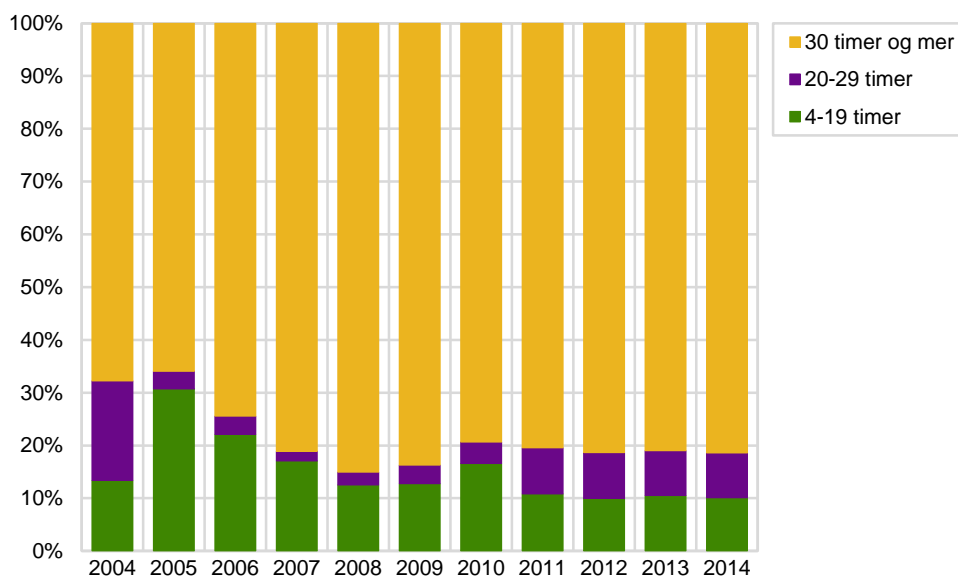
under 3 prosent til over 8 prosent i 2011. Dette var rett etter at overgangsordningen for EU-8 opphørte og arbeidsmarkedet ble åpnet for dem som ville til Norge for å lete etter en jobb. 2008 var også året da konjunkturomslaget kom og finanskrisa satte sitt preg på de påfølgende årene. De siste årene har andelen registrerte ledige ligget på rundt 6 prosent.

Hvis vi ser på arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, så har den ligget rundt 3 prosent i hele perioden. Den var særlig lav i perioden 2006-2008, da andelen registrerte ledige var under 2 prosent før den steg til 3,3 prosent i 2009. Perioden med lav ledighet sammenfaller med perioden da overgangsordningen gjaldt for arbeidsinnvandrere fra EU-8 og økningen kom samtidig som overgangsordningen ble avsluttet. Det er likevel sannsynlig at dette er et tilfeldig sammenfall og at det var den generelle utviklingen i arbeidsmarkedet som er årsak til denne utviklingen.

I figur 3.18 ser vi hvor mye de sysselsatte arbeidsinnvandrerne fra EU8, EU-2 og Kroatia jobber. I 2004 og 2005 var 2 av 3 heltidsansatt. Andelen stiger til 75 prosent i 2006 og de siste årene har andelen med heltidsansettelse ligget på 81 prosent.

Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land er en litt høyere andel heltidsansatt. Andelen har variert litt i perioden 2004-2014, men har de siste årene ligget rundt 83 prosent. Det er to prosentpoeng høyere enn blant arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Figur 3.18 Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter arbeidstid

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

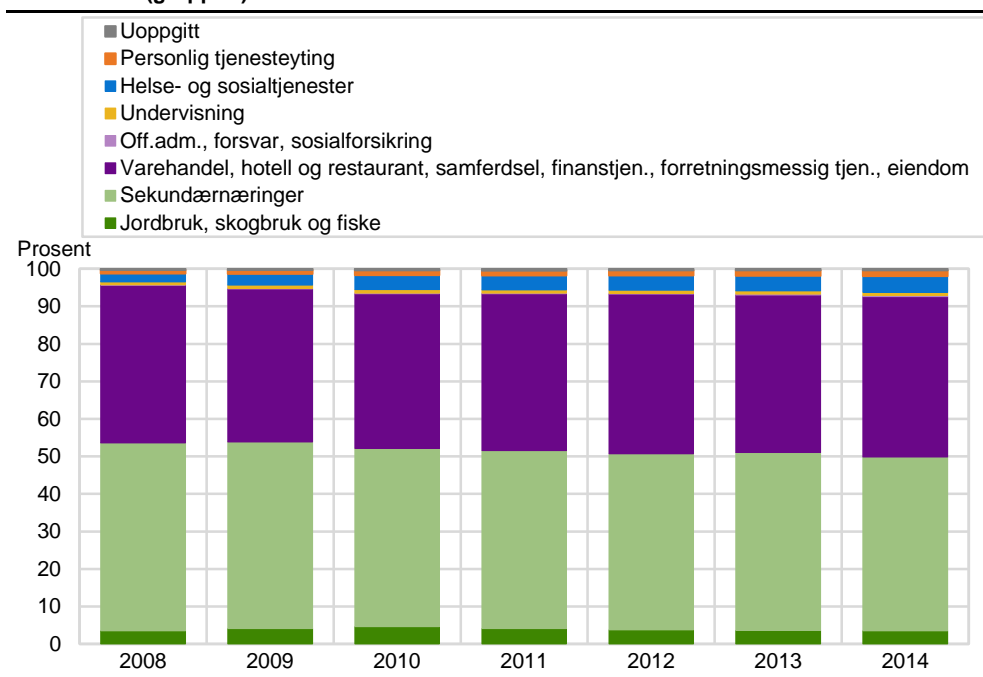
Nå har vi sett på i hvilken grad arbeidsinnvandrerne har en jobb og hvor mye de jobber. Vi skal til slutt se på hvilke næringer de jobber i.

Næringsinndelingen i Norge er basert Standard for næringsgruppering. Denne standarden ble endret i 2007 og den gjeldende versjonen betegnes SN2007. Endringene var såpass omfattende at det er vanskelig å sammenligne næringsfordeling før og etter 2007. Vi velger derfor å konsentrere oss om årene etter 2007.

Figur 3.19 viser hvordan de sysselsatte arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia fordelte seg på næringer i perioden 2008-2014. For alle årgangene er totalbildet dominert av sekundærnæringer, som utvinning, industri, bygge- og anleggsvirksomhet, samt varehandel, hotell og restaurant, m.m. Rundt 90 prosent

av arbeidsinnvandrerne er sysselsatt i en av disse gruppene. Andelen i sekundærnæringer har avtatt litt i perioden, mens andelen i varehandel, hotell og restaurant m.m. har hatt en større nedgang, fra 50 til 46 prosent mellom 2008 og 2014. Denne nedgangen kompenseres hovedsakelig i helse- og sosialtjenester, som har doblet seg fra 2008 til 2014. Mer enn 4 prosent av arbeidsinnvandrerne jobbet i 2014 innenfor denne næringsgruppen. I overkant av 3 prosent jobber innen jordbruk, skogbruk og fiske.

Figur 3.19 Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter år og næring (gruppert)

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Sekundærnæringer og varehandel, hotell og restaurant m.m. er også de største næringene blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, men dominansen er ikke like stor her. Rundt 73 prosent jobber innenfor disse næringene, men det fremdeles langt høyere enn andelen av alle sysselsatte i Norge i disse næringene (60 prosent i 2014). Andelen i varehandel, hotell og restaurant m.m. har økt fra 41 til 46 prosent mellom 2008 og 2014 og har dermed hatt en motsatt utvikling av det vi så for våre land. 40 prosent av alle sysselsatte i Norge jobbet innenfor dette området i 2014. Arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land er sterkere representert innenfor undervisning og helse- og sosialtjenester, med henholdsvis 7 og 12 prosent. Særlig innenfor undervisning er forskjellen mellom EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land stor. Mindre enn en prosent av arbeidsinnvandrerne fra våre land jobbet innenfor undervisning i 2014. Hvis vi ser på alle sysselsatte i Norge, så arbeidet 8 prosent innenfor undervisning og 20 prosent med helse- og sosialtjenester.

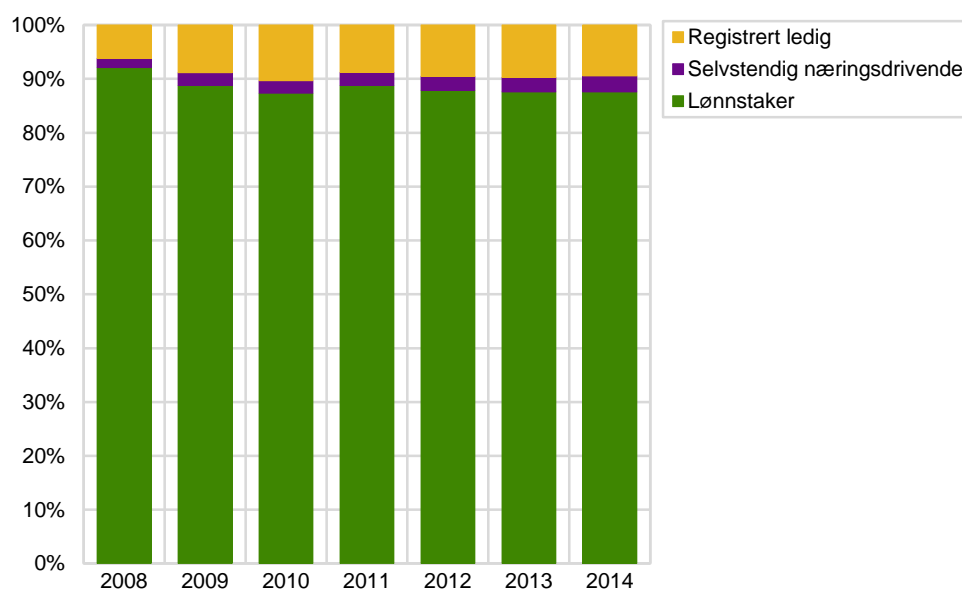
Vi har til nå sett på arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia, men også mange av dem som har familieinnvandret til disse jobber når de kommer til Norge.

Det er først i 2008 at det var så mange yrkesaktive familieinnvandrere i Norge at det gir mening å analysere tallene. Siden 2008 har andelen registrerte ledige ligget mellom 9 og 10 prosent. Dette er 4 prosentpoeng høyere enn blant arbeidsinnvandrere fra disse landene og mer enn dobbelt så høyt som blant familieinnvandrere fra øvrige EU-land. Den siste gruppen har en andel ledige på rundt 4 prosent.

Mens rundt 81 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia var heltidsansatt, så gjelder det rundt 46 prosent av familieinnvandrerne fra de samme

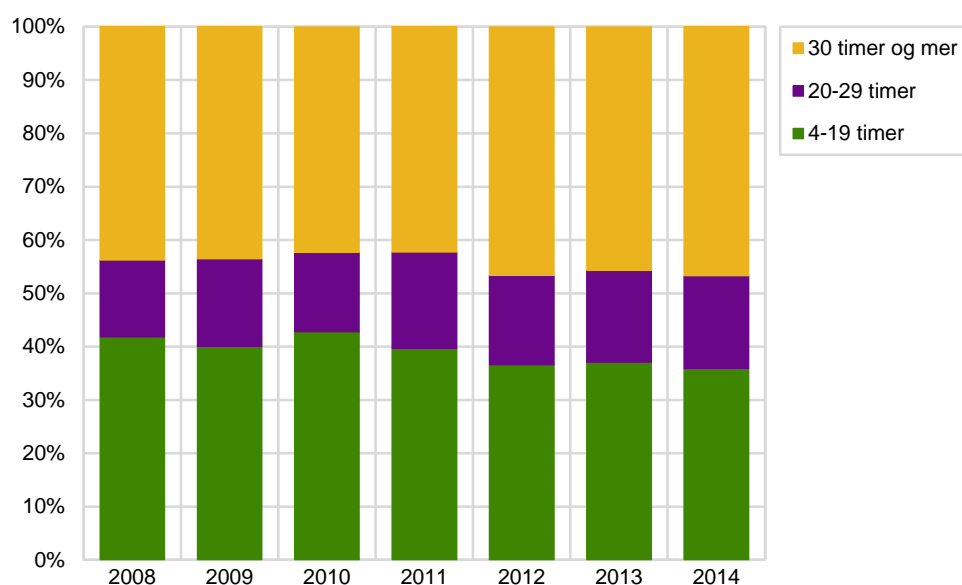
landene. Andelen i heltidsstillinger har økt litt de siste årene. Familieinnvandrere fra øvrige EU-land lå på rundt 46 prosent heltidsansatte i 2008, men andelen har økt og har de siste årene ligget på rundt 53 prosent.

Figur 3.20 Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, arbeidsstyrken etter yrkesstatus

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.21 Sysselsatte familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter arbeidstid

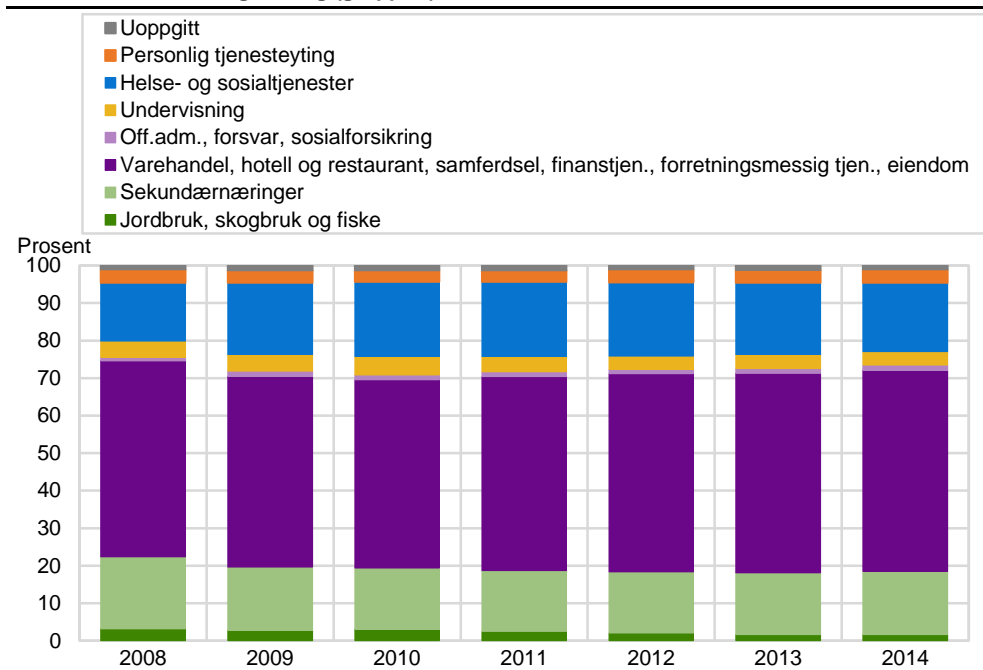

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Vi så tidligere at 90 prosent av arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia jobbet enten innenfor en sekundærnæring eller i varehandel, hotell og restaurant m.m. Den sistnevnte næringsgruppen er også sterk blant familieinnvandrerne fra disse landene og sysselsetter mer enn halvparten av disse. Andelen som jobber innenfor sekundærnæringer er, med 17 prosent, relativt liten sammenlignet med arbeidsinnvandrerne. Hver femte familieinnvandrer er sysselsatt innenfor helse- og sosialtjenester. De avvikende sysselsettingsmønstrene forklares delvis av kjønns-sammensetningen, hvor kvinner er sterkt representert blant familieinnvandrere.

Figur 3.22 Sysselsatte familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter år og næring (gruppert)

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Sysselsettingsmønsteret blant familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia finner vi igjen blant familieinnvandrere fra øvrige EU-land. De fleste jobber innenfor varehandel, hotell og restaurant m.m., men med 40 prosent er andelen 10 prosentpoeng lavere enn blant familieinnvandrere fra våre utvalgte land. Disse 10 prosentpoengene finner vi igjen blant helse- og sosialtjenester, som utgjør en større andel blant familieinnvandrere fra øvrige EU-land (27 prosent i 2014). Vi så tidligere at undervisning utgjorde en langt større andel av arbeidsinnvandrerne fra øvrige EU-land enn fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Det samme ser vi blant familieinnvandrerne (10 prosent fra øvrige land, 4 prosent fra EU-8, EU-2 og Kroatia i 2014).

4. Hvem er fremdeles i landet?

Vi skal i dette kapittelet fokusere på dem som fremdeles er bosatt i Norge per 1. januar 2015. Vi skal se på om det er noen grupper som utpeker seg som mer trofaste enn andre og se dette i forhold til arbeidsinnvandrere fra de øvrige EU-landene.

Vi så i avsnitt 1.5 at det er noen mangler knyttet til registreringen av utvandring. Sannsynligvis har noen av dem som er registrert som bosatt per 1. januar 2015 forlatt Norge uten å melde fra til Det sentrale folkeregisteret (DSF), slik at tallet på bosatte er for høyt. Vi vil i analysene under forholde oss til dem som er registrert bosatt per 1. januar 2015 i DSF, da vi ikke kan si noe om hvem som eventuelt har utvandret og hvor mange det er snakk om.

Bosettingsstatus og botid

Vi begynner med å se på arbeidsinnvandrernes bosettingsstatus per 1. januar 2015 sett i forhold til når de innvandret.

Av de 138 600 arbeidsinnvandrere som ankom Norge fra EU-8, EU-2 og Kroatia i perioden 2004-2014, er 83 prosent fortsatt bosatt i landet per 1. januar 2015. Dette er 9 prosentpoeng høyere enn for arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land i samme periode. Det kan være flere årsaker til denne forskjellen. Blant annet var det ikke så mange som kom fra EU-8 tidlig i perioden, slik at arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land vil ha en lengre botid. Vi har tidligere sett at det er en sammenheng mellom botid og sannsynligheten for utvandring.

Rundt 70 prosent av dem som kom i årene 2004-2008, er fremdeles bosatt, men fra 2009 ser vi en markant økning i andelen som fremdeles bor i Norge (tabell 4.1). Av dem som innvandret i 2009, så bor 82 prosent fremdeles i Norge og for hver årgang øker andelen som ikke har forlatt landet. Det er naturlig og vi skal litt senere se på hvor lenge arbeidsinnvandrere blir før de utvandrer. Den markante endringen som vi så i 2009 finner vi ikke igjen blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land. Der er økningen jevnere gjennom hele perioden fra 2004 til 2014 med en litt større økning i andel bosatte de siste tre årene.

Vi ser altså en utvikling fra 2009, som er samme år som overgangsordningen ble avsluttet for EU-8. På det tidspunktet ble det lettere å komme til Norge for å jobbe, da man ikke var avhengig av å ha en jobb på forhånd. Vi ser ikke en tilsvarende utvikling for øvrige EU-land. Det er uvisst hvilken rolle avslutningen av overgangsordningen spiller her, da det generelt skjedde mye i det europeiske arbeidsmarkedet i denne perioden, men det var en endring for arbeidsinnvandrere fra EU-8 og EU-2 fra 2009.

Tabell 4.1 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	Bosatt	Utvandret/død/annet
I alt	83,3	16,7
2004	71,6	28,4
2005	73,4	26,6
2006	68,6	31,4
2007	68,3	31,7
2008	69,7	30,3
2009	82,0	18,0
2010	82,4	17,6
2011	86,2	13,8
2012	92,0	8,0
2013	96,2	3,8
2014	99,0	1,0

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Av EU-8 landene, så er det arbeidsinnvandrere fra Slovakia, Tsjekkia og Estland som i størst grad har utvandret. Mer enn hver femte fra disse landene bor ikke lenger i Norge. Litauere og latviere blir oftest boende. Innvandrere fra Polen ligger litt under gjennomsnittet med 82 prosent, men, som den klart største gruppen, utgjør de en stor andel av arbeidsinnvandrerne som fremdeles var i landet per 1. januar 2015.

Tabell 4.2 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap og bostedssituasjon per 1. januar 2015. Prosent

	Bosatt	Utvandret/død/annet
I alt	83,3	16,7
Bulgaria	88,3	11,7
Estland	78,9	21,1
Kroatia	98,8	1,2
Latvia	85,8	14,2
Litauen	87,3	12,7
Polen	81,6	18,4
Romania	89,3	10,7
Slovakia	71,8	28,2
Slovenia	80,7	19,3
Tsjekkia	75,0	25,0
Ungarn	83,7	16,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Da har vi sett at 17 prosent av arbeidsinnvandrerne ikke lenger er bosatt i Norge og vi ser av tabell 4.2 at arbeidsinnvandrere fra EU-2 og Kroatia i større grad fremdeles er i landet. Dette henger sammen med botid.

Tabell 4.3 viser hvor stor andel av arbeidsinnvandrerne som fremdeles er i landet et gitt antall år etter innvandring. Av de rundt 5 000 arbeidsinnvandrerne som kom til Norge i 2004 og 2005, så utvandret hver tiende før det hadde gått ett år og hver femte innen 4 år. Andelen som utvandret raskt, økte frem til 2008, hvor 1 av 6 utvandret innen ett år og hver fjerde forlot landet før det hadde gått fire år.

Utviklingen som vi tidligere så mellom 2008 og 2009, vises tydelig når vi ser på tabell 4.3. Mens hver sjettede som innvandret i 2008 forlot landet innen ett år, så tok det 4 år før samme andel hadde utvandret blant dem som innvandret året etter.

Tabell 4.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og botid. Andel fortsatt bosatt

	Antall innvandrere	Andel fortsatt bosatt									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004	1 600	89,0	85,3	83,1	81,6	80,5	76,1	74,8	73,9	72,8	71,9
2005	3 388	89,3	86,6	84,2	82,9	81,3	79,7	77,7	75,7	74,2	
2006	7 608	86,4	81,8	79,2	77,7	76,3	74,6	71,6	69,4		
2007	15 052	84,5	80,0	76,9	75,9	74,5	72,3	69,6			
2008	15 504	82,3	77,9	76,7	75,4	73,0	71,1				
2009	12 013	93,6	90,3	88,8	86,0	83,4					
2010	16 724	96,9	94,2	89,6	84,8						
2011	19 267	96,6	92,9	88,6							
2012	17 428	97,2	94,0								
2013	15 913	97,7									
2014	14 106										

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Andelen som forlater landet innen ett år blir stadig mindre og trenden er at arbeidsinnvandrerne som har kommet de siste årene i større grad blir i Norge.

I tabell 4.4 ser vi at menn utvandrer i større grad enn kvinner. Vi har tidligere sett at mange kvinnelige arbeidsinnvandrere har kommet til Norge de siste årene, mens menn har blitt stadig færre. Sett i lys av tabell 4.3, hvor en stadig mindre andel utvandrer, så er det en delvis forklaring på at kvinner i større grad virker å bli boende. Vi ser et tilsvarende mønster blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, men her er forskjellen mellom kjønnene mindre.

Tabell 4.4 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret	Annet
I alt	138 603	83,3	16,3	0,3
Kvinner	31 057	89,6	10,3	0,1
Menn	107 546	81,5	18,1	0,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Alder virker ikke å være avgjørende for utvandring. Tabell 4.5 viser at den eldste aldersgruppen utvandrer litt oftere enn de øvrige. Det er naturlig å tenke at de eldste flytter tilbake til hjemlandet når de blir pensjonister eller nærmer seg pensjonsalder. Dette gir seg også utslag i en litt høyere utvandringsandel i aldersgruppen 40-54 år enn de yngste arbeidsinnvandrerne, men forskjellene er relativt små.

Tabell 4.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter alder ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret	Annet
I alt	138 603	83,3	16,3	0,3
Under 25 år	25 549	83,0	16,8	0,2
25-39 år	82 150	84,7	15,1	0,2
40-54 år	28 586	80,3	19,0	0,7
55+ år	2 318	75,7	23,5	0,8

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land i perioden 2004-2014, er det et annet mønster. Her er det de yngste som i størst grad har forlatt landet, sammen med de eldste. Nær 2 av 5 arbeidsinnvandrere fra disse landene, som var under 25 år ved innvandring, har forlatt landet per 1. januar 2015. Tilsvarende gjelder 34 prosent av de eldste arbeidsinnvandrerne, men den store forskjellen mellom våre utvalgte land og de øvrige EU-landene er blant de yngste.

Tabell 4.6 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter sivilstand ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret/død/annet
I alt	138 603	83,3	16,7
Ugift	67 613	83,2	16,8
Gift	63 951	83,4	16,6
Annen	7 039	84,6	15,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.6 viser at arbeidsinnvandrers sivilstand ved innvandring har liten betydning for om de fra EU-8, EU-2 eller Kroatia blir eller utvandrer. De med annen sivilstand, det vil bl.a. si separerte, skilte og enker/enkemenn, har en marginalt mindre andel som utvandrer. Vi ser akkurat samme mønster blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land.

Tabell 4.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter utdanningsnivå og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent.

	I alt	Bosatt	Utvandret/død/annet
I alt	138 603	83,3	16,7
Ingen utdanning	524	93,7	6,3
Grunnskole	16 562	95,9	4,1
Videregående skolenivå	59 116	96,6	3,4
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	23 427	96,5	3,5
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	16 782	96,0	4,0
Uoppgitt	22 192	14,7	85,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Vi må huske at informasjonen om utdanningsnivå (tabell 4.7) i stor grad baserer seg på en imputering (se avsnitt 2.4) som ble gjort for dem som fremdeles var bosatt i 2014. Vi ser derfor at det er svært lave andeler som har utvandret på alle utdanningsnivåer. Vi har samme problemstilling blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, men der kan vi likevel se en tendens til at jo høyere utdannelse, jo mer sannsynlig er det at de utvandrer. Det usikre tallgrunnlaget gjør det likevel

vanskelig å trekke slutninger rundt sammenhengen mellom høyeste fullførte utdanning og sannsynligheten for å utvandre.

Tabell 4.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter sentralitet ved første bosetting og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret/død/ annet
I alt	138 603	83,3	16,7
Minst sentrale kommuner	12 437	87,2	12,8
Mindre sentrale kommuner	7 109	82,5	17,5
Noe sentrale kommuner	20 563	84,1	15,9
Sentrale kommuner	98 494	82,7	17,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Vi så i avsnitt 3.5 at arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia har et litt annet bosettingsmønster enn nordmenn, ved at de i større grad valgte de mest og minst sentrale områdene. I tabell 4,8 ser vi at de som bosatte seg i de minst sentrale områdene, i størst grad blir i Norge, men det virker ikke å være noe klart mønster. Arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land hadde en klart sterkere tendens til å bosette seg i de mest sentrale strøkene og det er også blant disse vi finner den største andelen som utvandrer. Vi ser altså at det er forskjeller mellom de to gruppene av arbeidsinnvandrere.

Tabell 4.9 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter familieinnvandrings- og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret/død/annet
I alt	138 603	83,3	16,7
Uten familie	116 277	81,0	19,0
Med familie	22 326	95,6	4,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Hvis familien blir med til Norge, så tyder det på at de planlegger et opphold av lengre varighet. Det ser vi blant arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia. Vi har tidligere sett at 16 prosent har fått familien til Norge, enten samtidig som de selv kom til landet eller i etterkant. Kun 4 prosent av disse har forlatt Norge, noe som er langt under gjennomsnittet på 17 prosent. 4 av 5 som ikke har fått familien til Norge bor ikke lenger i landet. Vi gjenfinner mønsteret blant arbeidsinnvandrere fra øvrige EU-land, selv om forskjellen på gruppene er mye mindre. Blant disse bor 63,8 prosent av dem uten familieinnvandrere i Norge fremdeles mot 66,8 prosent av dem som har fått familien til Norge.

Som oppsummering kan vi si at 83 prosent av arbeidsinnvandrerne som kom i perioden 2004-2014, fremdeles bor i landet per 1. januar 2015. Personer som innvandret før 2009 har i større grad utvandret enn personer som innvandret senere. Hverken kjønn, alder ved innvandring, sivilstand ved innvandring, utdanningsnivå eller bosettingsmønster virker å ha stor betydning for avgjørelsen om de skal bli i landet eller ikke, selv om det er noen små forskjeller, men de som har tatt med seg familien blir relativt ofte boende.

5. De største landene

Vi har hittil behandlet arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia som én gruppe. Det er forskjell på landene og vi skal til slutt se på de største gruppene målt etter statsborgerskap ved innvandring. I tillegg til Polen og Litauen, så tar vi med Romania. Romania er den tredje største gruppen, men skiller seg også fra de to øvrige med at de først ble medlem av EU i 2007. Tabell 5.1 oppsummerer den demografiske fordelingen for de tre landene.

5.1. Polen

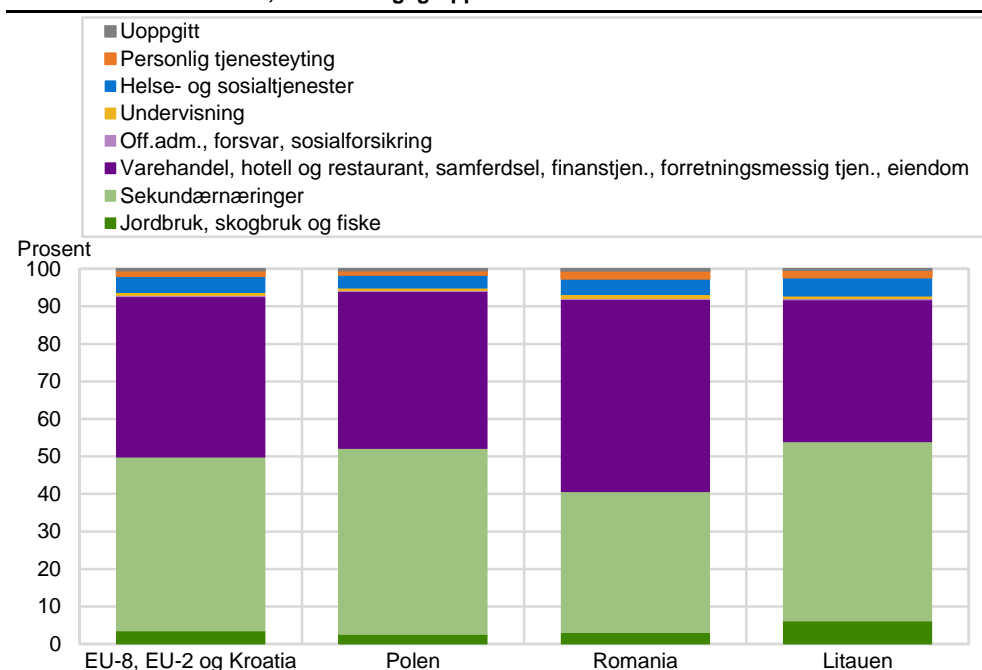
55 prosent av arbeidsinnvandrerne kom fra Polen. Det var særlig de første årene at arbeidsinnvandrerne fra Polen dominerte og siden 2010 har under halvparten av dem som innvandret for å jobbe fra EU-8, EU-2 og Kroatia vært polakker.

Polen har også bidratt mest med eldre arbeidsinnvandrere. De er underrepresentert blant dem under 25 år og overrepresentert blant dem over 40 år. Menn utgjør også en relativt stor andel fra Polen og særlig skiller de seg ut med høy andel som var gift på innvandringstidspunktet. De har også en tendens til å bosette seg mer i sentrale strøk enn andre arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia.

Siden Polen bidro med mange arbeidsinnvandrere i de første årene av perioden, så har også relativt mange forlatt landet. Dette gir seg også utslag i at vi mangler informasjon om høyeste fullførte utdanning for relativt mange (se 2.4). Blant dem med kjent utdanningsnivå, så skiller Polen seg ut med en høy andel med videregående skole som høyeste fullførte utdanning og få med utdanning fra universitet eller høgskole.

Arbeidsinnvandrere fra Polen henter ikke inn familiemedlemmer til Norge oftere enn andre land, men når de først gjør det, så omfatter det det relativt ofte flere personer.

Figur 5.1 Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og utvalgte land per 4. kvartal 2014, etter næringsgrupper

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

De polske arbeidsinnvandrerne hadde en litt høyere andel registrerte arbeidsledige enn andre land de første årene etter overgangsordningen (8-10 prosent), men i 2014

ligger ledigheten på samme nivå som gjennomsnittet (6 prosent). Samtidig har andelen polske arbeidsinnvandrere med heltidsjobber hele tiden ligget over gjennomsnittet. I 2014 jobbet 79 prosent av polakkene heltid, mens gjennomsnittet blant alle arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia var 76 prosent.

Halvparten av de polske arbeidsinnvandrere jobbet i 2014 innenfor sekundærnæringene (figur 5.1). Det er 3 prosentpoeng høyere enn snittet for alle arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU2 og Kroatia. 2,5 prosent av de sysselsatte arbeidsinnvandrere fra Polen jobbet innenfor primærnæringene i 2014, noe som er ett prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet blant våre utvalgte land.

Familieinnvandrere fra Polen hadde en ledighetsandel som ligger omtrent på gjennomsnittet, men jobber relativt ofte heltid. De fleste familieinnvandrere jobber innenfor varehandel, hotell og restaurant m.m., men sammenlignet med øvrige familieinnvandrere så er de overrepresentert innen helse- og sosialtjenester med 20 prosent, 2 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet.

5.2. Litauen

22 prosent av arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia i perioden 2004-2014 kom fra Litauen. I motsetning til polakkene, så har Litauen kommet sterkere de siste årene og i årene 2010 og 2011 var 3 av 10 arbeidsinnvandrere fra Litauen. Andelen har sunket litt de siste årene, men bidrar fremdeles til at de utgjør en stadig større andel av arbeidsinnvandrere fra våre utvalgte land.

Litauiske arbeidsinnvandrere er relativt unge og er overrepresentert blant dem som var under 25 år da de innvandret. De er tilsvarende underrepresentert blant de eldste. Kvinner fra Litauen utgjør en relativt stor gruppe, så litauere viser dermed et annet mønster enn polakkene. Relativt få litauere er gift på innvandringstidspunktet.

En stor andel har avsluttet sin utdanning etter grunnskolen og relativt mange har kort utdanning fra universitet eller høyskole. Også her viser de et helt annet mønster enn polakkene. De skiller seg også fra polakkene når de skal velge første bosted. Litauerne er overrepresentert i de minst sentrale kommunene.

Heller ikke litauerne henter familie oftere enn de øvrige arbeidsinnvandrere, men når de gjør det så er det helst en eller to personer. Siden litauere har utgjort en stor andel av arbeidsinnvandrere de siste årene, så er det ikke overraskende at relativt mange av dem fremdeles er i landet.

Arbeidsinnvandrere fra Litauen hadde de første årene etter overgangsordningen en lavere andel ledige enn gjennomsnittet, men de siste årene har ledigheten ligget rundt snittet på 6 prosent. 73 prosent av litauerne hadde en heltidsjobb i 2014 og det er 3 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet. Avstanden til de andre landene har blitt mindre de siste årene.

4 prosent av arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia jobber innenfor jordbruk, skogbruk og fiske og andelen har ligget på dette nivået siden 2008. Blant litauerne er dette en viktigere næring og andelen som jobber der er nær dobbelt så høy som gjennomsnittet (figur 5.1). De fleste litauerne jobber innen sekundærnæringene.

Familieinnvandrere fra Litauen har de siste årene hatt en lavere andel arbeidsledige enn gjennomsnittet og andelen med heltidsstilling ligger også under snittet. Også blant disse er jordbruk, skogbruk og fiske et relativt populært arbeidsområde, mens de i mindre grad jobber med helse- og sosialtjenester.

Tabell 5.1 Arbeidsinnvandrere fra Polen, Litauen og Romania 2004-2014. Utvalgte kjennemerker. Antall og prosent

	I alt		Første statsborgerskap					
	Antall	Prosent	Polen		Litauen		Romania	
I alt	138 603	100,0	76 294	55,0	30119	21,7	8017	5,8
Innvandringsår								
2004	1 600	100,0	1 082	67,6	291	18,2	:	:
2005	3 388	100,0	2525	74,5	514	15,2	:	:
2006	7 608	100,0	5 873	77,2	963	12,7	:	:
2007	15 052	100,0	11 295	75,0	1 805	12,0	383	2,5
2008	15 504	100,0	10 422	67,2	2 230	14,4	753	4,9
2009	12 013	100,0	6 725	56,0	2 311	19,2	800	6,7
2010	16 724	100,0	7 566	45,2	4 746	28,4	819	4,9
2011	19 267	100,0	9 131	47,4	5 623	29,2	849	4,4
2012	17 428	100,0	8 046	46,2	4 630	26,6	1 297	7,4
2013	15 913	100,0	7 057	44,3	3 852	24,2	1 741	10,9
2014	14 106	100,0	6 572	46,6	3 154	22,4	1 375	9,7
Alder ved innvandring								
Under 25 år	25 549	100,0	11 714	45,8	7 486	29,3	1 492	5,8
25-39 år	82 150	100,0	45 947	55,9	16 838	20,5	5 071	6,2
40-54 år	28 586	100,0	17 155	60,0	5 437	19,0	1 352	4,7
55+ år	2 318	100,0	1 478	63,8	358	15,4	102	4,4
Kjønn								
Kvinner	31 057	100,0	13 178	42,4	8 843	28,5	2 162	7,0
Menn	107 546	100,0	63 116	58,7	21 276	19,8	5 855	5,4
Sivilstand ved innvandring								
Ugift	67 613	100,0	32 386	47,9	16 069	23,8	4 110	6,1
Gift	63 951	100,0	40 608	63,5	12 019	18,8	3 590	5,6
Annen	7 039	100,0	3 300	46,9	2 031	28,9	317	4,5
Utdanningsnivå								
Ingen utdanning	524	100,0	101	19,3	190	36,3	29	5,5
Grunnskole	16 562	100,0	7 557	45,6	5 776	34,9	1 021	6,2
Videregående skolenivå	59 116	100,0	37 256	63,0	8 960	15,2	3 177	5,4
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	100,0	9 016	38,5	8 494	36,3	1 498	6,4
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	100,0	8 989	53,6	3 081	18,4	1 280	7,6
Uoppgitt	22 192	100,0	13 375	60,3	3 618	16,3	1 012	4,6
Første bosetting etter sentralitet								
Sentrale kommuner	98 494	100,0	57 236	58,1	19 881	20,2	5 516	5,6
Noe sentrale kommuner	20 563	100,0	10 512	51,1	5 088	24,7	1 378	6,7
Mindre sentrale kommuner	7 109	100,0	3 771	53,0	1 403	19,7	500	7,0
Minst sentrale kommuner	12 437	100,0	4 775	38,4	3 747	30,1	623	5,0
Familieinnvandring - antall personer som er som har familieinnvandret til arbeidsinnvandreren								
Ingen	116 276	100,0	64 138	55,2	24 981	21,5	6 410	5,5
En person	10 180	100,0	5 227	51,3	2 453	24,1	829	8,1
To personer	7 595	100,0	4 218	55,5	1 794	23,6	528	7,0
Tre eller flere personer	4 551	100,0	2 711	59,6	891	19,6	249	5,5
Bosettingsstatus per 1. januar 2015								
Bosatte	115 491	100,0	62 233	53,9	26 286	22,8	7 163	6,2
Utvandret/død/annet	23 112	100,0	14 061	60,8	3 833	16,6	854	3,7

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

5.3. Romania

Rumenerne fikk tilgang til det norske arbeidsmarkedet i 2007 og utgjør i dag 6 prosent av arbeidsinnvandrerne som har innvandret til Norge fra EU-8, EU-2 og Kroatia mellom 2004 og 2014. Særlig de siste to årene har rumenerne blitt en stor gruppe.

I likhet med Litauen, så bidrar Romania med relativt mange unge arbeidsinnvandrere og kvinneandelen er også relativt høy. De som er ugift ved ankomst er overrepresentert, mens de ikke viser noen klare tendenser når det gjelder høyeste fullførte utdanning.

Rumenerne søker relativt ofte til mindre eller noe sentrale kommuner når de først bosetter seg i Norge, noe som er en mellomting mellom polakker og litauere.

I likhet med litauerne, så er det ofte en eller to personer som kommer til Norge for å gjenforenes med en rumensk arbeidsinnvandrer.

Mange rumenere har kommet til Norge de siste to årene og andelen som fremdeles er i landet er relativt høy.

Helt siden rumenerne begynte å komme til Norge for å jobbe i 2007, så har andelen arbeidsledige vært lav. Det er naturlig at den er det mens overgangsordningen gjelder, men selv etter at den opphørte er det relativt få arbeidsledige rumenere. I 2014 var 5 prosent av de rumenske arbeidsinnvandrerne registrert som ledige, mot 6 prosent av alle arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU2- og Kroatia.

73 prosent av de rumenske arbeidsinnvandrerne hadde heltidsjobb i 2014, noe som er den laveste andelen siden 2008. Det er også 3 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet. Halvparten jobber innenfor varehandel, hotell og restaurant m.m., mens andelen i sekundærnæringene er 38 prosent i 2014 (figur 5.1). Her skiller rumenerne seg mye fra de øvrige arbeidsinnvandrerne. Samlet sett jobbet 43 prosent innenfor varehandel, hotell og restaurant m.m. og 46 prosent i sekundærnæringene.

Andelen registrert arbeidsledige familieinnvandrere fra Romania har også ligget lavere enn gjennomsnittet av alle familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia tidligere år, men i 2014 var den lik med snittet (9 prosent). Også andelen som jobber heltid har avtatt ned mot gjennomsnittet de siste årene og var i 2014 på 42 prosent. I likhet med arbeidsinnvandrerne fra Romania, så jobber de fleste familieinnvandrerne innen varehandel, hotell og restaurant m.m. med 56 prosent. Dette er også den vanligste næringen blant sysselsatte familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, men andelen rumenere ligger 3 prosentpoeng over gjennomsnittet. Eller skiller de rumenske familieinnvandrerne seg lite fra øvrige arbeidsinnvandrere når det gjelder hvilke næringer de jobber innen.

Referanser

FAFO Østforum: Temaside om overgangsordningene.
<http://www.fafoestforum.no/arkiv/Kunnskapsbase/Temasider/overgangsordninger.htm>

SSBs statistikk over innvandringsgrunn:
<http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn/>

Jentoft, Susie (2014): Imputation of missing data among immigrants in the Register of the Population's Level of Education (BU).
<http://www.ssb.no/en/utdanning/artikler-og-publikasjoner/imputation-of-missing-data-among-immigrants-in-the-register-of-the-populations-level-of-education-bu>

Østby, Høydahl, Rustad (2013): Innvandrernes fordeling og sammensetning på kommunenivå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandernes-fordeling-og-sammensetning-paa-kommunenivaa>

Epland, Kirkeberg (2014): Store forskjeller mellom innvandrere fra gamle og nye EU-land. <http://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/arbeidsinnvandernes-inntekter>

Tronstad (2009): Valgaktuelt 2009: Innvandrere og deltaking på arbeidsmarkedet i Norge. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/innvandrerne-og-deltaking-paa-arbeidsmarkedet-i-norge>

Standarddatabasen i SSB: Standard for næringsgruppering (SN2007).
<http://stabas.ssb.no/ItemsFrames.asp?ID=8118001&Language=nb>

Vassenden, Kåre (2015): Om kvaliteten på den norske inn- og utvandringsstatistikk. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/om-kvaliteten-pa-den-norske-inn-og-utvandringsstatistikken?fane=om>

Nasjonalt ID-senter: Fødselsnummer og D-nummer.
<https://www.nidsenter.no/no/Sakstyper/D-nummer-og-fodselsnummer/>

UDI: Statsborgerskap for deg som har brukt registreringsordningen for EU/EØS-borgere. <http://www.udi.no/skal-soke/statsborgerskap/eu-borgere-som-har-brukt-registreringsordningen/?resetguide=1>

Vedlegg A: Demografi på innvandringstidspunktet for EU-8, EU-2 og Kroatia

Tabell A.1 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innvandringsår. Antall

	I alt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	138 603	1 600	3 388	7 608	15 052	15 504	12 013	16 724	19 267	17 428	15 913	14 106
Første statsborgerskap												
Bulgaria	3 703	-	-	-	109	317	306	404	501	681	787	598
Estland	4 543	55	113	153	303	419	371	744	804	672	490	419
Kroatia	341	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57	284
Latvia	7 851	37	86	192	326	471	770	1 587	1 482	1 137	974	789
Litauen	30 120	291	514	963	1 805	2 230	2 311	4 747	5 623	4 630	3 852	3 154
Polen	76 294	1 082	2 525	5 873	11 295	10 422	6 725	7 566	9 131	8 046	7 057	6 572
Romania	8 017	-	-	-	383	753	800	819	849	1 297	1 741	1 375
Slovakia	3 924	67	73	275	539	570	425	436	441	406	356	336
Slovenia	238	5	4	7	23	27	14	20	28	33	31	46
Tsjekkia	1 342	42	41	81	137	127	120	152	145	165	172	160
Ungarn	2 230	21	32	64	132	168	171	249	263	361	396	373
Alder ved innvandring												
Under 25 år	25 549	217	474	1 115	2 378	2 675	2 179	3 556	3 796	3 395	3 131	2 633
25-39 år	82 150	962	2 027	4 416	8 801	9 115	7 126	9 720	11 155	10 416	9 702	8 710
40-54 år	28 586	408	849	1 956	3 650	3 494	2 529	3 128	3 926	3 310	2 832	2 504
55+ år	2 318	13	38	121	223	220	179	320	390	307	248	259
Kjønn												
Kvinner	31 057	302	499	1 039	1 957	2 623	3 323	4 619	4 371	4 241	4 194	3 889
Menn	107 546	1 298	2 889	6 569	13 095	12 881	8 690	12 105	14 896	13 187	11 719	10 217
Sivilstand ved innvandring												
Ugift	67 613	661	1 305	2 953	6 059	6 956	5 537	8 732	9 707	9 119	8 719	7 865
Gift	63 951	845	1 880	4 289	8 297	7 739	5 947	7 212	8 554	7 357	6 337	5 494
Annen	7 039	94	203	366	696	809	529	780	1 006	952	857	747
Utdanningsnivå												
Ingen utdanning	524	6	6	13	39	34	50	79	88	91	72	46
Grunnskole	16 562	148	356	780	1 592	1 542	1 379	2 131	2 710	2 541	2 528	855
Videregående skolenivå	59 116	656	1 575	3 287	6 223	6 370	5 281	6 950	8 429	7 763	7 086	5 496
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	23 427	237	400	807	1 705	1 956	2 146	3 515	3 908	3 713	3 121	1 919
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	16 782	131	246	533	1 196	1 348	1 406	1 910	2 349	2 393	2 671	2 599
Uoppgitt	22 192	422	805	2 188	4 297	4 254	1 751	2 139	1 783	927	435	3 191

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.2 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innvandringsår. Andel

	I alt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	100,0	1,2	2,4	5,5	10,9	11,2	8,7	12,1	13,9	12,6	11,5	10,2
Første statsborgerskap												
Bulgaria	100,0	-	-	-	2,9	8,6	8,3	10,9	13,5	18,4	21,3	16,1
Estland	100,0	1,2	2,5	3,4	6,7	9,2	8,2	16,4	17,7	14,8	10,8	9,2
Kroatia	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16,7	83,3
Latvia	100,0	0,5	1,1	2,4	4,2	6,0	9,8	20,2	18,9	14,5	12,4	10,0
Litauen	100,0	1,0	1,7	3,2	6,0	7,4	7,7	15,8	18,7	15,4	12,8	10,5
Polen	100,0	1,4	3,3	7,7	14,8	13,7	8,8	9,9	12,0	10,5	9,2	8,6
Romania	100,0	-	-	-	4,8	9,4	10,0	10,2	10,6	16,2	21,7	17,2
Slovakia	100,0	1,7	1,9	7,0	13,7	14,5	10,8	11,1	11,2	10,3	9,1	8,6
Slovenia	100,0	2,1	1,7	2,9	9,7	11,3	5,9	8,4	11,8	13,9	13,0	19,3
Tsjekkia	100,0	3,1	3,1	6,0	10,2	9,5	8,9	11,3	10,8	12,3	12,8	11,9
Ungarn	100,0	0,9	1,4	2,9	5,9	7,5	7,7	11,2	11,8	16,2	17,8	16,7
Alder ved innvandring												
Under 25 år	100,0	0,8	1,9	4,4	9,3	10,5	8,5	13,9	14,9	13,3	12,3	10,3
25-39 år	100,0	1,2	2,5	5,4	10,7	11,1	8,7	11,8	13,6	12,7	11,8	10,6
40-54 år	100,0	1,4	3,0	6,8	12,8	12,2	8,8	10,9	13,7	11,6	9,9	8,8
55+ år	100,0	0,6	1,6	5,2	9,6	9,5	7,7	13,8	16,8	13,2	10,7	11,2
Kjønn												
Kvinner	100,0	1,0	1,6	3,3	6,3	8,4	10,7	14,9	14,1	13,7	13,5	12,5
Menn	100,0	1,2	2,7	6,1	12,2	12,0	8,1	11,3	13,9	12,3	10,9	9,5
Sivilstand ved innvandring												
Ugift	100,0	1,0	1,9	4,4	9,0	10,3	8,2	12,9	14,4	13,5	12,9	11,6
Gift	100,0	1,3	2,9	6,7	13,0	12,1	9,3	11,3	13,4	11,5	9,9	8,6
Annen	100,0	1,3	2,9	5,2	9,9	11,5	7,5	11,1	14,3	13,5	12,2	10,6
Utdanningsnivå												
Ingen utdanning	100,0	1,1	1,1	2,5	7,4	6,5	9,5	15,1	16,8	17,4	13,7	8,8
Grunnskole	100,0	0,9	2,1	4,7	9,6	9,3	8,3	12,9	16,4	15,3	15,3	5,2
Videregående skolenivå	100,0	1,1	2,7	5,6	10,5	10,8	8,9	11,8	14,3	13,1	12,0	9,3
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	100,0	1,0	1,7	3,4	7,3	8,3	9,2	15,0	16,7	15,8	13,3	8,2
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	100,0	0,8	1,5	3,2	7,1	8,0	8,4	11,4	14,0	14,3	15,9	15,5
Uoppgitt	100,0	1,9	3,6	9,9	19,4	19,2	7,9	9,6	8,0	4,2	2,0	14,4

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og første statsborgerskap. Antall

	I alt	Bulgaria	Estland	Kroatia	Latvia	Litauen	Polen	Romania	Slovakia	Slovenia	Tsjekkia	Ungarn
I alt	138 603	3 703	4 543	341	7 851	30 120	76 294	8 017	3 924	238	1 342	2 230
Innvandringsår												
2004	1 600	:	55	:	37	291	1 082	:	67	5	42	21
2005	3 388	:	113	:	86	514	2 525	:	73	4	41	32
2006	7 608	:	153	:	192	963	5 873	:	275	7	81	64
2007	15 052	109	303	:	326	1 805	11 295	383	539	23	137	132
2008	15 504	317	419	:	471	2 230	10 422	753	570	27	127	168
2009	12 013	306	371	:	770	2 311	6 725	800	425	14	120	171
2010	16 724	404	744	:	1 587	4 747	7 566	819	436	20	152	249
2011	19 267	501	804	:	1 482	5 623	9 131	849	441	28	145	263
2012	17 428	681	672	:	1 137	4 630	8 046	1 297	406	33	165	361
2013	15 913	787	490	57	974	3 852	7 057	1 741	356	31	172	396
2014	14 106	598	419	284	789	3 154	6 572	1 375	336	46	160	373
Alder ved innvandring												
Under 25 år	25 549	758	1 027	35	1 715	7 486	11 714	1 492	759	46	224	293
25-39 år	82 150	2 113	2 594	233	4 494	16 839	45 947	5 071	2 279	146	934	1 500
40-54 år	28 586	772	836	66	1 521	5 437	17 155	1 352	835	41	172	399
55+ år	2 318	60	86	7	121	358	1 478	102	51	5	12	38
Kjønn												
Kvinner	31 057	987	1 263	96	2 251	8 843	13 178	2 162	992	70	445	770
Menn	107 546	2 716	3 280	245	5 600	21 277	63 116	5 855	2 932	168	897	1 460
Sivilstand ved innvandring												
Ugift	67 613	2 167	3 225	166	4 596	16 069	32 386	4 110	2 306	154	960	1 474
Gift	63 951	1 369	1 045	158	2 788	12 020	40 608	3 590	1 374	76	296	627
Annen	7 039	167	273	17	467	2 031	3 300	317	244	8	86	129
Utdanningsnivå												
Ingen utdanning	524	29	52	0	66	190	101	29	37	3	12	5
Grunnskole	16 562	392	586	6	894	5 776	7 557	1 021	137	26	62	105
Videregående skolenivå	59 116	1 548	1 716	123	3 118	8 960	37 256	3 177	1 906	77	491	744
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	23 427	615	910	42	1 836	8 494	9 016	1 498	321	32	204	459
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	16 782	632	399	77	900	3 081	8 989	1 280	520	62	272	570
Uoppgitt	22 192	487	880	93	1 037	3 619	13 375	1 012	1 003	38	301	347

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.4 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og første statsborgerskap. Andel

	I alt	Bulgaria	Estland	Kroatia	Latvia	Litauen	Polen	Romania	Slovakia	Slovenia	Tsjekkia	Ungarn
I alt	100,0	2,7	3,3	0,2	5,7	21,7	55,0	5,8	2,8	0,2	1,0	1,6
Innvandringsår												
2004	100,0	0,0	3,4	0,0	2,3	18,2	67,6	0,0	4,2	0,3	2,6	1,3
2005	100,0	0,0	3,3	0,0	2,5	15,2	74,5	0,0	2,2	0,1	1,2	0,9
2006	100,0	0,0	2,0	0,0	2,5	12,7	77,2	0,0	3,6	0,1	1,1	0,8
2007	100,0	0,7	2,0	0,0	2,2	12,0	75,0	2,5	3,6	0,2	0,9	0,9
2008	100,0	2,0	2,7	0,0	3,0	14,4	67,2	4,9	3,7	0,2	0,8	1,1
2009	100,0	2,5	3,1	0,0	6,4	19,2	56,0	6,7	3,5	0,1	1,0	1,4
2010	100,0	2,4	4,4	0,0	9,5	28,4	45,2	4,9	2,6	0,1	0,9	1,5
2011	100,0	2,6	4,2	0,0	7,7	29,2	47,4	4,4	2,3	0,1	0,8	1,4
2012	100,0	3,9	3,9	0,0	6,5	26,6	46,2	7,4	2,3	0,2	0,9	2,1
2013	100,0	4,9	3,1	0,4	6,1	24,2	44,3	10,9	2,2	0,2	1,1	2,5
2014	100,0	4,2	3,0	2,0	5,6	22,4	46,6	9,7	2,4	0,3	1,1	2,6
Alder ved innvandring												
Under 25 år	100,0	3,0	4,0	0,1	6,7	29,3	45,8	5,8	3,0	0,2	0,9	1,1
25-39 år	100,0	2,6	3,2	0,3	5,5	20,5	55,9	6,2	2,8	0,2	1,1	1,8
40-54 år	100,0	2,7	2,9	0,2	5,3	19,0	60,0	4,7	2,9	0,1	0,6	1,4
55+ år	100,0	2,6	3,7	0,3	5,2	15,4	63,8	4,4	2,2	0,2	0,5	1,6
Kjønn												
Kvinner	100,0	3,2	4,1	0,3	7,2	28,5	42,4	7,0	3,2	0,2	1,4	2,5
Menn	100,0	2,5	3,0	0,2	5,2	19,8	58,7	5,4	2,7	0,2	0,8	1,4
Sivilstand ved innvandring												
Ugift	100,0	3,2	4,8	0,2	6,8	23,8	47,9	6,1	3,4	0,2	1,4	2,2
Gift	100,0	2,1	1,6	0,2	4,4	18,8	63,5	5,6	2,1	0,1	0,5	1,0
Annen	100,0	2,4	3,9	0,2	6,6	28,9	46,9	4,5	3,5	0,1	1,2	1,8
Utdanningsnivå												
Ingen utdanning	100,0	5,5	9,9	0,0	12,6	36,3	19,3	5,5	7,1	0,6	2,3	1,0
Grunnskole	100,0	2,4	3,5	0,0	5,4	34,9	45,6	6,2	0,8	0,2	0,4	0,6
Videregående skolenivå	100,0	2,6	2,9	0,2	5,3	15,2	63,0	5,4	3,2	0,1	0,8	1,3
Universitets- og høgskoleutdanning, kort	100,0	2,6	3,9	0,2	7,8	36,3	38,5	6,4	1,4	0,1	0,9	2,0
Universitets- og høgskoleutdanning, lang	100,0	3,8	2,4	0,5	5,4	18,4	53,6	7,6	3,1	0,4	1,6	3,4
Uoppgitt	100,0	2,2	4,0	0,4	4,7	16,3	60,3	4,6	4,5	0,2	1,4	1,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.5 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og alder ved innvandring. Antall og prosent

	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år	I alt	Under 25 år	25-39 år	40-54 år	55+ år
	Antall					Prosent				
I alt	138 603	25 549	82 150	28 586	2 318	100,0	18,4	59,3	20,6	1,7
Innvandringsår										
2004	1 600	217	962	408	13	100,0	13,6	60,1	25,5	0,8
2005	3 388	474	2 027	849	38	100,0	14,0	59,8	25,1	1,1
2006	7 608	1 115	4 416	1 956	121	100,0	14,7	58,0	25,7	1,6
2007	15 052	2 378	8 801	3 650	223	100,0	15,8	58,5	24,2	1,5
2008	15 504	2 675	9 115	3 494	220	100,0	17,3	58,8	22,5	1,4
2009	12 013	2 179	7 126	2 529	179	100,0	18,1	59,3	21,1	1,5
2010	16 724	3 556	9 720	3 128	320	100,0	21,3	58,1	18,7	1,9
2011	19 267	3 796	11 155	3 926	390	100,0	19,7	57,9	20,4	2,0
2012	17 428	3 395	10 416	3 310	307	100,0	19,5	59,8	19,0	1,8
2013	15 913	3 131	9 702	2 832	248	100,0	19,7	61,0	17,8	1,6
2014	14 106	2 633	8 710	2 504	259	100,0	18,7	61,7	17,8	1,8
Første statsborgerskap										
Bulgaria	3 703	758	2 113	772	60	100,0	20,5	57,1	20,8	1,6
Estland	4 543	1 027	2 594	836	86	100,0	22,6	57,1	18,4	1,9
Kroatia	341	35	233	66	7	100,0	10,3	68,3	19,4	2,1
Latvia	7 851	1 715	4 494	1 521	121	100,0	21,8	57,2	19,4	1,5
Litauen	30 120	7 486	16 839	5 437	358	100,0	24,9	55,9	18,1	1,2
Polen	76 294	11 714	45 947	17 155	1 478	100,0	15,4	60,2	22,5	1,9
Romania	8 017	1 492	5 071	1 352	102	100,0	18,6	63,3	16,9	1,3
Slovakia	3 924	759	2 279	835	51	100,0	19,3	58,1	21,3	1,3
Slovenia	238	46	146	41	5	100,0	19,3	61,3	17,2	2,1
Tsjekkia	1 342	224	934	172	12	100,0	16,7	69,6	12,8	0,9
Ungarn	2 230	293	1 500	399	38	100,0	13,1	67,3	17,9	1,7
Kjønn										
Kvinner	31 057	9 387	16 767	4 496	407	100,0	30,2	54,0	14,5	1,3
Menn	107 546	16 162	65 383	24 090	1 911	100,0	15,0	60,8	22,4	1,8
Sivilstand ved innvandring										
Ugift	67 613	22 421	39 818	5 038	336	100,0	33,2	58,9	7,5	0,5
Gift	63 951	3 010	38 883	20 405	1 653	100,0	4,7	60,8	31,9	2,6
Annen	7 039	118	3 449	3 143	329	100,0	1,7	49,0	44,7	4,7
Utdanningsnivå										
Ingen utdanning	524	105	309	106	4	100,0	20,0	59,0	20,2	0,8
Grunnskole	16 562	4 297	9 115	2 865	285	100,0	25,9	55,0	17,3	1,7
Videregående skolenivå	59 116	9 740	34 153	14 261	962	100,0	16,5	57,8	24,1	1,6
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	5 414	14 129	3 557	327	100,0	23,1	60,3	15,2	1,4
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	1 839	12 167	2 540	236	100,0	11,0	72,5	15,1	1,4
Uoppgitt	22 192	4 154	12 277	5 257	504	100,0	18,7	55,3	23,7	2,3

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.6 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og kjønn. Antall og prosent

	Antall			Prosent		
	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
I alt	138 603	31 057	107 546	100,0	22,4	77,6
Innvandringsår						
2004	1 600	302	1 298	100,0	18,9	81,1
2005	3 388	499	2 889	100,0	14,7	85,3
2006	7 608	1 039	6 569	100,0	13,7	86,3
2007	15 052	1 957	13 095	100,0	13,0	87,0
2008	15 504	2 623	12 881	100,0	16,9	83,1
2009	12 013	3 323	8 690	100,0	27,7	72,3
2010	16 724	4 619	12 105	100,0	27,6	72,4
2011	19 267	4 371	14 896	100,0	22,7	77,3
2012	17 428	4 241	13 187	100,0	24,3	75,7
2013	15 913	4 194	11 719	100,0	26,4	73,6
2014	14 106	3 889	10 217	100,0	27,6	72,4
Første statsborgerskap						
Bulgaria	3 703	987	2 716	100,0	26,7	73,3
Estland	4 543	1 263	3 280	100,0	27,8	72,2
Kroatia	341	96	245	100,0	28,2	71,8
Latvia	7 851	2 251	5 600	100,0	28,7	71,3
Litauen	30 120	8 843	21 277	100,0	29,4	70,6
Polen	76 294	13 178	63 116	100,0	17,3	82,7
Romania	8 017	2 162	5 855	100,0	27,0	73,0
Slovakia	3 924	992	2 932	100,0	25,3	74,7
Slovenia	238	70	168	100,0	29,4	70,6
Tsjekkia	1 342	445	897	100,0	33,2	66,8
Ungarn	2 230	770	1 460	100,0	34,5	65,5
Alder ved innvandring						
Under 25 år	25 549	9 387	16 162	100,0	36,7	63,3
25-39 år	82 150	16 767	65 383	100,0	20,4	79,6
40-54 år	28 586	4 496	24 090	100,0	15,7	84,3
55+ år	2 318	407	1 911	100,0	17,6	82,4
Sivilstand ved innvandring						
Ugift	67 613	19 063	48 550	100,0	28,2	71,8
Gift	63 951	9 383	54 568	100,0	14,7	85,3
Annen	7 039	2 611	4 428	100,0	37,1	62,9
Utdanningsnivå						
Ingen utdanning	524	125	399	100,0	23,9	76,1
Grunnskole	16 562	3 090	13 472	100,0	18,7	81,3
Videregående skolenivå	59 116	9 305	49 811	100,0	15,7	84,3
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	8 694	14 733	100,0	37,1	62,9
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	6 542	10 240	100,0	39,0	61,0
Uoppgitt	22 192	3 301	18 891	100,0	14,9	85,1

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.7 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og sivilstand ved innvandring. Antall og prosent

	Antall				Prosent			
	I alt	Ugift	Gift	Annen	I alt	Ugift	Gift	Annen
I alt	138 603	67 613	63 951	7 039	100,0	48,8	46,1	5,1
Innvandringsår								
2004	1 600	661	845	94	100,0	41,3	52,8	5,9
2005	3 388	1 305	1 880	203	100,0	38,5	55,5	6,0
2006	7 608	2 953	4 289	366	100,0	38,8	56,4	4,8
2007	15 052	6 059	8 297	696	100,0	40,3	55,1	4,6
2008	15 504	6 956	7 739	809	100,0	44,9	49,9	5,2
2009	12 013	5 537	5 947	529	100,0	46,1	49,5	4,4
2010	16 724	8 732	7 212	780	100,0	52,2	43,1	4,7
2011	19 267	9 707	8 554	1 006	100,0	50,4	44,4	5,2
2012	17 428	9 119	7 357	952	100,0	52,3	42,2	5,5
2013	15 913	8 719	6 337	857	100,0	54,8	39,8	5,4
2014	14 106	7 865	5 494	747	100,0	55,8	38,9	5,3
Første statsborgerskap								
Bulgaria	3 703	2 167	1 369	167	100,0	58,5	37,0	4,5
Estland	4 543	3 225	1 045	273	100,0	71,0	23,0	6,0
Kroatia	341	166	158	17	100,0	48,7	46,3	5,0
Latvia	7 851	4 596	2 788	467	100,0	58,5	35,5	5,9
Litauen	30 120	16 069	12 020	2 031	100,0	53,3	39,9	6,7
Polen	76 294	32 386	40 608	3 300	100,0	42,4	53,2	4,3
Romania	8 017	4 110	3 590	317	100,0	51,3	44,8	4,0
Slovakia	3 924	2 306	1 374	244	100,0	58,8	35,0	6,2
Slovenia	238	154	76	8	100,0	64,7	31,9	3,4
Tsjekkia	1 342	960	296	86	100,0	71,5	22,1	6,4
Ungarn	2 230	1 474	627	129	100,0	66,1	28,1	5,8
Alder ved innvandring								
Under 25 år	25 549	22 421	3 010	118	100,0	87,8	11,8	0,5
25-39 år	82 150	39 818	38 883	3 449	100,0	48,5	47,3	4,2
40-54 år	28 586	5 038	20 405	3 143	100,0	17,6	71,4	11,0
55+ år	2 318	336	1 653	329	100,0	14,5	71,3	14,2
Kjønn								
Kvinner	31 057	19 063	9 383	2 611	100,0	61,4	30,2	8,4
Menn	107 546	48 550	54 568	4 428	100,0	45,1	50,7	4,1
Utdanningsnivå								
Ingen utdanning	524	286	195	43	100,0	54,6	37,2	8,2
Grunnskole	16 562	8 508	7 271	783	100,0	51,4	43,9	4,7
Videregående skolenivå	59 116	25 647	30 473	2 996	100,0	43,4	51,5	5,1
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	13 052	9 095	1 280	100,0	55,7	38,8	5,5
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	9 004	6 872	906	100,0	53,7	40,9	5,4
Uoppgitt	22 192	11 116	10 045	1 031	100,0	50,1	45,3	4,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.8 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og utdanningsnivå. Antall og prosent

	Antall							Prosent						
	I alt	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skolenivå	Univer- sitets- og høg- skole- utdan- ning, kort	Univer- sitets- og høg- skole- utdan- ning, lang	Uopp- gitt	I alt	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skolenivå	Univer- sitets- og høg- skole- utdan- ning, kort	Univer- sitets- og høg- skole- utdan- ning, lang	Uopp- gitt
I alt	138 603	524	16 562	59 116	23 427	16 782	22 192	100,0	0,4	11,9	42,7	16,9	12,1	16,0
Innvandringsår														
2004	1 600	6	148	656	237	131	422	100,0	0,4	9,3	41,0	14,8	8,2	26,4
2005	3 388	6	356	1 575	400	246	805	100,0	0,2	10,5	46,5	11,8	7,3	23,8
2006	7 608	13	780	3 287	807	533	2 188	100,0	0,2	10,3	43,2	10,6	7,0	28,8
2007	15 052	39	1 592	6 223	1 705	1 196	4 297	100,0	0,3	10,6	41,3	11,3	7,9	28,5
2008	15 504	34	1 542	6 370	1 956	1 348	4 254	100,0	0,2	9,9	41,1	12,6	8,7	27,4
2009	12 013	50	1 379	5 281	2 146	1 406	1 751	100,0	0,4	11,5	44,0	17,9	11,7	14,6
2010	16 724	79	2 131	6 950	3 515	1 910	2 139	100,0	0,5	12,7	41,6	21,0	11,4	12,8
2011	19 267	88	2 710	8 429	3 908	2 349	1 783	100,0	0,5	14,1	43,7	20,3	12,2	9,3
2012	17 428	91	2 541	7 763	3 713	2 393	927	100,0	0,5	14,6	44,5	21,3	13,7	5,3
2013	15 913	72	2 528	7 086	3 121	2 671	435	100,0	0,5	15,9	44,5	19,6	16,8	2,7
2014	14 106	46	855	5 496	1 919	2 599	3 191	100,0	0,3	6,1	39,0	13,6	18,4	22,6
Første statsborgerskap														
Bulgaria	3 703	29	392	1 548	615	632	487	100,0	0,8	10,6	41,8	16,6	17,1	13,2
Estland	4 543	52	586	1 716	910	399	880	100,0	1,1	12,9	37,8	20,0	8,8	19,4
Kroatia	341	0	6	123	42	77	93	100,0	0,0	1,8	36,1	12,3	22,6	27,3
Latvia	7 851	66	894	3 118	1 836	900	1 037	100,0	0,8	11,4	39,7	23,4	11,5	13,2
Litauen	30 120	190	5 776	8 960	8 494	3 081	3 619	100,0	0,6	19,2	29,7	28,2	10,2	12,0
Polen	76 294	101	7 557	37 256	9 016	8 989	13 375	100,0	0,1	9,9	48,8	11,8	11,8	17,5
Romania	8 017	29	1 021	3 177	1 498	1 280	1 012	100,0	0,4	12,7	39,6	18,7	16,0	12,6
Slovakia	3 924	37	137	1 906	321	520	1 003	100,0	0,9	3,5	48,6	8,2	13,3	25,6
Slovenia	238	3	26	77	32	62	38	100,0	1,3	10,9	32,4	13,4	26,1	16,0
Tsjekkia	1 342	12	62	491	204	272	301	100,0	0,9	4,6	36,6	15,2	20,3	22,4
Ungarn	2 230	5	105	744	459	570	347	100,0	0,2	4,7	33,4	20,6	25,6	15,6
Alder ved innvandring														
Under 25 år	25 549	105	4 297	9 740	5 414	1 839	4 154	100,0	0,4	16,8	38,1	21,2	7,2	16,3
25-39 år	82 150	309	9 115	34 153	14 129	12 167	12 277	100,0	0,4	11,1	41,6	17,2	14,8	14,9
40-54 år	28 586	106	2 865	14 261	3 557	2 540	5 257	100,0	0,4	10,0	49,9	12,4	8,9	18,4
55+ år	2 318	4	285	962	327	236	504	100,0	0,2	12,3	41,5	14,1	10,2	21,7
Kjønn														
Kvinner	31 057	125	3 090	9 305	8 694	6 542	3 301	100,0	0,4	9,9	30,0	28,0	21,1	10,6
Menn	107 546	399	13 472	49 811	14 733	10 240	18 891	100,0	0,4	12,5	46,3	13,7	9,5	17,6
Sivilstand ved innvandring														
Ugift	67 613	286	8 508	25 647	13 052	9 004	11 116	100,0	0,4	12,6	37,9	19,3	13,3	16,4
Gift	63 951	195	7 271	30 473	9 095	6 872	10 045	100,0	0,3	11,4	47,7	14,2	10,7	15,7
Annen	7 039	43	783	2 996	1 280	906	1 031	100,0	0,6	11,1	42,6	18,2	12,9	14,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg B: Livet i Norge

Tabell B.1 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og sentralitet ved første bosetting. Antall og prosent

	I alt	Minst sentrale kom-muner	Mindre sentrale kom-muner	Noe sentrale kom-muner	Sentrale kom-muner	Minst sentrale kom-muner	Mindre sentrale kom-muner	Noe sentrale kom-muner	Sentrale kom-muner
	Antall					Prosent			
I alt	138 603	12 437	7 109	20 563	98 494	9,0	5,1	14,8	71,1
Innvandringsår									
2004	1 600	124	46	138	1 292	7,8	2,9	8,6	80,8
2005	3 388	208	79	336	2 765	6,1	2,3	9,9	81,6
2006	7 608	308	389	1 054	5 857	4,0	5,1	13,9	77,0
2007	15 052	842	731	2 014	11 465	5,6	4,9	13,4	76,2
2008	15 504	1 288	657	2 121	11 438	8,3	4,2	13,7	73,8
2009	12 013	1 387	740	1 768	8 118	11,5	6,2	14,7	67,6
2010	16 724	1 672	883	2 691	11 478	10,0	5,3	16,1	68,6
2011	19 267	1 946	1 014	3 063	13 244	10,1	5,3	15,9	68,7
2012	17 428	1 765	841	2 720	12 102	10,1	4,8	15,6	69,4
2013	15 913	1 534	866	2 389	11 124	9,6	5,4	15,0	69,9
2014	14 106	1 363	863	2 269	9 611	9,7	6,1	16,1	68,1
Første statsborgerskap									
Bulgaria	3 703	385	200	598	2 520	10,4	5,4	16,1	68,1
Estland	4 543	867	240	774	2 662	19,1	5,3	17,0	58,6
Kroatia	341	12	22	56	251	3,5	6,5	16,4	73,6
Latvia	7 851	901	610	1 326	5 014	11,5	7,8	16,9	63,9
Litauen	30 120	3 747	1 403	5 088	19 882	12,4	4,7	16,9	66,0
Polen	76 294	4 775	3 771	10 512	57 236	6,3	4,9	13,8	75,0
Romania	8 017	623	500	1 378	5 516	7,8	6,2	17,2	68,8
Slovakia	3 924	805	159	340	2 620	20,5	4,1	8,7	66,8
Slovenia	238	19	16	28	175	8,0	6,7	11,8	73,5
Tsjekkia	1 342	150	40	170	982	11,2	3,0	12,7	73,2
Ungarn	2 230	153	148	293	1 636	6,9	6,6	13,1	73,4
Alder ved innvandring									
Under 25 år	25 549	2 539	1 119	3 622	18 269	9,9	4,4	14,2	71,5
25-39 år	82 150	7 095	4 128	12 193	58 734	8,6	5,0	14,8	71,5
40-54 år	28 586	2 552	1 673	4 386	19 975	8,9	5,9	15,3	69,9
55+ år	2 318	251	189	362	1 516	10,8	8,2	15,6	65,4
Kjønn									
Kvinner	31 057	3 737	1 599	4 376	21 345	12,0	5,1	14,1	68,7
Menn	107 546	8 700	5 510	16 187	77 149	8,1	5,1	15,1	71,7
Sivilstand ved innvandring									
Ugift	67 613	6 424	3 089	9 855	48 245	9,5	4,6	14,6	71,4
Gift	63 951	5 359	3 708	9 785	45 099	8,4	5,8	15,3	70,5
Annen	7 039	654	312	923	5 150	9,3	4,4	13,1	73,2
Utdanningsnivå									
Ingen utdanning	524	60	27	82	355	11,5	5,2	15,6	67,7
Grunnskole	16 562	1 602	834	2 569	11 557	9,7	5,0	15,5	69,8
Videregående skolenivå	59 116	5 285	3 043	9 029	41 759	8,9	5,1	15,3	70,6
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	2 451	1 114	3 511	16 351	10,5	4,8	15,0	69,8
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	1 467	882	2 365	12 068	8,7	5,3	14,1	71,9
Uoppgitt	22 192	1 572	1 209	3 007	16 404	7,1	5,4	13,5	73,9

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell B.2 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innenlands flyttefrekvens. Antall og prosent

	I alt	Ingen flyttinger	En flytting	To flyttinger	3 eller flere flyttinger	Ingen flyttinger	En flytting	To flyttinger	3 eller flere flyttinger	
	Antall					Prosent				
I alt	138 603	85 949	35 649	11 854	5 151	62,0	25,7	8,6	3,7	
Innvandringsår										
2004	1 600	885	406	193	116	55,3	25,4	12,1	7,3	
2005	3 388	1 783	943	412	250	52,6	27,8	12,2	7,4	
2006	7 608	4 186	1 937	917	568	55,0	25,5	12,1	7,5	
2007	15 052	8 658	3 697	1 666	1 031	57,5	24,6	11,1	6,8	
2008	15 504	9 659	3 570	1 491	784	62,3	23,0	9,6	5,1	
2009	12 013	7 149	3 134	1 165	565	59,5	26,1	9,7	4,7	
2010	16 724	9 880	4 457	1 671	716	59,1	26,7	10,0	4,3	
2011	19 267	11 572	5 293	1 798	604	60,1	27,5	9,3	3,1	
2012	17 428	10 469	5 189	1 402	368	60,1	29,8	8,0	2,1	
2013	15 913	9 941	4 885	945	142	62,5	30,7	5,9	0,9	
2014	14 106	11 767	2 138	194	7	83,4	15,2	1,4	0,0	
Første statsborgerskap										
Bulgaria	3 703	2 405	947	250	101	64,9	25,6	6,8	2,7	
Estland	4 543	2 854	1 135	370	184	62,8	25,0	8,1	4,1	
Kroatia	341	251	76	13	1	73,6	22,3	3,8	0,3	
Latvia	7 851	4 789	2 062	701	299	61,0	26,3	8,9	3,8	
Litauen	30 120	18 481	7 916	2 676	1 047	61,4	26,3	8,9	3,5	
Polen	76 294	46 977	19 469	6 718	3 130	61,6	25,5	8,8	4,1	
Romania	8 017	5 112	2 152	581	172	63,8	26,8	7,2	2,1	
Slovakia	3 924	2 644	923	251	106	67,4	23,5	6,4	2,7	
Slovenia	238	149	61	17	11	62,6	25,6	7,1	4,6	
Tsjekkia	1 342	897	305	101	39	66,8	22,7	7,5	2,9	
Ungarn	2 230	1 390	603	176	61	62,3	27,0	7,9	2,7	
Alder ved innvandring										
Under 25 år	25 549	15 372	6 747	2 447	983	60,2	26,4	9,6	3,8	
25-39 år	82 150	50 146	21 833	7 098	3 073	61,0	26,6	8,6	3,7	
40-54 år	28 586	18 725	6 635	2 180	1 046	65,5	23,2	7,6	3,7	
55+ år	2 318	1 706	434	129	49	73,6	18,7	5,6	2,1	
Kjønn										
Kvinner	31 057	19 092	8 392	2 563	1 010	61,5	27,0	8,3	3,3	
Menn	107 546	66 857	27 257	9 291	4 141	62,2	25,3	8,6	3,9	
Sivilstand ved innvandring										
Ugift	67 613	41 946	17 479	5 733	2 455	62,0	25,9	8,5	3,6	
Gift	63 951	39 718	16 351	5 508	2 374	62,1	25,6	8,6	3,7	
Annen	7 039	4 285	1 819	613	322	60,9	25,8	8,7	4,6	
Utdanningsnivå										
Ingen utdanning	524	330	134	48	12	63,0	25,6	9,2	2,3	
Grunnskole	16 562	9 326	4 813	1 621	802	56,3	29,1	9,8	4,8	
Videregående skolenivå	59 116	33 801	16 809	5 884	2 622	57,2	28,4	10,0	4,4	
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	12 945	7 020	2 441	1 021	55,3	30,0	10,4	4,4	
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	9 647	5 000	1 529	606	57,5	29,8	9,1	3,6	
Uoppgitt	22 192	19 900	1 873	331	88	89,7	8,4	1,5	0,4	
Bosettingsstatus per 1. januar 2015										
Bosatt	115 491	66 016	33 159	11 335	4 981	57,2	28,7	9,8	4,3	
Utvandret/død/annet	23 112	19 933	2 490	519	170	86,2	10,8	2,2	0,7	

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Tabell B.3 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter første og siste bosettingsfylke (bosted ved utvandring for utvandrede). Antall og prosent

	I alt		Siste fylke																			
	Antall	Prosent	Østfold	Akershus	Oslo	Hedmark	Oppland	Buskerud	Vestfold	Telemark	Aust-Agder	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	
Første fylke																						
Østfold	5 843	100,0	89,5	3,4	2,7	0,2	0,3	0,9	0,6	0,2	0,1	0,1	0,4	0,6	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Akershus	17 339	100,0	2,2	77,2	12,0	0,5	0,5	3,6	0,7	0,3	0,2	0,1	0,6	0,9	0,1	0,4	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
Oslo	22 577	100,0	1,0	13,0	78,8	0,3	0,4	2,2	0,7	0,2	0,2	0,2	0,8	0,8	0,1	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Hedmark	3 003	100,0	1,0	3,8	2,2	84,5	2,5	0,7	0,3	0,2	0,1	0,1	1,0	0,9	0,2	0,7	1,1	0,1	0,5	0,2	0,2	0,1
Oppland	3 653	100,0	1,0	3,3	2,8	2,1	84,4	1,5	0,6	0,3	0,2	0,1	0,6	0,8	0,2	0,9	0,5	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Buskerud	8 492	100,0	0,6	5,2	3,9	0,3	0,5	83,4	2,4	0,5	0,2	0,2	0,7	0,8	0,2	0,2	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1
Vestfold	6 193	100,0	0,7	2,4	2,0	0,1	0,2	3,1	86,9	1,3	0,2	0,2	1,0	0,6	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,1	0,2	0,2
Telemark	2 387	100,0	1,0	1,7	1,8	0,2	0,2	1,1	1,6	86,7	0,3	0,6	1,4	1,0	0,2	1,6	0,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Aust-Agder	1 938	100,0	0,5	1,3	1,3	0,2	0,3	0,7	0,4	0,7	87,4	3,1	1,4	1,5	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1
Vest-Agder	2 758	100,0	0,3	1,2	1,3	0,1	0,3	0,6	0,5	0,1	3,2	85,6	3,3	1,5	0,1	0,8	0,3	0,1	0,3	0,4	0,0	0,0
Rogaland	16 459	100,0	0,3	0,6	0,8	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,2	0,4	94,0	1,8	0,1	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Hordaland	15 474	100,0	0,3	0,8	0,7	0,1	0,1	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	2,2	93,0	0,3	0,5	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Sogn og Fjordane	3 290	100,0	0,4	0,8	1,2	0,1	0,2	0,6	0,5	0,3	0,1	0,3	1,8	3,2	86,2	3,0	0,5	0,1	0,3	0,4	0,1	0,1
Møre og Romsdal	9 059	100,0	0,4	0,7	0,8	0,1	0,1	0,4	0,3	0,2	0,1	0,2	0,8	1,5	0,5	91,8	1,1	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1
Sør-Trøndelag	7 895	100,0	0,7	1,1	1,4	0,4	0,2	0,5	0,6	0,2	0,1	0,2	1,7	1,3	0,1	1,6	87,5	1,5	0,5	0,4	0,2	0,2
Nord-Trøndelag	2 547	100,0	0,4	0,9	0,8	0,3	0,0	0,8	0,3	0,6	0,2	0,2	4,8	3,5	0,2	1,1	4,8	80,2	0,5	0,3	0,2	0,2
Nordland	4 197	100,0	0,5	0,7	1,0	0,1	0,2	0,5	0,4	0,2	0,1	0,1	1,2	1,0	0,3	1,1	1,1	0,2	89,3	1,6	0,3	0,3
Troms	3 005	100,0	0,6	1,3	1,9	0,2	0,2	0,4	0,6	0,2	0,1	0,1	0,8	0,9	0,1	0,5	0,6	0,4	2,1	88,6	0,6	0,6
Finnmark	2 411	100,0	0,5	1,2	1,6	0,4	0,4	0,8	0,5	0,1	0,2	0,1	1,2	1,0	0,2	1,0	0,8	0,2	1,8	1,5	86,7	0,6

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og flyttinger, Statistisk sentralbyrå

Tabell B.4 Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Antall og prosent

	I alt	Bosatt	Utvandret/ død/annet	I alt	Bosatt	Utvandret/ død/annet
		Antall		Prosent		
I alt	138 603	115 491	23 112	100,0	83,3	16,7
Innvandringsår						
2004	1 600	1 146	454	100,0	71,6	28,4
2005	3 388	2 486	902	100,0	73,4	26,6
2006	7 608	5 217	2 391	100,0	68,6	31,4
2007	15 052	10 283	4 769	100,0	68,3	31,7
2008	15 504	10 806	4 698	100,0	69,7	30,3
2009	12 013	9 851	2 162	100,0	82,0	18,0
2010	16 724	13 778	2 946	100,0	82,4	17,6
2011	19 267	16 617	2 650	100,0	86,2	13,8
2012	17 428	16 035	1 393	100,0	92,0	8,0
2013	15 913	15 305	608	100,0	96,2	3,8
2014	14 106	13 967	139	100,0	99,0	1,0
Første statsborgerskap						
Bulgaria	3 703	3 268	435	100,0	88,3	11,7
Estland	4 543	3 583	960	100,0	78,9	21,1
Kroatia	341	337	4	100,0	98,8	1,2
Latvia	7 851	6 740	1 111	100,0	85,8	14,2
Litauen	30 120	26 286	3 834	100,0	87,3	12,7
Polen	76 294	62 233	14 061	100,0	81,6	18,4
Romania	8 017	7 163	854	100,0	89,3	10,7
Slovakia	3 924	2 816	1 108	100,0	71,8	28,2
Slovenia	238	192	46	100,0	80,7	19,3
Tsjekkia	1 342	1 007	335	100,0	75,0	25,0
Ungarn	2 230	1 866	364	100,0	83,7	16,3
Alder ved innvandring						
Under 25 år	25 549	21 215	4 334	100,0	83,0	17,0
25-39 år	82 150	69 576	12 574	100,0	84,7	15,3
40-54 år	28 586	22 945	5 641	100,0	80,3	19,7
55+ år	2 318	1 755	563	100,0	75,7	24,3
Kjønn						
Kvinner	31 057	27 813	3 244	100,0	89,6	10,4
Menn	107 546	87 678	19 868	100,0	81,5	18,5
Sivilstand ved innvandring						
Ugift	67 613	56 223	11 390	100,0	83,2	16,8
Gift	63 951	53 316	10 635	100,0	83,4	16,6
Annen	7 039	5 952	1 087	100,0	84,6	15,4
Utdanningsnivå						
Ingen utdanning	524	491	33	100,0	93,7	6,3
Grunnskole	16 562	15 880	682	100,0	95,9	4,1
Videregående skolenivå	59 116	57 122	1 994	100,0	96,6	3,4
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	23 427	22 613	814	100,0	96,5	3,5
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	16 782	16 115	667	100,0	96,0	4,0
Uoppgitt	22 192	3 270	18 922	100,0	14,7	85,3
Sentralitet første bosetting						
Minst sentrale kommuner	12 437	10 850	1 587	100,0	87,2	12,8
Mindre sentrale kommuner	7 109	5 865	1 244	100,0	82,5	17,5
Noe sentrale kommuner	20 563	17 303	3 260	100,0	84,1	15,9
Sentrale kommuner	19 629	16 786	2 843	100,0	85,5	14,5
Familiegjenforening						
Har tatt med familie	22 326	21 340	986	100	95,6	4,4
Har ikke tatt med familie	116 277	94 151	22 126	100	81,0	19,0

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn og befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 1.1	Inndelinger av europeiske land som er brukt i analysene.....	7
Figur 2.1	Førstegangsinnvandringer etter innvandringsgrunn.....	10
Figur 2.2	Innvandring fra "nye" EU-land etter innvandringsgrunn, 2004-2014.....	11
Figur 2.3	Familieinnvandrere i perioden 2004-2014, etter statsborgerskap ved innvandring. Antall.....	12
Figur 2.4	Arbeidsinnvandrere og deres familiegjeforente fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår.....	13
Figur 2.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014 etter statsborgerskap ved innvandring. Antall.....	13
Figur 2.6	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter aldersgrupper og første innvandringsår.....	15
Figur 2.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og alder.....	16
Figur 2.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og første innvandringsår.....	17
Figur 2.9	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og kjønn.....	18
Figur 2.10	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og sivilstand ved innvandring.....	20
Figur 2.11	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap og sivilstand ved innvandring.....	20
Figur 2.12	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter innvandringsår og utdanningsnivå (etter imputering).....	22
Figur 2.13	Utdanningsnivå etter aldersgrupper for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret 2004-2014.....	24
Figur 2.14	Utdanningsnivå etter kjønn for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret i 2004-2014.....	24
Figur 2.15	Utdanningsnivå etter ekteskadelig status for utvalgte land (EU-8, EU-2 og Kroatia) og øvrige EU-land (unntatt nordiske land) som innvandret 2004-2014.....	25
Figur 3.1	Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter innvandringsår og alder ved innvandring. Antall.....	29
Figur 3.2	Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap. Antall og andel.....	29
Figur 3.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter sentralitet for første bosetningskommune.....	32
Figur 3.4	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter innvandringsår og sentralitet for første bosetningskommune.....	33
Figur 3.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter statsborgerskap ved innvandring og sentralitet for første bosetningskommune.....	33
Figur 3.6	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter alder ved innvandring og sentralitet for første bosetningskommune. Prosent.....	34
Figur 3.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter kjønn og sentralitet for første bosetningskommune.....	35
Figur 3.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter innvandringsår og innenlands flyttefrekvens.....	36
Figur 3.9	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter statsborgerskap ved innvandring og innenlands flyttefrekvens.....	37
Figur 3.10	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter alder ved innvandring og innenlands flyttefrekvens.....	37
Figur 3.11	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og innenlands flyttefrekvens.....	38
Figur 3.12	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter ekteskadelig status ved innvandring og innenlands flyttefrekvens.....	38
Figur 3.13	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter utdanningsnivå og innenlands flyttefrekvens.....	39
Figur 3.14	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, bosetningsstatus per 1. januar 2015 og innenlands flyttefrekvens.....	40
Figur 3.15	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som var bosatt per 1. januar, etter sentralitet.....	42
Figur 3.16	Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som var bosatt per 1. januar, etter sentralitet.....	42
Figur 3.17	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, arbeidsstyrken etter yrkesstatus.....	43
Figur 3.18	Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter arbeidstid.....	44
Figur 3.19	Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter år og næring (gruppert).....	45
Figur 3.20	Familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, arbeidsstyrken etter yrkesstatus.....	46

Figur 3.21	Sysselsatte familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter arbeidstid	46
Figur 3.22	Sysselsatte familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter år og næring (gruppert)	47
Figur 5.1	Sysselsatte arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og utvalgte land per 4. kvartal 2014, etter næringsgrupper	52

Tabellregister

Tabell 2.1	Innvandring for utvalgte land etter første innvandringsår	11
Tabell 2.2	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, alder, kjønn, sivilstand og utdanning. Antall og prosent	14
Tabell 2.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land, etter innvandringsår og alder ved innvandring. Antall og prosent	15
Tabell 2.4	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, etter alder sett i forhold til kjønn, sivilstand ved innvandring og høyeste fullførte utdanning. Prosent	17
Tabell 2.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land, etter innvandringsår og kjønn. Antall og prosent	18
Tabell 2.6	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, etter kjønn sett i forhold til alder, sivilstand ved innvandring og høyeste fullførte utdanning. Prosent	19
Tabell 2.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land etter innvandringsår og ekteskapelig status. Antall og prosent	20
Tabell 2.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land innvandret 2004-2014, etter sivilstand ved innvandring sett i forhold til alder, kjønn og utdanningsnivå. Prosent	21
Tabell 2.9	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land med kjent utdanningsnivå, etter innvandringsår og utdanningsnivå. Prosent	23
Tabell 2.10	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter utdanningsnivå. Prosent	23
Tabell 2.11	Personer med d-nummer fra EU-8, EU-2 og Kroatia registrert 2004-2014, etter land og alder. Antall og prosent	26
Tabell 3.1	Arbeidsinnvandrerne fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og familiegjenforening. Prosent	27
Tabell 3.2	Arbeidsinnvandrere i perioden 2004-2014 etter første statsborgerskap og familiegjenforeningsstatus. Prosent	28
Tabell 3.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som har innvandret i perioden 2004-2014 etter kjønn, alder ved innvandring, sivilstand ved innvandring og familiegjenforeningsstatus. Prosent	28
Tabell 3.4	Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som har innvandret i perioden 2004-2014 etter kjønn og alder ved innvandring. Antall	29
Tabell 3.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret i perioden 2004-2014 etter sivilstand ved innvandring og sivilstand per 1. jan 2015 (ved utvandring for utvandrede). Prosent	31
Tabell 3.6	Familieinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia som innvandret i perioden 2004-2014 etter sivilstand ved innvandring og sivilstand per 1. jan 2015 (ved utvandring for utvandrede). Prosent	31
Tabell 3.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter ekteskapelig status og sentralitet for første bosettingskommune. Prosent	35
Tabell 3.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia og øvrige EU-land 2004-2014, etter utdanningsnivå og sentralitet for første bosettingskommune. Prosent	35
Tabell 3.9	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, sentralitet ved første og siste bosettingskommune. Prosent	39
Tabell 3.10	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia, etter første og siste bosettingskommune og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Antall og prosent	41
Tabell 4.1	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	48
Tabell 4.2	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første statsborgerskap og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	49
Tabell 4.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter første innvandringsår og botid. Andel fortsatt bosatt	49
Tabell 4.4	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjønn og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	50
Tabell 4.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter alder ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	50
Tabell 4.6	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter sivilstand ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	50
Tabell 4.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter høyeste fullførte utdanning/utdanningsnivå og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	50
Tabell 4.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter sentralitet ved første bosetting og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	51
Tabell 4.9	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter familieinnvandrings- og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Prosent	51
Tabell 5.1	Arbeidsinnvandrere fra Polen, Litauen og Romania 2004-2014. Utvalgte kjennemerker. Antall og prosent	54

Tabell A.1	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innvandringsår. Antall	57
Tabell A.2	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innvandringsår. Andel.....	58
Tabell A.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og første statsborgerskap. Antall.....	59
Tabell A.4	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og første statsborgerskap. Andel.....	60
Tabell A.5	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og alder ved innvandring. Antall og prosent	61
Tabell A.6	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og kjønn. Antall og prosent.....	62
Tabell A.7	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og sivilstand ved innvandring. Antall og prosent.....	63
Tabell A.8	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og utdanningsnivå. Antall og prosent	64
Tabell B.1	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og sentralitet ved første bosetting. Antall og prosent.....	65
Tabell B.2	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og innenlands flyttefrekvens. Antall og prosent.....	66
Tabell B.3	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia 2004-2014, etter første og siste bosettingsfylke (bosted ved utvandring for utvandrede). Antall og prosent.....	67
Tabell B.4	Arbeidsinnvandrere fra EU-8, EU-2 og Kroatia etter kjennemerker ved innvandring og bosettingsstatus per 1. januar 2015. Antall og prosent.....	68

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9290-3 (trykt)
ISBN 978-82-537-9291-0 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9290-3

9 788253 792903

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway